Dr. EMIL STRĂINU

OPERAȚIUNEA ELSTER

Capitolul I

Uluitoarea legătură dintre atentatul de la 11 septembrie 2001 și armele de represalii ale lui Hitler

Despre atentatul terorist de la 11 septembrie 2001 s-au scris nenumărate cărți și studii, dar până în prezent nimeni nu a putut deslușI în detaliu mecanismul producerii lui.

Sau poate cum susțin adepții *„teoriei conspirației"* în acest caz poate că nici nu există interesul dezvăluirii, sau mai rău, aflării adevărului.

Aici, vom încerca să demonstrăm că tot ce s-a întâmplat atunci, a pornit de la un plan foarte vechi dar bine pus punct de către naziști, actualizat de niște grupuri sau cercuri de interese americane ce nu sunt străine de anume interese și pus în practică de teroriștii arabi în cauză.

Cînd în Franța în anul 2002 mass media a fost bulversată de dezvăluirile din lucrarea L' Effroyable Imposture a lui Thierry Meyssam, militarii și istoricii și-au adus aminte subit de faptul că „mama" rachetei de croazieră americane Cruise Missile cât și a celei navale Tomahawk nu este altcineva decât arma de revanșă numărul 1 a lui Adolf

Hitler, Vergeltungswaffe , racheta sau proiectilul robot cunoscut sub numele de V -1!!

Tot acum vom vedea că atacul turnurilor gemene – World Trade Center – din New York nu este decât varianta hollywoodiană a incendierii Reichstagului de către naziști, petrecută la altă scară în 27 februarie 1933!

Și tot acum veți afla că cele două turnuri prăbușite au fost de fapt trei!

Să nu uităm că ipoteza cea mai plauzibilă privind lovirea unei aripi a clădirii Pentagonului în timpul atacului de la 11 septembrie , este susținută de cei ce au demonstrat că cel mai posibil aceasta a fost lovită de o...rachetă de croazieră și nu de un aparat Boeing 757!

Dar mai sunt și alte coincidențe de-a dreptul stranii...

În 1986 aflându-mă în fostul URSS, la Leningrad, actualul Sankt-Petersburg, în timp ce vizitam muzeul Ermitaj , am asistat la prelegerea a doi istorici unul rus celălalt neamț din fosta Republică Democrată Germană pe tema unei operațiuni ultrasecrete desfășurată de serviciile secrete naziste, operațiune foarte puțin cunoscută nespecialiștilor și publicului larg , dar cunoscută istoricilor militari sub numele de „Operațiunea ELSTER".

La foarte mulți ani de la această vizită, după evenimentele din 11 septembrie 2001 din America am înțeles imediat legătura dintre acțiunea teroristă ce lovise SUA și „uitata" sau poate „ ascunsa" -„Operațiune ELSTER".

Dar probabil că vă veți întreba ce legătură există între ele și de ce operațiunea nazistă ce ținea demult de istoria militară fusese totuși păstrată la secret...

Dincolo de ce avea să se întâmple în 2001, Operațiunea ELSTER sau „Gaița", avea să fie în primul rând cea de la care va porni crearea flotelor de submarine armate cu....rachete balistice cu focos clasic, NBC[1], sau nuclear de mai târziu, ce continuă să patruleze și astăzi pe mările și oceanele lumii.

Dar, pentru a înțelege faptele trebuie să începem cu începutul acestui adevărat amalgam de fapte și întâmplări , unele insolite altele tragice și cu adevărat eroice. Deci...

Impetuoasa ofensivă germană se oprise la kilometrul 41 de Moscova. Eșecul de la Stalingrad și tot mai desele lovituri pe care armata roșie le dădea mașinii de război hitleriste puseseră pe gânduri conducerea de la Berlin.

De fapt, nici pe alte fronturi trupele axei Berlin-Roma-Tokio nu cunoșteau decât înfrângeri consecutive. Intrarea SUA în război și iminența debarcării aliate, dădeau frisoane generalilor germani.

Mai pe scurt Blitzkrieg-ul (războiul fulger, în viziunea conducerii naziste) se cam încheiase.

Singurul care părea calm și condus parcă de un vis profetic era Adolf Hitler care nu se îndoia nici un moment de victoria Reich-ului nazist.

Și aeum ca și atunci întrebarea care se punea era una și aceeași:

---

[1] NBC – Siglă ce simbolizează armele atomice, biologice și chimice. În prezent în limbaj NATO a fost înlocuită cu sigla MDM – mijloace de distrugere în masă (pe vremea tratatului de la Varșovia mijloace ANM – sau arme de nimicire în masă)

Totuși pe ce se baza Fuhrerul?!

Analize minuțioase desfășurate pe perioada a zeci de ani după înfrângerea nazismului au relevat faptul că cel puțin în parte paranoicul dictator avea oarecum dreptate.

Încă cu mult timp înainte de începerea războiului, militarizarea Germaniei și mobilizarea celor mai luminate minți din domeniul științei, creaseră în secret sau urmau să realizeze în scurt timp un întreg arsenal de arme secrete* cu mare impact pe câmpul de luptă ce aveau să dea multă bătaie de cap aliaților.

La zeci de ani de la terminarea războiului multe din aceste proiecte erau analizate și perfecționate. Și acum, la început de secol XXI, încă mai constituie enigme tehnologice.

În paranteză fie spus, nu trebuie uitat că programul de dezvoltare a rachetelor naziste va fi punctul de plecare al programelor spațiale ce va permite lansarea primului satelit artificial al Pământului[2], ieșirea primului om în cosmos[3] și succesul programului spațial american ce a dus omul pe Lună[4].

---

* Arme numite generic de Hitler , arme de represalii, sau de revanșă, în limba germană Vergeltungwaffe, din care cele mai cunoscute rachetele V – 1 și V – 2.

[2] Primul satelit artificial al Pământului a fost lansat de URSS la 11 octombrie 1957

[3] Primul om lansat în cosmos a fost cosmonautul sovietic Iuri Gagarin la 12 aprilie 1961

[4] Programul Apollo, SUA , a lansat cu misiunea Apollo 11 primii oameni pe Lună (Neil Armstrong și Edwin Aldrin) la 19-20 iulie 1969.

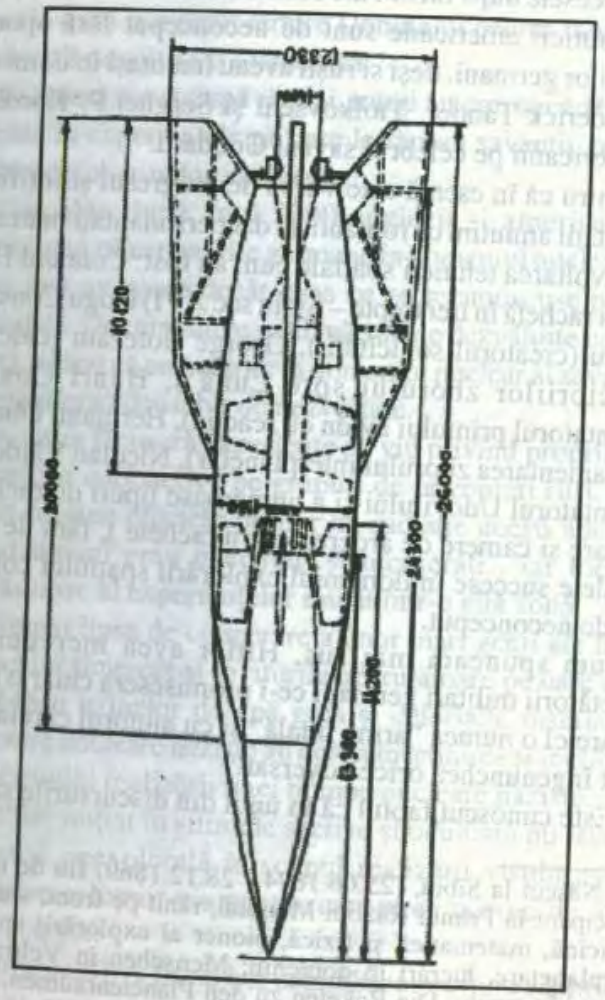

Succesele după război ale cosmonauticii sovietice și ale astronauticii americane sunt de neconceput fără aportul savanților germani, deși și rușii aveau înaintași în domeniu ca Frederick Țander, Țiolkovschi și Serghei P. Korolev, iar americanii pe celebrul savant Goddard.

Pentru că în esență este vorba de progresul științific al umanității amintim că românii au dat personalități marcante în dezvoltarea tehnicii spațiale cum au fost: Conraad Hass (prima rachetă în trei trepte – Sibiu sec XVI) Gogu Constantinescu (creatorul sonicității), George Botezatu (calculul traiectoriilor zborului spre Lună), Henri Coandă (inventatorul primului avion cu reacție), Hermann Oberth[5] (fundamentarea zborului interplanetar), Nicolae Văideanu (inventatorul Udovilului și a numeroase tipuri de rachete, motoare și camere de ardere pentru rachete), fără de care actualele succese în domeniul explorării spațiului cosmic ar fi de neconceput.

Cum spuneam mai sus, Hitler avea încredere în cercetătorii militari germani ce-i promiseseră chiar o armă pe care el o numea "arma finală" și cu ajutorul căreia ar fi putut îngenunchea orice adversar.

Este cunoscut faptul că în unul din discursurile sale el

[5] Născut la Sibiu, (25.06.1894 - 28.12.1869) fiu de medic, participant la Primul Război Mondial, rănit pe front, studii de medicină, matematică și fizică, pionier al explorării spațiilor interplanetare, lucrări în domeniu: Menschen in Veltraum – Oameni în spațiu, Die Raketen zu den Planetenraumen, Wege zur Raumschiffahrt- Căi spre călătoria în spațiu, etc.

și-a amenințat dușmanii cu această armă (pe care o credea de neînvins) și a cerut iertare Domnului pentru momentul cînd va fi nevoit să o folosească.

Și atunci, ca și după război, mulți au crezut că Hitler se referea la experiențele pe care le făceau savanții germani în domeniul armelor nucleare.

Dar abia după anul 2000 englezii și americanii au recunoscut că cercetările germane în domeniul nuclear erau mult mai avansate decât ceea ce se recunoscuse până la acea dată. Documentele ca și mărturiile dezvăluite cu acest prilej, arătau că cercetările în domeniul nuclear al savanților germani erau deosebit de dezvoltate.

Aceștia făcuseră experiențe pe viu privind proprietățile radiațiilor radioactive pe grupuri de prizonieri ruși. După ce se studiau efectele bolilor de radiație acești adevărați cobai umani erau executați și incinerați , iar locul de desfășurare al experiențelor mutat într-o altă zonă.

Numai lipsa de cooperare a unor mari genii ale fizicii, ale acelui timp cât și loviturile necruțătoare pe care aliații le dădeau uzinelor de apă grea și celorlalte instalații de cercetare nucleare naziste au dus la încetinirea și ineficiența programului realizării unei bombe nucleare naziste.

Hitler inițiat în științele secrete și ocultism nu lăsa nici o portiță neexplorată în scopul realizării visului său de stăpânire a lumii, vis pentru care avea nevoie de aceste arme secrete.

Intrarea SUA în război schimbase profund raportul de forțe și crea mari probleme planurilor lui Hitler. După

renunțarea la Operațiunea „Leul de mare" ce se încercase a se realiza împotriva Angliei, Hitler dorea dacă s-ar fi putut ca SUA să fie scoase din luptă printr-o singură lovitură.

Din păcate savanții săi încă nu-i furnizaseră acea armă care să permită printr-o lovitură neutralizarea SUA.

Există documente potrivit cărora, la un moment dat Hitler a avut o importantă consfătuire cu un grup restrâns de colaboratori cărora le-a cerut scoaterea SUA din război până ce armata nazistă "va controla întreaga Europă".

Se pare că în final nu s-a ajuns la nici o soluție dar, Himmler i-a amintit lui Hitler de succesele obținute în ultimul timp de generalul Dornberger, și Wernher von Braun[6].

Himmler i-a explicat lui Hitler că pentru a dezorganiza SUA nu "trebuie lovite decât principalele aglomerări urbane ale acestei țări", de "cow-boy" și "play-boy" și asta ar fi fost suficient pentru a demonstra puterea militară a Germaniei.

Fuhrer-ul a fost de acord în esență cu ideea, dar a

[6] Fiul ministrului Agriculturii Reich-ului între 1932- 1933, născut la Wirsitz în provincia Posen (23. 03.1912 – 16.06.1977, doctor în tehnica rachetelor, membru al partidului nazist NDSAP , ofițer SS, va fi numit succesiv Untersturmfuhrer, Obersturmfuhrer, Hauptsturmfuhrer și Sturmbannfurer, a primit Crucea de Cavaler, recuperat de americani în cadrul operațiunii Paperclip pentru programul spațial american, va crea racheta Saturn 5 care va duce primul om pe Lună, a lucrat pentru NASA și a condus George C. Marshall Space Flight Center al NASA din Huntsville.

obiectat că avioanele lui Herman Goring nu vor putea atinge niciodată țărmurile continentului American.

Era vorba de un impediment pur tehnic. Raza de acțiune a bombardierelor naziste era mult prea mică pentru a putea lovi orașele țintă americane. De întoarcere la bază, oricum nici nu mai putea fi vorba.

Himmler a insistat spunând că nu va fi folosită aviația ci vor fi folosite rachetele cu rază mare de acțiune. În principiu, Hitler a fost de acord și i-a cerut lui Himmler ca împreună cu Speer și generalul Dornberger să studieze problema folosirii rachetelor pentru lovirea teritoriului SUA, să întocmească un plan, să analizeze șansele de reușită și în cel mai scurt timp să il prezinte. L-a întîlnirea pe care Himmler a avut-o ulterior cu specialiștii în rachete naziști, acesta și-a dat seama că făcuse o propunere foarte riscantă și neacoperită în practică, deoarece conform specialiștilor în domeniu nici o rachetă germană nu avea o rază de acțiune atît de mare, fapt la care se adăuga și inconvenientul că și în condițiile realizării bătăii eficace a rachetei, precizia ar fi fost nesemnificativă.

Conform unor documente de arhivă, Himmler împreună cu generalul Donberger[7] a creat un colectiv de cercetători

[7] Generalul Walter Dornberger , născut la Giessen, (06.11.1895 - 26.06.1980) în familia unui farmacist, participant al Campaniei din Primul Război Mondial, prizonier de război în 1918, ulterior ofițer inginer de rachete și artilerie, unul din coordonatorii programului de rachete nazist, decorat cu Crucea de Cavaler. Făcut prizonier de americani și englezi și recuperat pentru programul spațial american în cadrul Operațiunii Paperclip.

militari care să rezolve această problemă deoarece trebuia nu numai onorată promisiunea făcută Fuhrer-lui , dar trebuia găsită și o soluție prin care SUA cel puțin "momentan" trebuia scoasă din război sau dacă acest lucru era de nerealizat, măcar conducerea americană și populația trebuiau aduse într-o stare de panică.

Specialiștii militari germani creaseră și experimentaseră o gamă largă, de aproximativ 20 de rachete cu diferite destinații, dar din care numai câteva vor intra în producție de serie și vor fi folosite efectiv pe câmpul de luptă.

Cele mai cunoscute și eficiente au fost: racheta sau proiectilul robot V1, supranumit și arma de revanșă Nr.1 și racheta stratosferică V2 sau arma de revanșă Nr.2, ce vor face zile negre aviației engleze și populației Londrei.

Este adevărat că pe planșetă exista și proiectul celei ce ar fi trebuit să fie prima rachetă intercontinentală numită A-10, dar posibilitățile industriei Germane de război, grav afectată de bombardamentele aliaților nu a mai permis realizarea ei în practică. Aici este momentul în care din impasul creat grupul de coordonare subordonat lui Himmler, ce pregătea lovirea Americii a găsit o soluție de compromis.

Este momentul a ceea ce istoria va numi nașterea *Operațiunii Elster.*

După cum arătam mai sus, specialiștii în rachete germani vor realiza proiectul primei rachete intercontinentale ce va primi numele de cod A-10 și supranumită "Racheta americană".

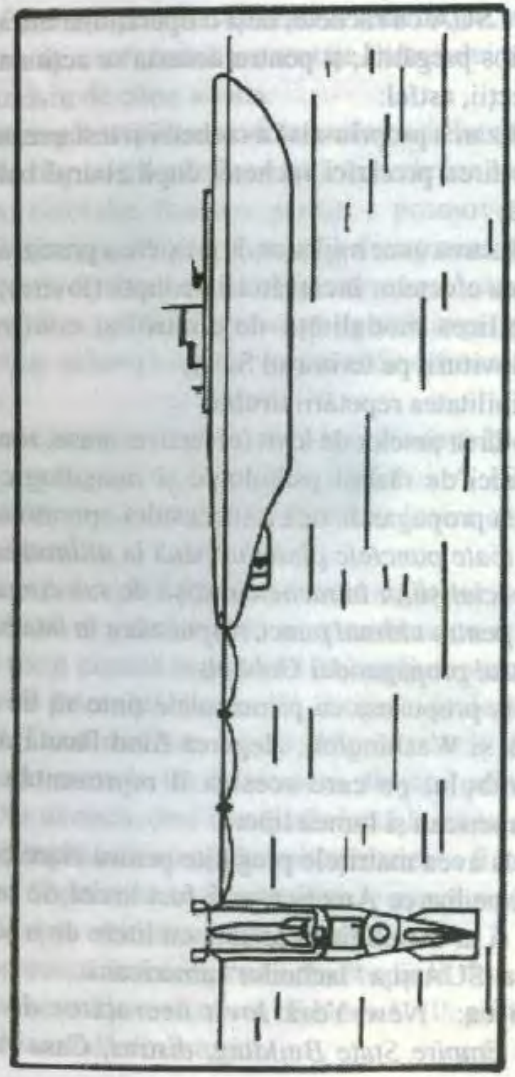

Lovirea SUA cu rachete, deși o operațiune ultrasecretă era minuțios pregătită, și pentru aceasta se acționa în mai multe direcții, astfel:

1. Realizarea propriu-zisă a rachetei și testarea acesteia;
2. Stabilirea preciziei rachetei după zborul balistic în stratosferă;
3. Realizarea unor mijloace de creștere a preciziei tirului și estimarea efectelor încărcăturii de luptă (lovire);
4. Stabilirea modalității de control și confirmare a efectelor loviturii pe teritoriul SUA;
5. Posibilitatea repetării tirului;
6. Stabilirea țintelor de lovit (obiective, orașe, zone ,etc);
7. Tehnici de război psihologic și imagologic pentru exploatarea propagandistică a succesului operațiunii;

Dacă toate punctele planului până la ultimul intrau în sarcina specialiștilor în rachete naziști de sub comanda lui Himmler, pentru ultimul punct, răspunzător în fața lui Hitler era ministrul propagandei Gobbels.

Gobbels propusese ca principalele ținte să fie orașele New York și Washington, alegerea fiind făcută mai ales pentru simbolul pe care acestea îl reprezentau pentru poporul american și lumea liberă.

Gobbels avea matrițele pregătite pentru ziarele care ar fi apărut imediat ce America ar fi fost lovită de rachetele germane și ar fi trebuit să anunțe cu litere de o șchioapă pedepsirea SUA și a "lacheilor" americani.

Titluri ca: *New-York lovit necruțător de armele germane; Empire State Building, distrus, Casa Albă sau*

Statuia Libertății distruse,America în stare de șoc, Americanii sunt panicați, etc fuseseră prezentate Fuhrerului și aprobate cu entuziasm de către acesta.

Erau pregătite milioane de manifeste și fluturași care ar fi trebuit răspândiți atât în orașele americane lovite cât și pe toate celelalte fronturi pentru a promova „victoria armelor germane". Dacă ceva a funcționat perfect în Operațiunea Elster, atunci se poate spune că mașina de propagandă a lui Gobbels era pregătită ireproșabil fiind făcute chiar și înregistrări ce urmau să fie difuzate de radioul german.

Deși la începutul anului 1943 se renunță la realizarea fizică propriu zisă și testarea rachetei A-10, în mod surprinzător nu se renunță la planul de lovire cu rachete a teritoriului SUA.

Între timp specialiștii germani găsesc soluția de îmbunătățire a preciziei de tir a rachetelor realizând o metodă (deși nepusă în practică în luptă) ce va conduce la realizarea primului sistem de dirijare de la distanță a rachetelor care mai este folosit chiar și astăzi!

Metoda avea la bază folosirea dirijării prin comenzi radio. Dar aceasta, deși foarte eficientă în teren avea și un neajuns: implica existența în teritoriul vizat a fi lovit a unor agenți ce dispuneau de aparatură ce le permitea să dirijeze rachetele spre obiectivele de lovit (țintă).

În prezenta lucrare prezentăm o piesă foarte rară și anume schema de realizare a rachetei A-10, prima rachetă intercontinentală din istorie.

Renunțându-se la proiectul A-10 dar având permanent presiunea promisiunii făcute lui Hitler de a lovi America, specialiștii colectivului condus de Himmler au găsit o soluție de compromis ce a fost adoptată de Fuhrer imediat.

În esență, în urma studiilor s-a revenit tot la folosirea rachetelor de tipul V-2 /A-4 dar care, pentru a li se compensa lipsa "bătăii eficace a tirului", *erau* duse *de submarienele germane* pe platforme remorcate *în Oceanul Atlantic la o distanță suficientă pentru ca după lansare să poată lovi teritoriul SUA.*

Prezentăm în această lucrare schema de lansare a rachetei balistice stratosferice V-2/A-4 așa cum era ea văzută de specialiștii germani în 1943.

Acesta poate fi considerat momentul *apariției submarinelor dotate cu rachete balistice,* realizare care va continua și se va perfecționa neîntrerupt până în prezent și care va rămâne mult timp de acum încolo o armă de temut.

Istoricul est german de care vorbeam la începutul lucrării, a prezentat atunci un material bogat ilustrat din care reieșea că SUA și URSS au fost după încetarea ostilităților principalele beneficiare ale cercetărilor germane atât din domeniul rachetelor balistice cât și din domeniul submarinelor, ci preluând ideile novatoare ale specialiștilor germani pe care le-au dezvoltat și perfecționat în practica ulterioară a realizărilor din domeniul acestor arme ofensive devenite între timp principalii vectori strategici.

După cel de-al Doilea Război Mondial, SUA și URSS vor fi principalii promotori ai cursei înarmărilor nucleare

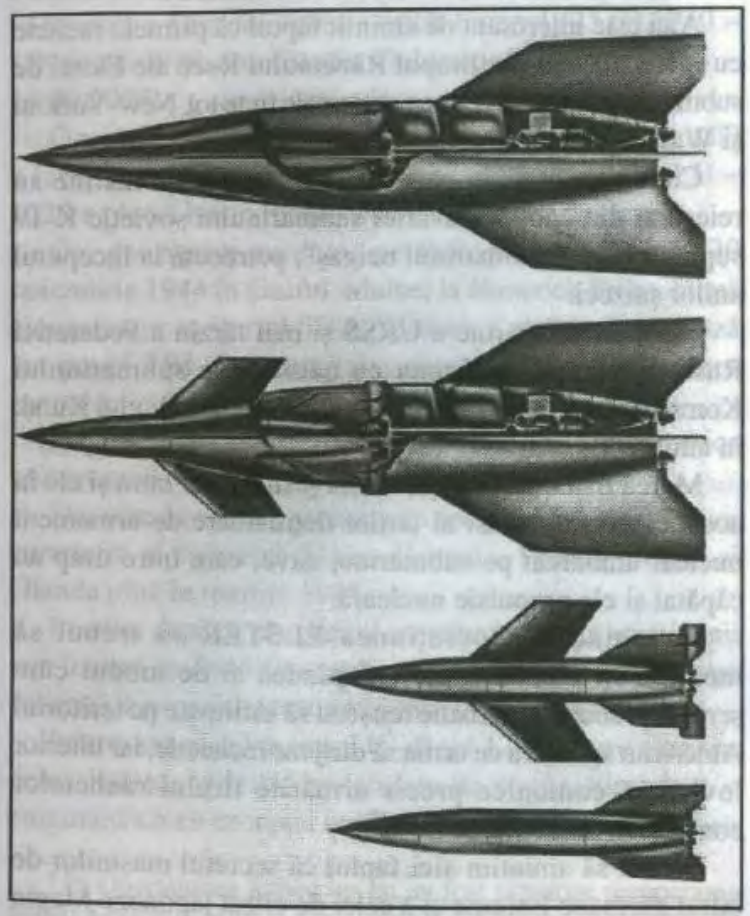

Evoluția constructivă a rachetelor de la tipul V-2, A-4b – A-9 – A-10

între care un loc de primă mărime îl ocupă submarinele dotate cu rachete balistice cu focoase nucleare.

Aici este interesant de amintit faptul că primele rachete cu focos nuclear din timpul Războiului Rece ale Flotei de submarine a URSS aveau ca principale ținte tot New-York-ul și Washingtonul!

Condițiile grele în care acționau aceste submarine au reieșit și din epopeea avariei submarinului sovietic K-19 supranumit și "submarinul ucigaș", petrecută la începutul anilor șaizeci.

Flota de submarine a URSS și mai târziu a Federației Ruse se va mai confrunta cu naufragiile submarinului Komsomoleț în anul 1986 și respectiv a submarinului Kursk în anul 2001.

Marea Britanie, Franța, China și India vor intra și ele în acest club exclusivist al țărilor deținătoare de armament nuclear ambarcat pe submarine, nave, care între timp au căpătat și ele propulsie nucleară.

Revenind la Operațiunea ELSTER va trebui să menționăm că succesul ei depindea și de modul cum serviciile secrete germane reușeau să infiltreze pe teritoriul American agentura ce urma să dirijeze rechetele, iar ulterior lovirii să comunice precis urmările tirului rachetelor conducerii hitleriste.

Merită să amintim aici faptul că secretul mașinilor de cifrat germane Enigma și a celei de cifrat japoneze Magic erau cunoscute de Aliați, fapt ce va juca un rol important în dejucarea operațiunii Elster.

Pentru executarea primei misiuni de dirijare a celor dintâi rachete ce urmau să loveacă SUA , serviciul secret german (Abwehr) a ales doi agenți: Erich Gimpel (25.03.1910 – 1996) și William Curtis Colepaugh (25.03.1918 – 16.03.2005).

Operațiunea Elster („Magpie", „cotofană" sau „Gaița") a început în portul german Kiel de unde submarinul U – 1230 a plecat într-o lungă călătorie spre SUA.

Cei doi agenți au ajuns pe teritoriul american la 30 noiembrie 1944 în Golful Maine, la Hancock Point. După ajungerea pe teritoriul SUA, William Colepaugh trădează (se predă FBI-ului), amîndoi sunt arestați și misiunea eșuează.

În acest moment visul lui Adolf Hitler de a lovi America se destramă pentru totdeauna.

Dar armele secrete germane în special V -1 și V – 2 vor comtinua să lovească Marea Britanie, Franța, Belgia și Olanda pînă în martie 1945.

Imediat după ce zăngănitul armelor va înceta americanii vor începe în forță Operațiunea Paperclip – recuperarea savanților germani pentru programul[8] spațial American.

Interesant că submarinul U - Boot 1230 nu are aproape deloc istorie, activitățile derulate de acesta fiind încă o enigmă și azi cu excepția scufundării unui cargou canadian

[8] În Operațiunea Paperclip nu au fost urmărite recuperarea numai a cercetătorilor și a realizărilor din domeniul rachetelor , ci s-a căutat recuperea întregului patrimoniu științific al mașinii de război germane.

de 5458 tdw în apele Oceanului Atlantic și a transportului celor doi spioni pe continentul american ce l-au făcut celebru.

Se mai știe că a patrulat o foarte lungă perioadă de timp în Atlantic dar nu se cunoaște nimic despre misiunile sale. El era de tipul IXC – 40 și din 26 ianuarie 1944 a fost comandat de căpitanul locotenent Hans Hilbig.

La sfârșitul războiului a fost capturat de aliați și transferat la Loch Ryan în Scoția, Marea Britanie.

Între 15 martie 1943 când a fost lansat la apă la șantierul naval din Hamburg și până în 1945 la capturare nu a acționat decât în Oceanul Atlantic unde se pare că executa numai misiuni la cererea expresă a amiralului Karl Donitz.

Operațiunea Elster are încă multe necunoscute și sunt menținute special se pare unele confuzii al căror scop este încă obscur ca acela potrivit căruia scopul operațiunii ar fi fost altul, și anume strângerea de date despre proiectul Manhattan (realizarea primei bombe nucleare). Această ipoteză însă nu se susține.

Cert este că după o jumătate de secol ideea lovirii din aer a New York-ului și implicit a Americii a avut un punct forte de inspirație.

Paralela între acțiunea teroristă de la 11 septembrie 2001 și operațiunea Elster din 1944 este perfectă, doar că epigonii operațiunii naziste chiar au reușit pentru moment să panicheze America spulberând pentru pentru totdeauna mitul invincibilității Americii!

CARACTERISTICILE TEHNICO-TACTICE ALE RACHETELOR TOMAHAWK

	Variante strategice			Varianta tactică
	BGM-109A (nucleară)	BGM-109 C	BGM-109 D	
Masa de start (kg)	1.450	1.500	1.500	1.205
Masa carburantului (kg)	550		550	135
Masa încărcăturii de luptă (kg)	123	120		454
Lungime (m)	6,25	6,25	6,25	6,25
Diametru (m)	0,53	0,53	0,53	0,53
Anvergura aripii (m)	2,62	2,62	2,62	2,62
Viteza de marş (Km/h)	885	885	885	885
Viteza maximă (km/h)	până la 1.200	până la 1.200	până la 1.200	până la 1.200
Bătaia (Km)	2.500	1.250	1.250	550
Sistemul de conducere şi dirijare	inerţial TERCOM	inerţial TERCOM,DSMAC	inerţial TERCOM,DSM AC	inerţial; activ prin radiolocaţie
Tipul încărcăturii de luptă	nucleară W-80 (200*)	semiblindată	în casete	explozivă

*) Echivalentul în troil, kt

PARTEA a II-a

GENEZA ARMELOR SECRETE GERMANE[9] (II)

[9] Partea întâi a fost publicată în lucrarea UN OZN PENTRU HITLER, de Dr. Emil Străinu, volumul I al colecției ARMAGEDON

Capitolul I

Englezii se conving de existența rachetei germane[10]

În martie 1943 un fapt banal puse în alertă serviciile de informații britanice. El urma să declanșeze una din cele mai sordide polemici ale războiului. Insuccesul suferit de Afrika Korps a permis capturarea a doi prizonieri de marcă, generalii Cruwell și von Thomas.

Cei doi colegi, capturați la interval de câteva luni, sărbătoriră cu bucurie revederea. Nu se putură abține să nu evoce campania și, firește, să nu emită propria lor opinie asupra evenimentelor.

În cursul confidențelor, von Thomas se arătă surprins că Londra nu fusese încă rasă de pe hartă de rachetele enorme ale căror planuri le văzuse odinioară într-o baracă militară în apropiere de Kummersdorf-Vest. După toate probabilitățile ele trebuiau să fie curând operaționale.

Fostul adjunct al lui Rommel precizează chiar colegului de captivitate că aceste arme redutabile erau capabile să zboare la 16 000 metri cu o viteză de mai multe mii de kilometri

[10] Conform VICTOR DEBUCHY, L' ETRANGE HISTOIRE DES ARMES SECRETES D'ALLEMANDES

pe oră. Aceste destăinuiri imprudente, din care orice fanfaronadă părea exclusă, interesau la cel mai înalt grad serviciile de informații britanice, căci ele coincideau cu datele captate anterior.

Pentru a provoca această conversație, ofițerii englezi nu s-au comportat întocmai unor „gentlemeni". Avură „delicata atenție" de a instala în încăperea unde se aflau cei doi înalți prizonieri un minuscul microfon cuplat la magnetofon.

Această înregistrare de calitate foarte proastă – la data respectivă magnetofonul se afla încă în perioada copilăriei sale – încât fu totuși considerată demnă de a fi luată în seamă.

Cinci zile mai târziu banda era remisă doctorului Frank, colaborator al lui R. V. Jones la Serviciul de informații al Ministerului Aerului. Jones, convins deja de existența rachetelor, se angajă de astă dată să informeze autoritățile de îndată ce obțineau un portret exact al armei.

Dar Serviciul de informații de la War Office nu-i împărtăși opinia. Acesta aprecie amenințarea prea gravă pentru a-i amâna expedierea. De asemenea, fu informat adjunctul șefului Statului major imperial, general de corp de armată Sir Archibald Nye. Acest expert în arme convenționale era absolut neinițiat în materie de rachete.

Pentru a remedia această carență apelă la doi savanți, profesorul C. D. Ellis și doctorul. A. D. Crow. Alegerea era bună, dar Serviciul de informații de la War Office, protejat de „Archie" Nye, comise o grea eroare. În loc să

se mărginească în raportul său la o enumerare a informațiilor pe care le deținea începând din decembrie 1942, acesta anexă un apendice cu o descriere ipotetică a armei secrete germane, pornind de la indicațiile primite.

Astfel, nota publicată la 11 aprilie atribuia rachetei naziste cu rază mare de acțiune o lungime de 29 metri, o greutate de 9 500 kilograme și o încărcătură explozivă de 1 250 kilograme. Se preciza printre altele, că arma era lansată cu ajutorul unei catapulte plasată pe o șină de 90 metri lungime. În ciuda unei confuzii între rachetă și bomba zburătoare, raportul conținea o lacună.

Care era natura exactă a carburantului? Numai aceasta putea permite sa se determine raza de acțiune a armei și importanța încărcăturii transportante.

Pentru a compensa această lipsă de informații, autorii raportului avuseseră inițiativa nefericită de a preciza că în orice caz carburantul, probabil cordită, putea fi solid.

În încheiere, insistară în detaliu asupra dificultăților întâmpinate de germani pentru a controla zborul rachetei, lucru exact de altfel.

Înainte de a-i informa pe primul ministru și ministrul de interne, Nye ceru în prealabil o recunoaștere aeriană în zona Peenemünde.

Deodată, evenimentele se precipitară, împotriva voinței sale. În ajunul reuniunii fixate pentru 15 aprilie, șefii de stat major ai celer două ministere interesate – Aer și Război –, mereu în dezacord în privința naturii exacte a armei

germane, prezentate când drept avion-rachetă, când obuz-rachetă, nu știau nici acum dacă revenea armatei aerului sau celei de uscat să preia inițiativa anchetei.

Astfel se consideră preferabil să se preia această afacere din mâinile unui militar pentru a o încredința unei personalități politice. La sugestia generalului Ismay, șeful de stat major de la Ministerul de Război, ei sugerară primului ministru să-l numească pe Duncan Sandys ca„singur și unic anchetator".

Cine este Duncan Sandys?

Înalt, cu statură atletică, Duncan Sandys era un tip tânăr din partidul conservator. Soțul Dianei Churchill era, așadar, ginerele primului ministru. Meritul său personal, mai mult decât relațiile de familie a stat la originea acestei alegeri. Membru al Camerei Comunelor, Sandys ceruse în aprilie 1940 să servească în corpul expediționar trimis în Norvegia.

Înaintarea germană în Franța îl obligă pe acest ofițer din apărarea antiaeriană să servească în Anglia unde fusese numit subsecretar de stat la Ministerul de Război. Atmosfera călduță a unui cabinet ministerial nu convenea acestui om de acțiune. Invocând brevetul său de pilot civil, ceru să servească în trupele aeropurtate.

Spre ghinionul său nu era prevăzută în viitorul apropiat nici o operațiune de comando. De asemenea, fusese obligat, împotriva voinței sale, să-și reia serviciul la apărarea

antiaeriană. Datorită relațiilor sale personale fu plasat în fruntea primului grup de rachete antiaeriene.

Unitatea experimentală la data aceea era dotată cu arme propulsate cu cordită. Perfecționarea lor a fost încredințătă doctorului A. D. Crow.

Întotdeauna când petrecea o noapte la singura baterie operațională, staționată atunci lângă Cardiff, revenea dimineața la Aberporth, unde se afla centrul experimental, al regimentului său. Într-o zi, șoferul lui adormi la volan.

Maiorul Sandys se trezi la spital, fericit să-și știe piciorul salvat de la amputare. Cu invaliditate 80% este scos definitiv din cadrele armatei. Nu-i mai rămâne decât să-și reia atribuțiile de deputat pentru a-și servi patria.

Deodată norocul îi surâde din nou sub forma unei noi remanieri ministeriale. Socrul său îi încredințează postul de subsecretar de stat la Departamentul Înzestrării. Atribuțiile sale îl făceau responsabil cu armamentul și puneau sub severa sa autoritate majoritatea savanților englezi.

Numirea lui Duncan Sandys în calitate de anchetator oficial în problema rachetelor inamice a fost aprobată de toți membrii guvernului, cu excepția a doi miniștri. Secretarul de stat al Tezaurului, lordul Cherwell și ministrul Informației, Brenden Bracken, erau în fond ofensați de alegerea acestui bărbat de 35 de ani. Această opoziție se datora de fapt unui motiv mai greu de mărturisit, mândria.

Cele două personalități influente nu se putuseră resemna să vadă cum ginerele primului ministru ocupă pentru a doua

oară un loc în guvern. Ei vedeau în această promovare o scădere a influenței lor pe lângă prietenul comun Winston Churchill.

În plus, lordul Cherwell se simțea lezat pentru că în fruntea acestei anchete delicate fusese plasat un amator. Acest înnobilat de dată recentă, dotat cu o ambiție fără margini, se credea investit cu monopolul cunoștințelor științifice în Marea Britanie. Înainte cu câțiva ani era încă un eminent profesor de chimie la Oxford, cunoscut sub numele de Lindeman.

Ura sa față de Duncan Sandys deveni atât de sălbatică încât ajunse să-i pună piedici în îndeplinirea misiunii sale. Programul de apărare britanic fu astfel întârziat cu câteva luni din vina lui. Lordul Cherwell nega în fond posibilitatea de a realiza rachete cu rază mare de acțiune. De la numirea lui Duncan Sandys, el se străduia să-și impună vederile, limitate de altfel în cercurile politice și științifice.

După părerea lui, era imposibil să ghidezi o asemenea armă din momentul pornirii, efectuate la o viteză redusă. Acest punct de vedere foarte pertinent nu era de altfel împărtășit de cei convinși de existența rachetei, în fruntea cărora se afla doctorul Jones.

Ei îl contraziceau, spunându-i că era posibil să se remedieze acest lucru cu ajutorul unui proiector-tun sau cu o șină. Această idee de lans-rachete gigantice, deci ușor de reperat dintr-un avion, îi obsedase pe experții britanici până la folosirea comenzilor de direcție în jet, geniala invenție a lui von Braun.

Maiorul Duncan Sandys

Probleme la Ministerul Aerului

La 19 aprilie, un ofițer de legătură se prezentă la „Medmenham manor", un vast imobil în stil victorian în cărămidă roșie ridicat pe malurile Tamisei. A fost îndată introdus în biroul colonelului Steward, comandantul Centrului de interpretare fotografică P.I.U. (Photographic-interpretation unit) al aviației regale britanice. Steward deschise cu nonșalanță plicul confidențial.

Provenind de la Ministerul Aerului, scrisoarea era scurtă și imprecisă totodată. I se cerea să organizeze neîntârziat zboruri de recunoaștere asupra tuturor uzinelor, centrelor de experimentare și bazelor militare susceptibile să lucreze la elaborarea de arme secrete inamice.

Steward, la curent de multă vreme cu existența acestora prin intermediul prietenului său, doctorul Jones, era chiar mirat că nu fusese anunțat mai devreme de această misiune. Deși avea cunoștință de existența armelor neconvenționale de patru ani, era pentru prima dată când Ministerul Aerului lua inițiativa unei recunoașteri fotografice.

Această trezire bruscă lăsa să se presupună că unele personalități se grăbiseră deodată să-și salveze fața înainte de preluarea funcției de către Duncan Sandys.

Steward încredință imediat unuia din adjuncții săi, locotenent-colonelul Hugh Hamshaw Thomas, grija de a afla natura exactă a acestei arme redutabile, prezentată simultan în instrucțiunile Ministerului Aerului, ca un tun

cu tragere la mare distanță, ca un avion-rachetă sau ca o rachetă catapultată dintr-un tub subteran.

Asemeni lui Steward, Hamshaw Thomas nu fusese deloc surprins de aceste directive. La 9 februarie trecut, unul din ofițerii săi detașat la armata de uscat, fusese rugat de ministrul de război să supravegheze toate construcțiile suspecte ridicate în Franța, susceptibile să permită catapultarea rachetelor.

Imediat, toate fotografiile aeriene efectuate dupa 1 februarie deasupra teritoriului francez într-o zonă aflată la 200 kilometri de Londra au fost scoase din clasoare pentru o examinare suplimentară.

Misiunea lui Duncan Sandys

La 20 aprilie, după preluarea noilor sale atribuții, Duncan Sandys adoptă planul său de lucru pentru a-și duce ancheta la bun sfârșit.

O examinare rapidă a dosarelor cuprinzând date îi indică următoarele surse de informații: fotografii ale recunoașterilor aeriene, date transmise de cei din rezistență și procesele verbale ale interogării prizonierilor de război.

Dacă ultimele două categorii puteau fi controlate de inamic, prima era fără îndoială cea mai sigură, chiar dacă germanii treceau drept maeștri în arta camuflajului. Exista totuși și a patra categorie mult mai eficace, care scăpa însă lui Duncan Sandys, tocmai pentru că el nu era om de știință, ci un „amator", după cum le plăcea unora din guvern să remarce.

Nu trebuia să întârzie în cercetările sale asupra obiectului real, ci să interpreteze anumite efecte care se puteau referi la acest obiect. De exemplu, zidurile de dincolo de Rhin erau atunci acoperite cu afișe menite să răspândească binefacerile culturii cartofului.

Această publicitate nevinovată putea însemna că Reichul avea nevoie de cantități sporite de cartofi. Oare nu era acest produs prin excelență carburantul de bază pentru motoarele rachetelor?

Nu tot prin deducție procedaseră cei trei oameni de știință francezi, fondatori ai rețelei Marco Polo, pentru a descoperi cu cîțiva ani înaintea guvernului britanic natura exactă a armelor de la Peenemünde?[11]

Chiar în seara numirii sale, Duncan. Sandys luă două hotărâri: să i se dea toate fotografiile privind Peenemünde, aflate în posesia Centrului de interpretare fotografică, și efectuarea unei recunoașteri aeriene imediate asupra insulei Usedom. A doua zi, locotenent-colonelul Hamshaw Thomas ceru să i se aducă o hartă cu coastele germane ale Balticii.

Vârful creionului său urmărea minuțios această protuberanță cu insule din apropierea coastei germane. Relevă succesiv orașele Rostock, Stralsund, Rügen, Grafswald, Wolgast. În fața acestui mare burg, situat în

[11] Cititorul interesat de acest episod al rezistenței se poate informa în cartea lui Jacques Bergier, *Agents secrets contre armes secrètes* (Agenți secreți împotriva armelor secrete.)

Peenemünde. Vedere aeriană

locul cel mai îngust pe care-l făcea vărsarea occidentală a râului Peene, se afla o insulă în formă de animal apocaliptic eșuat pe coasta pomeraniană. În partea de nord apărea pe hartă un sat cu numele Peenemünde.

Numele acestei localități neînsemnate fusese deja semnalat în mai multe rânduri în unele rapoarte secrete primite în cursul ultimilor ani. Înainte de a plia hărțile, Hamshaw Thomas avu grijă să măsoare coordonatele acestui mic port: distanța de zbor în linie dreaptă de la Berlin – 130 kilometri, de la Londra 950 kilometri.

Consultând arhivele Centrului de interpretare fotografică, înțelese imediat că de la începutul războiului se efectuaseră două recunoașteri aeriene asupra regiunilor cuprinse între Schleswig, Holstein și Oder.

Nici una nu privea în mod deosebit Peenemünde. Prima, la 29 octombrie 1940, executată de locotenentul Miller, la bordul unui Spitfire echipat cu rezervoare suplimentare, avusese drept misiune să verifice dacă porturile Balticii nu erau utilizate pentru asamblarea navelor de debarcare.

În acest timp, obsesia unei debarcări inamice apăsa greu în concepția conducătorilor britanici. A doua, a avut loc la 15 mai 1942. Se dovedise deosebit de revelatoare. Din păcate, succesul său n-a fost exploatat niciodată.

În timp ce survola Swinemünde, atenția căpitanului Steventon fu atrasă de prezența unui aerodrom necunoscut, instalat în insula Usedom.

L-a fotografiat din proprie inițiativă. Examinarea

clișeelor relevase existența unor importante ridicături de pământ în formă ovală presărate în pădurile din imediata apropiere. În ciuda caracterului insolit al acestor lucrări, interpreții n-au găsit util, în lipsa unor instrucțiuni speciale, să le acorde mai multă importanță.

La 21 aprilie toate fotografiile privind Peenemünde erau depuse pe biroul lui Duncan Sandys.

O eroare dureroasă

La 24 aprilie 1943, doi trimiși ai lui Duncan Sandys, William Cook, de la Ministerul Aprovizionării, și doctorul J. Phelps, de la Ministerul Economiei de Război, au intrat în biroul locotenent-colonelului Hamshaw Thomas.

Câteva clipe mai târziu le veni în întâmpinare căpitanul Andre Kenny, responsabilul secției D (industrie). Phelps avusese deja ocazia să studieze minuțios în cursul ultimelor zile clișeele mărite. Cu toate acestea îi ceru lui Kenny, ai cărui ochi erau mai exersați, să-i interpreteze funcțiile diferitelor construcții de pe fotografii.

Cei patru oameni se pierdură foarte repede în considerații asupra utilității acestor ridicături de pământ insolite (una ovală și trei circulare) din preajma aerodromului situat la nordul peninsulei Peenemünde. La nord de terenul de aviație, la malul mării, lucrările de secare păreau foarte avansate.

O stranie construcție liniară ocupa aproximativ centrul acestui spațiu. Kenny, odinioară autor al unei teze asupra

lucrărilor hidraulice în timpul Imperiului roman, declară spontan:

– Este fără îndoială corpul pompei care draghează nămolul de la fundul apei.

Toți găsiră ideea genială. Totuși, această interpretare constituia o grea eroare. Era vorba pur și simplu de o rampă de lansare pentru bombele zburătoare.

Englezii ratează cu puțin spectacolul lansarii unei rachete

La 29 aprilie primele fotografii ale recunoașterii aeriene, cerută de Duncan Sandys o săptămână mai devreme, soseau la Medmenham Manor. Kenny se grăbi să le compare cu cele precedente, în sudul aerodromului două clădiri enorme, fără îndoială hale de uzină, îi atraseră atenția.

Dimensiunea lor depășea, dupa părerea lui, 600 de metri lungime. Kenny se pierdu încă odată în supoziții asupra importanței acestor noi construcții, a căror suprafață se mărise considerabil într-un an.

Cum nu era lipsit de imaginație, făcu din ele uzine de nitrare, pretextând că prezentau o oarecare asemănare cu clădirile uzinelor pentru „apa grea" de la Rjukan, în Norvegia. Pe malul drept al râului Peene, lângă Kolpin, apărea foarte vizibil o centrală electrică. Kenny presupuse că nu funcționa încă, pentru că din cele șase coșuri înalte nu se vedea ieșind fum. Era o a doua concluzie eronată.

Totuși, importantul stoc de cărbune îngrămădit pe docuri lăsa să se presupună apropiata sa dare în folosință. În realitate, un aparat fumivor electrostatic, precursor al aparatelor antipoluante actuale, absorbea tot fumul acestei uzine, lăsând impresia că nu funcționa.

Kenny se preocupă apoi de o clădire rectangulară, aflată la aproximativ șapte sute de metri de la centrala electrică. Era fabrica de oxigen lichid, inima centrului de experimentare. Evocarea numelui ei ar fi fost suficientă pentru a dezvălui natura exactă a armei de la Peenemünde.

Dar experții englezi erau convinși că numai rachetele propulsate de un carburant solid, asemeni corditei, erau realizabile. Ei au făcut din această clădire o fabrică de exploziv. Numai enorma ridicătură de pământ ovală și cei trei sateliți ai ei își păstrau în continuare misterul.

Pe fotografie ea apărea ca un stadion gigantic de fotbal; Kenny, mereu incapabil să găsească o destinație, își chemă subordonații în ajutor.

Aceștia examinară cu lupa detaliile acestei lucrări și clădirile numeroase care se înșirau de-a lungul coastei de est. Acest examen minuțios scoase în evidență niște macarale pe piloni, puțuri, cazemate și chiar un nor ușor de fum alb înconjurând un obiect conic de aproximativ opt metri lungime. Pe fotografia următoare, făcută cu patru secunde mai târziu, obiectul dispăruse.

Cu numai câteva secunde mai devreme Royal Air Force ar fi putut fotografia lansarea unei rachete.

Căpitanul Kenny nu terminase încă examinarea acestor clișee când fu convocat în imobilul din Shell Mex, rechiziționat pentru nevoile Ministerului Aprovizionării.

S-a prezentat cu o mapă doldora de aceste prețioase fotografii fiind însoțit de o funcționară din personalul auxiliar feminin de la armata aerului, specializată în interpretări fotografice.

Foarte intimidat, pătrunse într-o vastă încăpere dând spre Tamisa. Îl asteptau ministrul Duncan Sandys, adjunctul său militar, colonelul Post, precum și Cook și Phelps, două „vechi cunoștințe".

Printre persoanele reunite în jurul mesei regăsi cu stupoare doi colegi de la Cambridge, profesorul Garner și sir Edward Bullard. În ciuda îngrijorării sale, atmosfera era destinsă. Înainte de a-și prezenta raportul, Duncan Sandys voia sa facă o sinteză a situației.

De asemenea, ținea să cunoască părerea membrilor din comisia de anchetă. După o lungă discuție două rezoluții au fosst înscrise în procesul verbal al ședinței. În primul rând, ovalul și sateliții circulari nu serveau deservirii insulei, ci probabil încercării explozivilor și proiectilelor.

În al doilea rînd, Peenemünde nu era deocamdată decât un centru experimental. Riscul unui atac cu rachete era deci exclus pentru viitorul imediat.

Următoarea recunoaștere aeriană a avut loc la 14 mai pe un cer frumos, albastru, striat ușor de nori aibi, împinși de o ușoară briză din sud-vest. Fotografiile revelau o intensă

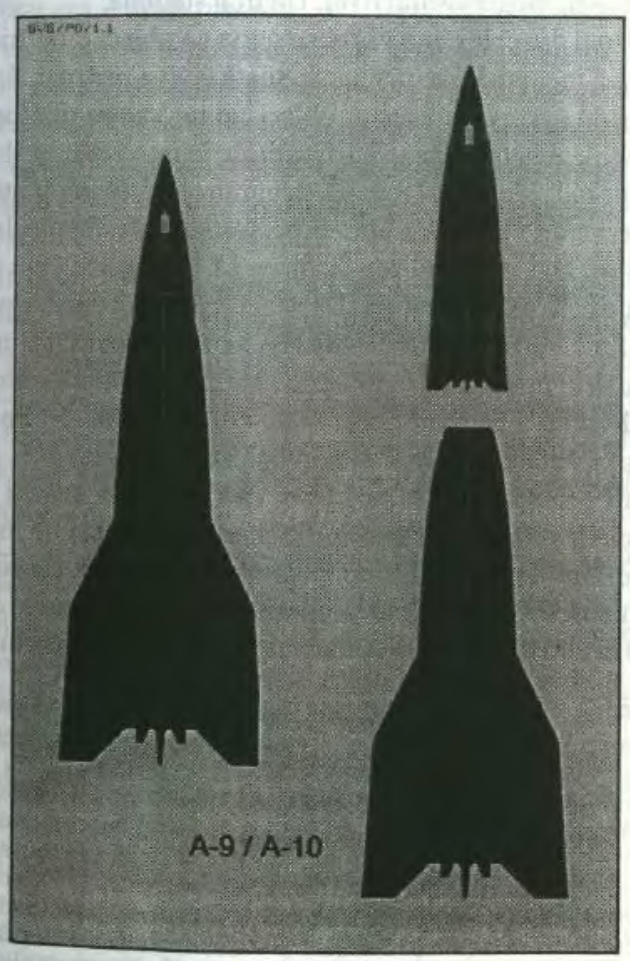

Racheta A-9/A-10

activitate la sol. Numeroase vehicule erau vizibile în interiorul misteriosului oval. Un tren staționa.

Unul din cele cinci vagoane purta un obiect cilindric. O a doua incursiune aeriană, efectuată cîteva ore mai târziu, confirma prezența acestui obiect pe un vagon platformă, imobilizat în fața unei clădiri ridicate în interiorul ovalului. „Obiecte" identice (această denumire a fost adoptată de observatori) erau vizibile și pe fotografiile făcute la 22 aprilie. Dar conturul lor le făcea să pară niște pete albe minuscule pe un fond gri. De aceea trecuseră neobservate.

La 17 mai Duncan Sandys își remise raportul primului ministru, insistând asupra unui aspect deosebit. Paralel cu rachetele, germanii efectuau cercetări în domeniul avioanelor cu reacție și al bombelor zburătoare.

El concluziona cu pesimism că Londra va deveni fără îndoială ținta acestor enorme rachete cu greutate de 62 de tone lansate cu catapulte și propulsate de un carburant necunoscut[12], care le putea imprima o rază de acțiune de la 160 la 240 de kilometri. Când luă cunoștință de raportul lui.

[12] La 7 mai 1843, în cel mai mare secret, un grup de savanți britanici, printre care doctorul Crow și adjunctul lui, doctorul Cook, au fost invitați la Longhurst (Sussex) pentru a vedea cum funcționează o cameră de combustie care folosea carburant lichid:pe bază de benzină, apă și oxigen lichid, inventată de un chimist de la firma Shell, Isaac Lubbock. Combustia durase 23 secunde, lucru considerat ca fiind un succes. Oare din ce cauză Crow și Cook se abținură să-l informeze pe Duncan Sandys? Acest mutism avu drept consecință denaturarea anchetei până în septembrie, lăsând să se presupună că nu existau alte posibilități de a propulsa o rachetă decât recurgând la un carburant solid.

Sandys, lordul Cherwell izbucni în râs. O rachetă de 70 de tone era – după părerea lui – imposibil de transportat, atât pe drum cât și pe șine.

O armă atât de grea necesita în plus o catapultă de dimensiuni impresionante, deci ușor de reperat. Bineînțeles, exista posibilitatea de a o îngropa pentru a fi ascunsă vederii piloților aliați, dar acest lucru presupunea lucrări subterane de dimensiunile unei catedrale.

În plus, puterea explozivului nu-l satisfăcea pe distinsul chimist, ex-profesorul Lindeman. Un căpitan german, capturat în Libia în noiembrie 1942 dispus oricărei minciuni numai să scape de întoarcerea în lagăr, afirmase, nu fără a-și modifica în diverse reprize afirmațiile, că încărcătura explozivă utilizată de rachete avea o forță de 35.000 calorii pe gram[13].

Lordul Cherwell foarte sceptic în privința acestor cifre, consultă – pentru a avea conștiința împăcată – pe cei mai reputați experți în materie din Regatul Unit, lordul Melchett, președintele firmei Chemical Imperial Company.

Răspunsul fu categoric. Un exploziv atât de puternic era irealizabil. De asemenea, la 11 iunie el nu ezită să pună mâna pe stilou pentru a prezenta lui Winston Churchill

[13] Aceste revelații senzaționale întreținuseră îndoiala la experții britanici. Mulți ofițeri germani prizonieri auziseră cu adevărat vorbindu-se despre armele secrete, dar nici unul, nu știa exact despre ce era vorba. Conștient sau inconștient, ei răspîndeau, cele mai fantastice zvonuri în privința lor.

părerea sa asupra rachetei, care – după el – nu exista sau eventual era departe de a fi atât de redutabilă pe cât se credea.

Își încheie totuși scrisoarea invitându-l pe primul ministru să facă cele necesare pentru a distruge lucrările germane în curs de construcție la Mimoyecques, lângă Calais și la Eperlecques, lângă Saint-Omer, ambele remarcate la 17 mai.

Uneori întâmplarea are și un rol pozitiv

Două zile mai târziu, Winston Churchill se prezenta la Medmenham manor. Kenny îi arătă cu mândrie ultimele clișee de la Peenemünde luate la 12 iunie.

Spre marea sa decepție, primul ministru le privi distrat. Se arătă mult mai interesat de fotografiile uzinelor Zeppelin de la Friedrichshafen.

Câteva zile mai devreme aflase de la lordul Cherwell de preocupările serviciilor de informații ale Ministerului Aerului. Dobândise certitudinea că această întreprindere producea în serie reflectoare pentru instalațiile de radar de tip Würzburg. Lordul Cherwell deținea această informație de la doctorul Jones. Acesta din urmă, neliniștit de importanța noii amenințări pentru aviația strategică, raportase direct generalului Portal.

Fără să respecte calea ierarhică îl rugase să treacă la o imediată distrugere a acestor ateliere. Ca de obicei, seful

de stat major al aviației britanice se arătă refractar la această sugestie.

A fost necesară intervenția bruscă a lui Winston Churchill pentru a declanșa atacul. În fond, primul ministru manifestase o vie uimire aflând, indulgența de până acum față de această uzină de tristă faimă. Nu fusese niciodată bombardată.

La 16 iunie grupul 5 aerian primea ordinul de a studia un plan de atacare a acestui obiectiv, la viitoarea lună plină. În zorii zilei de 22 iunie hala enormă, mândria societății Zeppelin, nu mai era decât ruine fumegânde.

Fără să știe, „Bomber Command" distrusese principalul atelier de montare a tipului A-4: 300 de rachete trebuiau asamblate aici în fiecare lună.

Pagubele au fost atât de mari încât însăși ideea de a continua fabricarea lor pe malurile lacului Constanța a fost abandonată.

Doctorul Jones păcălește Centrul de interpretare fotografică

Încă șocat de felul în care îi apreciase Winston Churchill fotografiile, Kenny înaintă raportul la 16 iunie Ministerului Aprovizionării.

Semnală în împrejurimile ridicăturii ovale de pământ prezența unei coloane înalte de aproximativ 12 metri și un diametru de un metru și douăzeci. Era așezată pe o consolă de gudron topit chiar pe nisip.

Din nefericire, acest obiect nu-i stimula deloc imaginația. Obsedat de existența unor rachete gigantice de 70 de tone, lansate de pe catapulte corespunzătoare dimensiunilor lor, Kenny nu-și închipuia că avea în fața ochilor racheta germană atât de căutată.

Această lipsă de clarviziune ar fi putut să aibă grave consecințe pentru el. Doctorul Jones, în calitate de șef al serviciului de informații al Ministerului Aerului, întreținea cele mai bune relații cu Centrul de interpretare fotografică de la Medmenham, de unde un anume căpitan Claude Wawell, coleg al lui Kenny, îi transmitea toate clișeele susceptibile să-l intereseze. Jones era preocupat în egală măsură de radaruri și rachete fiind convins că Duncan n-avea cunoștințele științifice necesare pentru exercitarea acestei anchete.

Asemeni păianjenului, el își țesea minuțios plasa pentru a-și prinde prada. Desfășura în acest scop un zel cu atât mai mare cu cât resentimentul pentru faptul că nu fusese el ales anchetator se adăuga acum la amărăciunea de a nu fi primit un exemplar din primul raport remis lui Winston Churchill la 17 mai.

Avea impresia că fusese tratat ca funcționar subaltern. De asemenea, aștepta cu nerăbdare ocazia de a se răzbuna. Prilejul i se ivi la 12 iunie în urma unei recunoașteri aeriene la Peenemünde. Examinând clișeele mărite, distinse, în ciuda lipsei lor de claritate, o rachetă albă așezată pe un vagon. Aștepta cu răbdare raportul lui Kenny.

El trebuia, în mod logic, să fie însoțit de explicațiile

V-2 în poziție de start

asupra acestei serii de fotografii. Câteva zile mai târziu era informat. Cuvântul „rachetă" nu apărea. Foarte satisfăcut, Jones luă imediat legătura cu fostul său profesor, prea satisfăcut să-i semnaleze această incalificabilă omisiune.

Cei doi confrați întrevăzură imediat posibilitatea de a subaprecia misiunea lui Duncan Sandys. Era suficient să recurgă pur și simplu la filiera ierarhică până la primul ministru. Dar în ultimul moment lordul Cherwell avu o reacție caritabilă față de rivalul său. Își amintise poate că acesta era ginerele prietenului său Winston Churchill.

De asemenea, îl sfătui pe Jones să scrie ministrului Aprovizionării pentru a-i semnala că dacă voia să vadă o rachetă germană îi era suficient să privească fotografiile misiunii N/1853.

Această sugestie nu-l satisfăcea pe deplin pe Jones. Ambițios, dotat cu un spirit logic, înțelegea să-și ducă ancheta personală la bun sfârșit pentru a arăta guvernului de ce era capabil. De multă vreme înțelesese că experiențele cu rachete cu rază de acțiune de peste 200 kilometri erau imposibile fără ajutorul radarului.

Numai acest instrument permitea să se urmărească traiectoria lor și precizarea punctului de cădere. Din cauza distanței reduse atinsă de fasciculul luminos, acesta nu putea fi plasat în apropierea punctului de plecare, ci pe parcurs.

După toate probabilitățile, experiențele se efectuau pe mare. Era suficient deci a plasa radarul pe o navă sau – ceea ce era mult mai probabil – pe insulele învecinate, Usedom, Rügen sau Bornholm.

De asemenea, Jones citi cu atenție rapoartele adresate serviciilor de informații ale Ministerului Aerului de către agenții aliați instalați la Bornholm. Populația acestei insule daneze era foarte ostilă naziștilor.

Mișunau aici și spioni voluntari. Activitatea lor principală consta în a supraveghea un regiment de transmisiuni al aviației militare germane.

Rapoartele primite recent precizau existența unei stații radar și a două stații radio. În plus, semnalau frecventul du-te-vino al unui anume doctor Steinhoff, care sosea de la Peenemünde la bordul unui Heinkel 111, înmatriculat KCNV. Asociind aceste informații cu fotografiile ridicăturilor de pământ rotunde de la Peenemünde, doctorul Jones constată că acestea erau toate paralele între ele și orientate spre vârful sud-estic al insulei Bornholm, la o distanță de 120 de kilometri. În plus, fiecare dintre ele era deservită de calea ferată.

Se putea deci presupune că aceste cercuri erau bancuri de încercare pentru rachete. Ceea ce era exact.

Triumful Doctorului Jones

Duncan Sandys rămăsese mirat de scrisoarea doctorului Jones. Hotărî să nu reacționeze înainte de a cunoaște rezultatele viitoarei recunoașteri aeriene la Peenemünde.

Aceasta avu loc la 23 iunie pe o vreme excepțională. Nici un singur nor nu jena aparatele de fotografiat. Bancurile de încercare apăreau cu claritate neîntâlnită în timpul

incursiunilor precedente. Lângă amplasamentele de tragere obiecte minuscule hașurate în alb și negru erau vizibile la lupă.

Erau rachete. Din momentul în care Kenny îi remisese raportul asupra ultimei serii de fotografii făcute de sergentul Peak, Duncan Sandys se așternu pe treabă.

În după-amiaza de 26 iunie doctorul Jones se prezenta la Shell Mex house, la cererea ministrului Aprovizionării. Duncan Sandys se orientase la sugestia socrului său, asociindu-l la ancheta care i se încredințase.

Se punea astfel capăt resentimentelor lui pentru faptul că până atunci fusese ținut la o parte de rezultatele oficiale ale acesteia, când el avea toate calitățile pentru a fi un șurub esențial în acest angrenaj. Introdus în biroul său, Duncan Sandys îi citi al doilea raport al său.

Ajunse la punctul final. Jones îl asculta în tăcere. Amenințarea rachetelor germane devenise o certitudine pentru ministru. Presupunea chiar că lucrarea gigantică în construcție lângă Watten, cu fundațiile sale apreciate la 80 de metri adâncime, puteau constitui amplasamentul unei catapulte la dimensiunea rachetelor destinate să nimicească Londra. Raportul lui Sandys era atât de pesimist încât punea sub semnul îndoielii posibilitatea de a anula atacul german, după părerea lui apropiat, printr-o acțiune ofensivă a aviației britanice.

De asemenea, l-a invitat pe ministrul de interne, Herbert Morrison, să dea dispozițiile necesare pentru evacuarea

populației inactive din capitală și întărirea adăposturilor. În concluzie, atribuia rachetei germane o greutate de 6 000 tone, deci de cinci la opt ori greutatea sa reală. Bineînțeles, Jones contestă aceste cifre. Atunci Sandys ripostă:

– Le am de la profesorul Cook. Telefonați-i. Cred că-i va face plăcere să vă furnizeze explicații mai ample.

Câteva secunde mai târziu un dialog telefonic se angajă între cei doi savanți. Cook nu făcu nici un secret din calculele sale.

Raportul primit de la Medmenham atribuia rachetei o lungime de 12 metri și un diametru de doi metri patruzeci și cinci – în realitate dimensiunile erau de 14 metri pe 1,65. Presupunînd că pereții erau de oțel masiv și adăugându-se cordita, greutatea sa putea fi estimată între 60 și 100 tone din care 2–8 tone pentru încărcătura explozivă.

După o discuție îndelungată asupra densității oțelului, Jones, mîndru că devine o piesă dominantă a anchetei, aderă la părerea lui Cook.

Alea jacta est![14]

29 iunie a fost ziua decisivă pentru Peenemünde. După-amiază a avut loc reuniunea Comitetului de apărare. La ordinea zilei se afla, firește, racheta germană. Doctorul Jones, convocat special de Winston Churchill, veni la White Hall.

[14] Zarurile sunt aruncate

Foarte impresionat de această invitație, se pierdu într-un lung culoar ce cobora sub pământ. Era pentru prima oară că pătrundea în instalațiile subterane ale Ministerului de Război. Ajunse curând la o poartă blindată de culoare verde prevăzută cu o ferestruică.

Aspectul său puțin îmbietor te făcea să te gîndești la intrarea în seiful unei bănci decât în sala unui consiliu de miniștri. Sentinele, discrete dar vigilente, îl introduseră într-o încăpere vastă, pătrată bine aerisită, mobilată cu o masă imensă în forma de „U", cu un covor albastru bine întins. Jones constata cu stupefacție că era plasat în partea interioară a literei „U", în fața primului ministru.

Unul cîte unul membrii guvernului sosiră însoțiți de șefii de stat major ai celor trei arme. Recunoscu pe rînd pe Anthony Eden, lordul Beaverbrook, Stafford Cripps, Clement Attlee. Duncan Sandys veni însoțit de toți colaboratorii care participau la anchetă. Winston Churchill sosi ultimul.

Reuniunea putea să înceapă. Ministrul Aprovizionării deschise ședința lăsând să circule în sală ultimele fotografii mărite de la Peenemünde.

Această serie se remarca în mod deosebit prin claritatea sa. Erau vizibile câteva specimene minuscule de rachete. Herbert Morrison, ministru de Interne, atacă imediat pe Duncan Sandys, jucând rolul liderului opoziției.

– Dacă Peenemünde este o bază atât de secretă pe cât pretindeți, explicați-mi cum de aveți atâtea documente referitoare la ea? Puteți explica de ce germanii, adevărați maeștri ai camuflajului, lasă ca fumul să treneze la vedere

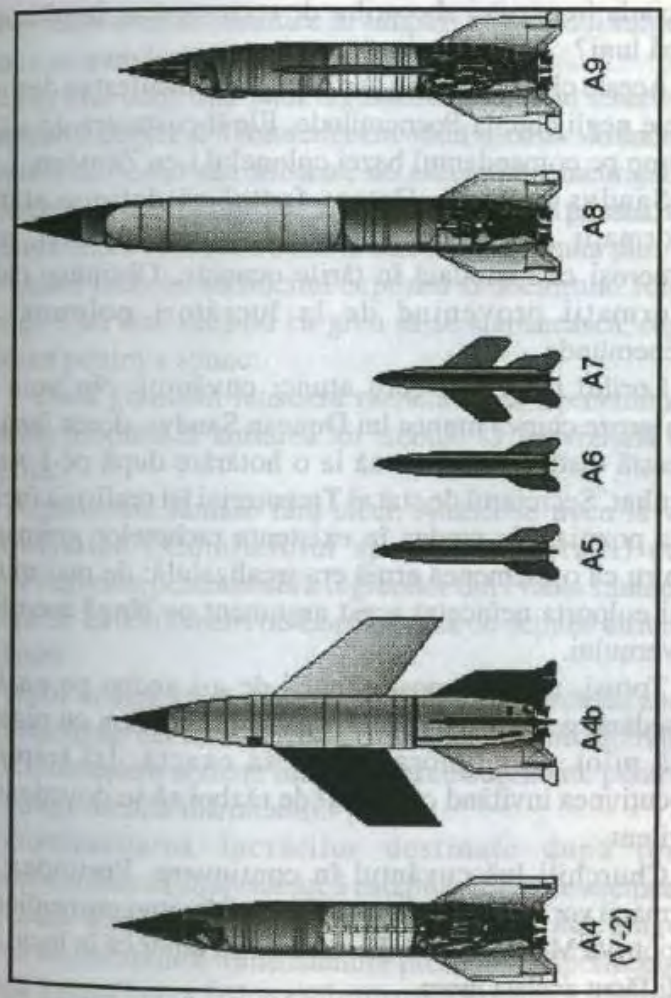

Variantele de construcție ale rachetei V-2 din care mai târziu în URSS va evolua racheta SKUD

în ciuda frecvenței zborurilor de recunoaștere în ultimele două luni?

Aceste observații erau pertinente. Se manifestau desigur unele neglijențe la Peenemünde. Ele îl costaseră de altfel scump pe comandantul bazei colonelul Leo Zanssen.

Sandys protestă. Datora faptul că deținea atâtea informații „ofensivei" lansate de agenții secreți, mai numeroși ca niciodată în țările ocupate. Obținuse chiar informații provenind de la lucrători polonezi la Peenemünde.

Lordul Cherwell ceru atunci cuvântul. Nu voia sa denigreze cumva munca lui Duncan Sandys, dorea însă ca această distinsă adunare să ia o hotărâre după ce-l va fi ascultat. Secretarul de stat al Trezoreriei își reafirmă încă o data poziția. Nu credea în existența rachetelor germane, pentru că o asemenea armă era irealizabilă: de mai multe luni colporta neîncetat acest argument pe lângă membrii guvernului.

Totuși, nu nega posibilitatea de a-i vedea pe naziști posedând o armă redutabilă, probabil un avion cu reacție fără pilot. Dar ignora natura sa exactă. Își termină alocuțiunea invitând cabinetul de război să se dovedească vigilent.

Churchill luă cuvântul în continuare. Pretindea că germanii vor încerca cu siguranță câteva lovituri primejdioase împotriva Marii Britanii. El remarcă cu umor că în locul lor ar fi făcut același lucru.

Dădu apoi cuvântul doctorului Jones, nu fără a insista asupra rolului său în bruiajul aparatelor de radionavigație

ale bombardierelor inamice în timpul „războiului fulger". Jones se transformă în acuzator public.

Sfărâmă unul câte unul argumentele lordului Cherwell. Secretarul de stat al Trezoreriei era vădit ofensat văzându-se ironizat de fostul său asistent, de altfel vădit încurajat de Churchill. Primul ministru se amuza punând fierul pe rană, fără să omită nici o remarcă ironică la adresa consilierului său.

Odată încheiat strălucitul expozeu al doctorului Jones, lordul Cherwell reușind cu greu să se stăpânească, rupse tăcerea pentru a spune:

– Dacă germanii lansează racheta de la Peenemünde, lumina produsă la lansarea lor trebuie să fie vizibilă din Suedia.

Argumentul rămase fără efect. Atunci se trecu la vot. Majoritatea „Comitetului aparării" (operații) ceru supravegherea permanentă a regiunilor din Franța situate pe o rază de 210 kilometri de Londra, rază de acțiune atribuită rachetei.

Apoi se despărțiră după ce hotărâră bombardarea zonei Peenemünde cât mai repede posibil. În schimb, acțiunile de recunoaștere aeriene intensive erau suprimate pentru a nu atrage atenția inamicului.

Bombardarea lucrărilor destinate după toate probabilitățile să adăpostească catapultete era de asemenea amânată. Până atunci se constatase că doar una singură părea să corespundă dimensiunilor presupuse (Eperlecques, lângă Saint-Omer). În loc să fie distrusă imediat s-a preferat supravegherea ei pentru a-i descoperi destinația, rămasă încă necunoscută.

Două zile mai târziu, la 1 iulie, un curier remitea lordului Cherwell, din partea primului ministru, un plic sigilat. El purta însemnul „strict confidențial".

Era o telegramă de la un agent stabilit în Elveția. Acesta anunța un atac împotriva Londrei în august, cu bombe cu aer lichid alternând cu alte mijioace de distrugere neprecizate, dar neutilizate până atunci.

Acest atac urma să ducă la o victorie promptă a Axei. Lordul Cherwell, unul din puținii englezi aflat la curent cu cercetările în domeniul bombei atomice americane, crezu la prima vedere că era vorba de această arma absolută. Nenumăratele rapoarte primite în iulie erau firește mai mult sau mai puțin contradictorii.

Dar toate erau unanime în a anunța apropiata răzbunare a lui Hitler. Se va face cu ajutorul rachetelor? Duncan Sandys, doctorul Jones, primul ministru și cea mai mare parte a membrilor guvernului credeau acest lucru. Va fi un avion cu reacție fără pilot?

Lordul Cherwell înclina pentru această armă. Totuși, toate rapoartele insistau asupra folosirii unui exploziv cu o forță necunoscută până în prezent. Situația era apreciată ca suficient de gravă pentru a pregăti evacuarea Londrei.

O sută de mii de persoane cu regim prioritar, mame și copii, urmau a părăsi capitala în următoarele zece zile. Această măsură trebuia luată cu prudență pentru a nu-i speria pe londonezi, care nu știau ce-i așteptă.

De altfel, aceștia pierduseră obișnuința bombardamentelor de doi ani. Cu o discreție remarcabilă au fost aduse în capitală 30000 adăposturi „Morrison" – era vorba

de adăposturi prefabricate din plăci de oțel pentru a nu fi penetrabile, purtând numele ministrului de interne, care preconizase folosirea lor în timpul „războiului fulger".

Câteva zile mai târziu, aceleași măsuri erau -extinse asupra a două orașe mari din sud-estul Angliei, Southampton și Portsmouth.

Nici șefii statelor majore nu rămaseră inactivi în timpul acestei pregătiri de „gata la arme". La 8 iulie au pus la punct proiectul atăcului asupra zonei Peenemünde. La 16 iulie planul era examinat de Winston Churchill și miniștrii interesați, Herbert Morrison și Duncan Sandys.

Operația „Hidra" – bombardament la Peenemünde – fusese deci hotărâtă. Va avea loc în august. Portal ceruse să se aștepte nopțile mai lungi pentru a efectua cu eficiență un zbor la o distanță atât de mare.

Paralel cu intervenția Forțelor Regale Aeriene au fost luate câteva zile mai târziu măsurile pentru bruiajul stațiilor de radar inamice, deoarece se putea presupune că misterioasele arme germane erau ghidate cu ajutorul acestui aparat. La 26 iulie a avut loc ultimul zbor de recunoaștere la Peenemünde înainte de declanșarea atacului.

Pregătirile erau din ce în ce mai evidente. Se remarcă îndeosebi o puternică întărire a apărării antiaeriene. Această informare de ultimă oră a fost primită cu oarecare amărăciune de mareșalul Arthur Harris.

Bombardierele lui, greu încercate pe cerul german, trebuiau să ducă și de această dată greul operației.

Capitolul II

Obiectivul: Peenemünde

Royal Air Force în ofensivă

Marți, 17 august, puțin după ora 9,45, generalul Robert Saudby chemă la telefon cartierul general al „cercetașilor"[15], la Huntingdon. În absența generalului de divizie Don Bennett, comandantul acestei formații, ofițerul biroului operații ridică receptorul.

În răstimpul unei scurte comunicări, adjunctul lui Arthur Harris, părintele aviației strategice, anunță interlocutorului său că din cauza prognozei meteo satisfăcătoare pentru zona de la gura Oderului operațiile „Fritures" și „Hydre" fuseseră decise pentru această noapte. Ora „H" era fixată la 0,15 (1,15 ora germană).

[15] Rolul „cercetașior" sau reperatorilor (pathfinders) – avioane de cercetare – consta în a depista obiectivul, de unde și denumirea lor. După ce-l vor ti atins își desfășurau fuzeele la fiecare 30 de secunde pe o rază de mai mulți kilometri în jurul lor. La ora H toată regiunea era iluminată ca ziua, permițând bombardierelor să se concentreze fără dificultăți asupra obiectivului. „Cercetașii" erau însoțiți de „iluminatori", aparate încredințate unor piloți mai expermentați, care trebuiau să-și lase rachetele luminoase cu culorile convenite pe ținta însăși.

Aceste două cuvinte de cod erau suficiente pentru a ordona zborul a 520 bombardiere și 97 avioane de „cercetare" aparținând escadrilelor desemnate pentru a distruge Peenemünde.

La ora 10 colonelul John Searby, numit în ajun comandant al bombardamentului, era aprobat la rîndul său de cartierul general al lui Bennett. Acesta a fost primul raid, cel puțin deasupra Germaniei[16], în care s-a recurs la noua metodă menită să desăvârșească rolul acestor „cercetași", utilizați cu succes de un an încoace[17].

După-amiază la ora 16,15 s-a confirmat ordinul de bombardament pentru Searby și cei doi adjuncți ai săi. Ei erau convocați la castelul Huntingdon pentru a pune la punct împreună cu Bennett detaliile privind reperarea obiectivelor rămase în suspensie.

Pe scurt, el le reaminti principiile generale ale atacului. Acesta trebuia efectuat în trei valuri de bombardiere, fiecare vizând un obiectiv diferit. Urma să se scoată succesiv orășelul savanților din funcție, să se lovească două clădiri industriale mari și atelierele de prototipuri.

Toate celelalte edificii, chiar și ovalul misterios – este vorba de bancul de încercări nr. 7 – nu intrau în planul de distrugere. Bennett avu grijă să nu-i spună – probabil nu știa – lui Searby că planul bombardamentului fusese -pregătit de un civil. Duncan Sandys insistase ca atacul

[16] Cu zece zile înainte, la 7 august, a fost lansat împotriva Turinului primul atac utilizând această nouă metodă.

[17] Avioanele „cercetași" au fost introduse la 15 august 1942.

să fie îndreptat în primul rând împotriva orășelului savanților.

În calitate de anchetator în problema armelor secrete, vedea în această acțiune mijlocul eficace de a întârzia utilizarea lor. Harris refuzase la început să se ralieze acestui punct de vedere. Voia să lichideze numai atelierele.

Se lăsă apoi ușor convins în ciuda caracterului său încăpățânat. La urma urmelor cu cât erau mai multe victime cu atât mai mulțumit era „Bomber Harris“ [18].

Fiecare obiectiv urma să fie în prealabil reperat și iluminat de proiectile luminoase de diferite culori, roșii, albe, verzi și galbene.

Forța principală urma a fi precedată de 22 de avioane de cercetare fără vizibilitate, dotate cu radar centimetric H.2.S, cel mai perfecționat la acea dată, urmate de 43 aparate, „reperaj la vedere“ sau „întăritori pentru punctele de foc“ având misiunea de a indica obiectivele.

Punctul de concentrare al acestei *armade* urma a fi Rügen. Insulița Ruden, situată la cinci kilometri nord de Peenemünde, trebuia să servească drept punct de reper pentru escadre. Ea prezenta avantajul de a se afla pe axa obiectivelor venind dinspre nord. Era deci lesnicios să fie depistată de radar sau chiar de ochiul liber, profitând de luna plină.

Litoralul ei nordic ar fi fost atunci balisat cu puncte de foc roșii pentru a indica direcția celor trei obiective ce

[18] Poreclă dată lui Harris în cadrul aviației regale britanice.

Submarinul U-1230 și comandantul său

trebuiau distruse succesiv. Atacul urma lsă dureze 45 de minute, din care zece pentru orășelul savanților.

După un interval de patru minute, avioanele destinate „pentru deplasarea punctului de miră" urmau să ilumineze un al doilea obiectiv (hala de asamblare), supus unui bombardament de opt minute. Atunci trebuia vizat al treilea obiectiv (atelierele de prototipuri) timp de 12 minute de către Grupurile 5 și 6.

Operațiunea „Hidra", concentrată numai asupra centrului Peenemünde-Est, debuta cu operațiunea „Friture". Această din urmă nu era decât o simplă manevră de diversiune încredințată unui grup de opt avioane „Mosquito", aparținând unei escadrile de cercetași.

Destinația lor era Berlinul, unde se prevăzuse un atac antimoral, menit a crea impresia că se deschide calea unor formații puternice asupra capitalei. Ele reveneau apoi pe același drum de data asta spre Peenemünde, devansând celelalte forțe cu o oră.

După survolarea Danemarcei, apoi a zonei Peenemünde, ele lăsau asupra capitalei puncte de foc indicând obiectivele însoțite de o ușoară încărcătură de bombe.

O oră înainte de decolare, Searby dădea ultimele instrucțiuni echipajului din escadrila 83. Aceasta constituia elita avioanelor de cercetare.

Bennett asistă la această reuniune. Era însoțit de Duncan Sandys și colonelul Post. Amândoi veniseră la Wyton pentru a asista la decolarea aceluia de care depindea succesul

operațiunii. Searby, flatat de prezența neobișnuită a unor înalte personalități, expuse calm planul său de atac. Marea va fi survolată la suprafața valurilor pentru a se sustrage supravegherii radarului german.

Odată traversată coasta daneză, întreaga *armada* lua altitudine de atac, stabilită la 2 100 metri, ceea ce-i scutea de masca de oxigen. Nimeni n-a izbucnit în râs la această reflecțe, deși se cunoștea repulsia echipajelor pentru acest aparat. Dimpotrivă, fiecare simți un frison pe șira spinării. Survolul teritoriului inamic la această altitudine pe o noapte cu lună plină friza inconștiența.

Dar moralul era atât de ridicat în rândurile aviației britanice, în ciuda pierderilor serioase suferite, încât nimeni nu avu obiecții. La urma urmei, fiecare din aviatorii care participau la operație înțelegeau că era necesarsar să-și asume mai multe riscuri, dar să și facă treabă bună. Searby și toți șefii de grup fuseseră expliciți.

Raidul urma să fie reluat până la distrugerea obiectivului.

Peenemünde în alarmă

Era aproape ora 23 (22 ora engleză), când generalul Dornberger se ridică de la masă. Cinase la popotă în compania lui Steinhoff, von Braun și invitata lor Hanna Reitsch.

Această tânără fragilă nu prea frumoasă, dar plină de energie, era la data aceea unul din cei mai curajoși piloți de încercare germani. Venise la Peenemünde pentru a zbura

cu revoluționarul Messerschmitt 163. Hanna Reitsch, singura femeie decorată cu Crucea de fier clasa I nu omitea niciodată când era musafira aviației la Peenemünde-Vest să-l viziteze pe vechiul său prieten Wernher von Braun, celibatar convins.

Se simpatizau din 1932 după ce se cunoscuseră în timpul unui „zbor cu pânze" pe Kurische Nehrung.

Dornberger mersese pe jos până la reședința lui, situată în cantonament. Voia să profite de răcoarea nopții pentru a medita la ziua grea pe care o încheiase.

De câteva zile canicula hărțuia nordul Germaniei. Un soare implacabil transformase solul arid al insulei Usedom într-un cuptor incingând nisipul landelor. Această căldură umedă punea nervii personalului de la Centrul de experimentare la grea încercare.

Dornberger observase acest lucru pe propria-i piele în timpul după-amiezii, cu prilejul unei întâlniri cu principalii săi colaboratori. Atmosfera reuniunii fusese la fel de insuportabilă ca temperatura.

Pentru prima dată își dăduse seama că subordonații săi pierduseră încrederea în viitorul rachetei A-4, Stahlknecht, von Braun, Thiel și Ress exprimaseră fiecare la rândul lui doleanțele fără nici o reținere în fața consilierului Schubert prezent la întâlnire.

După părerea lor, programul de perfecționare conceput de Degenkolb nu va putea fi respectat niciodată. Se aflau și acum în stadiu experimental. Noi modificări în planuri întârziau mereu producția, impunând repunerea în șantier a unor rachete licrate deja bancului de încercare.

L-au atacat firește pe Degenkolb. Era detestat la Peenemünde datorită felului său brutal de a fi. Dar cu totul pe neașteptate Thiel îl interpelase pe Dornberger. Îi reproșase că nu voia să facă operațională o armă încă experimentală. Își prezentase pe loc demisia. Însuși von Braun, renumit pentru exuberanța sa, manifesta un pesimism de proastă calitate.

Era prea mult. Calm, Dornberger se străduia să readucă optimismul în echipa sa surmenată și mai cu seamă neobișnuita să treacă de la cercetare la producția în serie. Se despărțiră în cele din urmă foarte stînjeniți de aceste reproușuri colective.

În ciuda serii plăcute, petrecură între prieteni, Dornberger nu-și putea uita grijile. Ajunse repede la vila unde locuia, gândindu-se neliniștit la viitor. Ca bun militar nu putea admite ca subordonații săi să-și pună întrebări. Abia închise ușa că sună alarma. Era ora 23,30.

Ce-i drept era obișnuit. De o săptămână mici formații de bombardament britanice, în drum spre Berlin, survolau în fiecare noapte Peenemünde. În fiecare seară personalul Centrului de experimentări alergase conștiincios în adăposturi. Dar de câteva zile disciplina slăbise.

Plictisiți de aceste alerte cotidiene, locuitorii de la Peenemünde se convinseseră treptat că bombardamentele erau pentru alte locuri. Mai rău, se amuzau deja pe seama celor care se mai îndreptau spre adăposturi. Presentimentele sumbre îl cuprinseră deodată pe Dornberger.

– Și dacă în noaptea asta va fi pentru noi!

Cu câteva zile înainte fusese avertizat de Ministerul Aerului de iminența unui atac inamic la Peenemünde. De câtva timp activitatea avioanelor de recunoaștere engleze era elocventă în acest sens.

Se grăbi să cheme la telefon postul central al apărării pasive. Îi răspunse o voce impersonală, spunându-i că o formație de avioane inamice se concentrează asupra insulei Rügen, dar încă nu se cunoștea direcția atacului.

Se culcă foarte neliniștit. În ciuda unui camuflaj perfect Centrul de experimentări era probabil vizibil de la distanță foarte mare.

Lumina difuză a lunii făcea să strălucească toate acoperișurile caselor, în ciuda stratului de vopsea de camuflaj etalat pe țigle, în timp ce umbra clădirilor se decupa pe peluze. Chiar cimentul aleilor lucea îngrijorător. Stimulat de alcool, adormi foarte repede încrezându-se în aviația de vânătoare de noapte.

Abia adormise, când somnul greu îi fu întrerupt de explozii surde. Își aminti deodată că în cursul după-amiezii căpitanul Stölzel îi ceruse aprobarea să tragă cinci proiectile cu o piesă de artilerie antiaeriană de 25 mm montată pe un tanc.

Metodic, Dornberger număra bubuiturile... zece, cincisprezece... douăzeci. Salvele nu încetau. Atunci îl blestemă pe „imbecilul" de Stölzel care, în ciuda ordinelor primite, tulbura liniștea „așezării", colonia unde trăiau patru mii de tehnicieni germani împreună cu familiile lor.

Curând urechea exersată a artileristului Dornberger

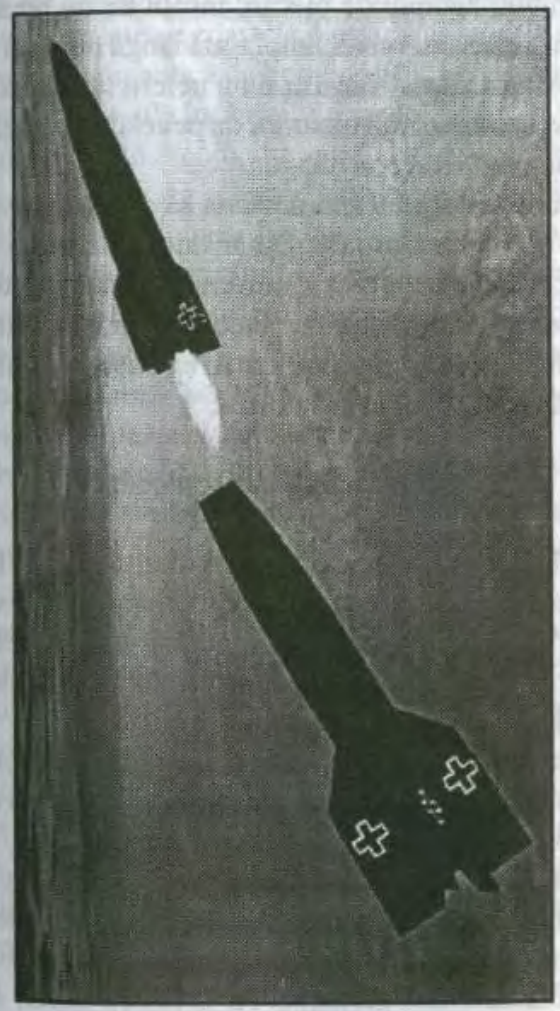

Racheta A-10, după separare trebuia să lovească centrul orașului New-York

prinse dublul zgomot de plecare însoțit de un pocnet sec. Artileria antiaeriană grea, amplasată lângă elește Kölpin era vinovată de acest vacarm și nu nefericitul Stölzel. Mai atenuat venea zgomotul tunurilor de pe celălalt mal al Peenei și din campamentul Karlshagen.

Artileria ușoară începu deodată să pârâie, lănsându-și potopul de obuze trasoare. Detunăturile deveniră atât de puternice încât acopereau murmurul cvadrimotoarelor britanice. De data aceasta obiectivul era fără îndoială Peenemünde, căci antiaeriana avea instrucțiuni să nu deschidă focul decât în caz de atac.

Foc între între cer și pământ

Instalându-se la comanda Lancasterului său „William", Searby era convins, asemeni celorlalți patru mii de oameni de toate gradele care decolau în același timp cu el, că va ataca o fabrică de aparate radar destinate vânătorii de noapte, în fiecare zi mai agresive.

Guvernul recursese la această viclenie în dorința de a evita trăncănelile inoportune în rândul populației civile sau chiar la inamic în caz de capturare a echipajului.

„William" a fost primul avion care a survolat Peenemünde în timpul acestui zbor de două ore și douăzeci de minute, Searby a fost mirat că nu avusese de furcă cu apărarea antiaeriană germană. Ar fi râs cu poftă, desigur dacă ar fi știut că opt Mosquito din Escadrila 139 semănaseră în calea lui paiete din hârtie de cositor.

Era un șiretlic menit să bruieze ecranele radarelor germane instalate pe coastele daneze, lăsându-le să creadă că o formație gigantică de bombardiere le urmează, atunci când aceasta se afla încă mult în spate.

Aceasta fentă trebuia să aibă serioase repercusiuni pentru Luftwaffe. În schimb, ajuns deasupra obiectivului său, comandantul bombardamentului fu decepționat. Cerul, tighelit de stratocumulus, era mult mai înnorat decât prevăzuseră buletinele meteo în momentul decolării, Searby era unul din puținii piloți participant la operația „Hidra" care observaseră peninsula Usedom, scufundată în penumbra diafană a clarului de lună plină.

Schimbând direcția deasupra „misteriosului" obiectiv, văzu urcând spre el din poienile pădurilor volutele groase de fum produse de nenumăratele aparate fumigene. Așadar inamicul stătea la pândă.

Contrar celor scrise de diverși autori, riposta sa a fost rapidă și eficace. Foarte curând conturul clădirilor industriale se estompa în ceața fumigenă, asemeni unei sticle devenită opacă pentru observatorul aerian.

În ciuda opiniei emise de experții britanici, mica insulă Ruden apărea insuficient de clar pe ecranele radar. Din cauza apropierii ei de coastă, numeroși „cercetași", își parașutară punctele de foc roșii în vîrful peninsulei Usedom, determinînd o eroare de trei kilometri.

Ea urma să deplaseze bombardamentul spre sud cu aceeași distanță. Searby observă situația. Era însă prea târziu pentru a proceda la un nou reperaj: la ora 0,15, în decurs de

șase minute, *armada* aeriană se va afla deasupra obiectivului.

Ceea ce era mai grav, câțiva navigatori nemulțumiți de imaginea obținută pe ecranele radar au vrut sa rectifice la vedere această eroare. Orbiți de lumina rachetelor albe lăsate în urmă de avioanele „cercetași" fără vizibilitate care-i precedau, ei confundară baracamentele lagărului de lucrători străini cu clădirile ce înconjurau punctul lor de miră.

Acest reperaj urma să fie fatal pentru sute de nevinovați. Aproape o treime din cele 227 aparate care participară la primul asalt și-au lăsat proiectilele deasupra lagărului Trassenheide și în imediata lui apropiere.

La ora 0,27, cu o întârziere de două minute față de programul prevăzut, primul atac era încheiat. Venise rândul celor 113 Lancaster cu misiunea de a distruge clădirile industriale, apoi al echipajelor din Grupurile 5 și 6.

Dar eroarea comisă de „cercetași" continua să se repercuteze, deplasând bombardamentul mult dincolo de obiectiv. În consecință, al doilea val încheia misiunea celui dintâi, iar al treilea îndeplinea în parte sarcina valului doi. În plus, aproape 40% din proiectile se pierdură în mare.

Abia la sfârșitul raidului, exact la ora 0,48, unul din avioanele de sprijin a fost destul de norocos pentru a-și lansa indicatoarele verzi în plin, deasupra atelierului de prototipuri. Această lovitură la țintă a permis bombardierelor din urma lui să provoace serioase stricăciuni clădirilor administrative.

În timp ce formațiile de bombardiere se succedau unele dupa altele, Searby se lansă într-un veritabil carusel pe cerul de la Peenemünde pentru a-și îndeplini rolul de câine ciobănesc. Mergând și revenind neobosit deasupra obiectivelor, își dirijă trupa încercând să corecteze erorile inițiale prin plasarea celor din „întăriri" pe punctele vizate.

Faptul că raidul și-a păstrat cât de cât coerența a fost numai meritul prezenței de spirit a comandantului acestei misiuni.

Furtuna de foc

Dornberger se năpusti asupra telefonului aflat pe noptieră pentru a lua legătura cu adăpostul comandamentului. Linia era ocupată. Azvârli furios receptorul și se scula.

În grabă își îmbrăcă uniforma peste pijama, pentru a se repezi la serviciile administrative și birourile de studii ale profesorului von Braun. Șuierul lugubru urmat de detunături surde deveni din ce în ce mai aproape. Era clar: Peenemünde se afla fără îndoială în ținta bombardierelor engleze.

Deodată se auzi un șuier lung. Instinctiv Dornberger își plecă capul. O explozie surdă urmată de un vârtej scutură casa până în temelii, aruncând uși și ferestre, întrerupând curentul electric. Imediat o a doua bombă zgâlțâi vila, desăvârșind despuierea de acoperiș și țigle, spărgând cele câteva geamuri rămase întregi.

Reuși să deschidă cu o lovitură de umăr ușa camerei

sale înțepenită într-o ramă agățată. Traversă vestibulul sfărâmând cu talpa papucilor de casă sticla spartă risipită pe podea și sări afară, fără să mai fie nevoie să deschidă poarta grea din stejar masiv de la intrare.

Aceasta zăcea pe treptele peronului. Ajuns în grădină, nu putu rezista tentației de a se opri o clipă pentru a contempla această „noapte de foc de o frumusețe fantasmagorică și sălbatică totodată", cum avea să scrie el însuși mai târziu. Lumina primelor incendii se stingea, în timp ce de la sol urca ceața fumigenelor.

Acești nori opaci, deveniți cafeniu-aurii sub efectul rachetelor coborând din cer, pluteau sub clar de lună. Prin ceața ireală străluceau stelele.

Ele se detașau pe un cer întunecat, măturat de fasciculele proiectoarelor. La pârâitul armelor antiaeriene de toate calibrele se adăuga zumzetul lugubru al roiului de avioane. Zgomotul ajunsese paroxism când Dornberger poposi la adăpostul său.

La intrare îl găsi pe Schubert și von Braun. Cei trei nu apucaseră nici să comenteze evenimentele. Șuierul apropiat al unei bombe îi obligă să intre în grabă în lungul culoar subteran luminat ca ziua. Acolo se îngrămădiseră de-a valma femei, copii, civili și militari.

Proiectilele cădeau atât de aproape încât dădeau impresia că se afundă bolta. Nemișcați, împietriți de frică, blestemau în sine Luftwaffe că nu intervenise încă. Nervos, Dornberger se impacientă cu telefonul său, gemând fără încetare „sărmanul meu Peenemünde".

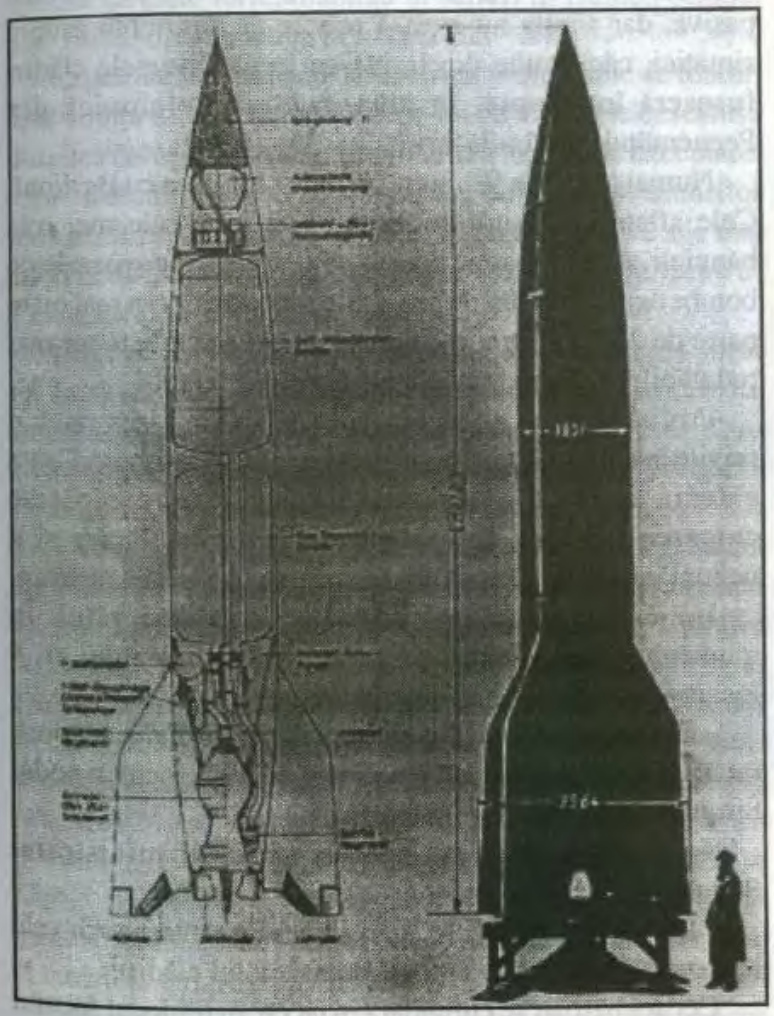

Racheta V-2, detalii tehnice

Reușise cu mare greutate să ia legătura cu șeful apărării pasive, dar acesta nu avea o privire de ansamblu asupra situației, căci multe din liniile ce legau diversele clădiri fuseseră întrerupte. În plus, centrala telefonică din Peenemünde era în flăcări.

Numai cea de la Wolgast permitea legătura cu Berlinul. Cele aflate nu făcură decât să-i confirme cele mai rele bănuieli. Atacul inamic era masiv. Paralel cu covoarele de bombe explozive, mii de proiectile incendiare, cea mai mare parte de 250 de livre, continuau să cadă cu efecte tot mai redutabile: arderea lor dura peste zece minute.

Profitând de o clipă de acalmie, Dornberger riscă o privire în afara adăpostului. Spectacolul se schimbase. Ceața cafeniu-aurie cu câteva minute mai înainte căpătase culoarea roșie de la lumina clădirilor în flăcări și a nenumăratelor tablete de fosfor care se consumau pe nisip.

Un fum acru acoperea landul, iritându-i gâtul. În momentul acela observă că acoperișul pavilionului nr. 4 începea să ardă. Ordonă cu voce tăioasă:

– Braun, aleargă cu toți bărbații disponibili din adăpost, inclusiv lucrătorii din aviație pentru a limita focul în podul biroului de studii.

Apoi, întorcându-se spre consilierul ministerial Schubert:

– Dumneata, profesore, ai misiunea de a evacua arhivele în caz că incendiul va ajunge la ansamblul clădirii!

Cei doi bărbați se cufundară în tăcere în mijlocul focului de cărbuni încinși. Sufocându-se la căldura brazilor care

ardeau ca niște torțe, înaintau în salturi în fruntea echipei lor. Primejdia îi pândea la fiecare pas.

Explodau bombele cu întârziere și proiectilele de fosfor. Dar voința de a salva unsprezece ani de muncă le descătușa forțele. Totuși evacuarea arhivelor era în curs de executare. Cea mai mare parte a desenelor, schițelor și studiilor existând într-un singur exemplar, luaseră cu câteva zile mai înainte din motive de precauție drumul spre centrul Germaniei.

După ce echipele sale plecară la luptă, Dornberger porni sa facă un tur de inspecție. Trecu pe la clădirea de telemăsurători, apoi la hala de asamblare. I se păru iremediabil pierdută în ciuda eforturilor depuse de pompieri cu stoicism sub șuieratul bombelor.

Trecu din nou prin fața pavilionului nr. 4. Ardea al doilea etaj. Lăzi de documente și hârtii de toate felurile aruncate în grabă pe fereastră se îngrămădeau pe peron. Una din secretarele lui von Braun se străduia să înghesuie cât mai multe hârtii într-un fișet care zăcea pe pământ.

Se indignă la vederea acestui spectacol din cauza absenței detașamentului din Frontul muncii care trebuia să intervină în caz de alarmă. La întoarcerea sa observă că pavilionul de oaspeți, unde locuia și el, fusese incendiat la rândul lui. Actele lui de familie și colecția de timbre se găseau acolo, alături de prețioasele lui arme de vînătoare la care ținea mai presus de orice.

N-a putut rezista tentației de a le salva. Un moment neașteptat de acalmie îi permise să pătrundă în casă prin

fereastra de la baie. Aproape delirând aruncă pe fereastră toate obiectele ce-i cădeau în mână. Cu armele sale sub braț se îndreptă spre ieșire.

Dar flăcările i-o luaseră înainte. Își abandonă armele și apucă o cuvertură. O înfășură în jurul trupului, apoi își luă avânt pentru a traversa cercul de foc. Ajuns în exterior își dădu seama că ținea cu mari precauții un obiect în mână. Era o scrumieră ieftină!

Un kilometru mai departe, la „orășelul savanților" situația era și mai dramatică. Bombele transformaseră în ruine și cenușă cea mai mare parte a acestui sat cochet care domina Baltica. Mulți din locuitorii săi nu apucaseră să ajungă la tranșeele săpate în fața caselor lor. La urma urmei, aceste adăposturi nu erau decât o iluzie.

Pereții de nisip se prăbușiseră îngropând majoritatea celor ce se adăpostiseră acolo. Moartea făcuse și ea o recoltă mare. Printre cei aleși de ea figurau doctorul Thiel, soția lui împreună cu cei patru copii. Sute de locuitori ai „orășelului" cuprinși de panică, fugiseră printre dune, pe jumătate asfixiați de nisipul transformat într-o pulbere fină de suful bombelor.

În schimb, cei patru mii de lucrători din campamentul muncitorilor germani de la Karlshagen, de unde trebuia să sosească detașamentul așteptat cu atâta nerăbdare de Dornberger, avuseseră mai puțin de suferit în acea noapte de apocalips.

Singurul proiectil căzut în incinta lui lovise ca un bici un baracament ucigând 38 de oameni. Situația era însă cu

totul alta la lagărul de la Trassenheide, situat la trei kilometri mai departe unde se aflau cinci sute de prizonieri ruși și șase sute de internați polonezi. Nefericiții aceștia nu avuseseră nici măcar un adăpost la dispoziție.

Terorizați, scăpaseră din barăcile lor transformate în foc de cărbuni încinși[19]. Unii, deveniți torțe vii, alergau în zig-zag prin lagăr urlând. Alții, înnebuniți, se agățau de sârmele ghimpate, încercând cu orice preț să treacă de acest baraj.

Fugarii n-au ajuns prea departe. Soldații-SS, însoțiți de dulăi cu colți redutabili, îi așteptau cu degetul pe trăgaciul pistolului mitralieră.

Îi somară cu autoritate. Cum cei mai mulți dintre ei nu înțelegeau ce li se spunea, slobozîră câinii și traseră. Nici un om n-a ajuns să treacă dincolo de această perdea de ură.

Printre ei au pierit cei doi agenți polonezi care semnalaseră serviciilor de informații britanice existența ciudatului avion fără elice pe care-l observaseră la Peenemünde-Vest[20].

---

[19] Din cele 30 de barăci ale lagărului au ars 18.

[20] Ștefan și Tadeusz, doi deținuți polonezi, reperaseră, cu prilejul unei corvezi la latrină un avion ciudat în hangar. Absența cabinei de pilotaj și dimensiunile reduse ale aparatului le-au atras atenția. Prin intermediul unui rezistent, Janek (numele lui adevărat era Novak), care acționa între Varșovia și Peenemünde îmbrăcat în uniforma de funcționar al căii ferate germane, Tadeusz a reușit să organizeze o veritabilă rețea de spionaj în interiorul citadelei armelor secrete germane. În acest scop recrutase polonezi utilizați ca oameni de serviciu ai cadrelor germane. Una din ei, Anna, originară din Poznan, înființase o celulă de informații împreună cu alte colege de muncă. În felul

Alții au avut noroc. Doctorul Steinhoff, soția lui și cei trei copii au scăpat de la o moarte sigură. O bombă căzuse la marginea tranșeii unde se adăpostiseră, în fața casei lor situată în zona atelierelor de prototipuri.

Au fost găsiți pe jumătate sufocați de nisip, dar nevătămați. Doamna Zanssen, fiul ei și cele două fiice reușiseră să fugă înainte ca vila lor să se prăbușească. Inginerul șef Walter Riedel, la început adăpostit în pivnița casei sale, a profitat de o acalmie pentru a privi din capătul grădinii spectacolul incendiului.

Norocul lui: în momentul acela o bombă îi pulverizează locuința.

Royal Air Force în dificultate

Poziția lui Searby nu era de invidiat. Trebuia să zboare în mijlocul șrapnelelor provenite de la cele câteva baterii grele aflate în poziție pe malul apusean al peninsulei Usedom și pe o navă aflată în larg la 1 500 metri de coastă.

Strângând din dinți atunci cînd „William" se balansa

---

acesta a reușit să afle numele celor mai importanți tehnicieni și amplasarea caselor lor. Ea era printre altele la curent cu vizita unor personalități. Toate aceste informații, însoțite de planuri, au fost retransmise la Londra. Căpitanul Novak a ajuns chiar să se îmbarce clandestin pentru Suedia, ducând cu sine microfilme referitoare la Peenemünde. Toate acestea au fost de altfel exploatate pentru atacul aerian din 17 august. Alți luptători din rezistența polonă au reușit să intre și să iasă din Centru: asta demonstrează cât de puțin ermetic era acest arsenal.

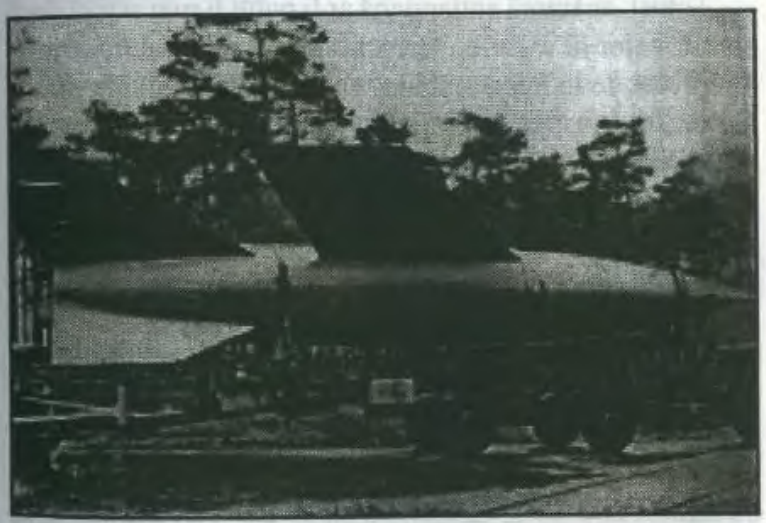

Prototip A-4b. Peenemünde 1945

sub suflul exploziilor, se consola gândindu-se că artileria antiaeriană, compusă în principal din piese ușoare era relativ slabă pentru a proteja un obiectiv atât de important. În cursul ultimelor luni văzuse lucruri și mai grave, dar astăzi zbura la o altitudine de trei ori mai mică.

Totuși, apărarea antiaeriană ar fi putut fi mai activă dacă statul major al aviației germane, prevăzând raidul asupra Centrului de la Peenemünde, nu s-ar fi grăbit, spre marea furie a lui Dornberger, să înlocuiască cea mai mare parte a tunurilor de 88 mm cu piese de mic calibru.

Era o chestiune de logică militară elementară. Doar teama de a vedea ivinduse vânătoarea de noapte îl chinuia pe colonelul Searby. De ceva vreme aceasta devenise obsesia aviatorilor britanici. Din păcate, temerile sale se adeveriră foarte repede. Efectuând al șaptelea și ultimul sur-vol al Centrului Peenemünde, văzu jos efectul exploziilor. Erau primele victime ale aviației de vânătoare inamice.

O adevărată ploaie de schije se abătu asupra aparatului său. Îl cuprinse groaza. Luptă împotriva tentației de a părăsi aceste locuri primejdioase. Dar rolul său de comandant al misiunii de bombardament îl obliga să-i ghideze pe ultimii din valul de „întărire" care nu-și încheiaseră încă misiunea. Efectuând un viraj strâns pe stânga, întrevăzu o umbră fugară care încerca să se plaseze sub avionul său.

Era un Messerschmitt 110. La încheierea acestei manevre bimotorul era sigur că-și va doborî victima cu riscul minim pentru că Lancasterul, asemeni tuturor bombardierelor engleze, era prevăzut cu o turelă ventrală.

Mitraliorul din coadă trase patru rafale fără succes. Searby, mai preocupat de prezența inamicului decât de bombardament, își înclină aparatul pe direcția avionului german în așa fel încât să se plaseze în unghiul de vizibilitate al mitraliorului de la postul central superior.

O rafală prelungită în semicerc îi regla calculul. A fost norocul echipajului de pe „William" că observase la timp această prezență primejdioasă.

Unele din aparatele care evoluau pe cerul de la Peenemünde erau echipate experimental cu două tunuri oblice de 20 mm. Le era destul să plaseze sub victimă propriul avion pentru a se debarasa de adversar.

Luftwaffe intră în panică

Pentru combatanții aerieni, noaptea de 17 spre 18 august a fost fără îndoială una din cele mai importante ale celui de-al doilea război mondial.

Bombardamentul de la Peenemünde consacra în același timp o nouă strategie pentru britanici și un nou sistem de apărare pentru germani. Pe lângă utilizarea experimentală a tunului cu tragere oblică, Luftwaffe făcea operațional pentru prima dată sistemul „Mistrețul".

Această nouă tactică, preconizată de maiorul Hasso Herrmann, consta în a trimite deasupra obiectivului prezumptiv avioane ghidate, nu de la sol cu ajutorul radarului ca aviația de vânătoare de noapte, ci la vedere cu lumina proiectoarelor și cu puncte de foc, indicatoare de obiective, acei „pomi de Crăciun", cum fuseseră supranumiți.

Atunci aceste aparate, renunțând la orice formații rigide de luptă, se năpusteau individual ca niște „mistreți" asupra bombardierelor inamice, de unde și numele lor. Această tactică curajoasă presupunea o înțelegere prealabilă cu apărarea antiaeriană cu ajutorul semnalelor convenite, pentru a-i permite ca ea să-și concentreze focul pe un alt obiectiv.

Ziua de 17 august fusese măreață pentru Luftwaffe, care trimise „la vaci" 20% din efectivul cvadrimotoarelor americane ce atacau inconștient în plină după-amiază Schweinfurt, unde era concentrată industria germană de rulmenți. Piloții de la bazele aeriene din nordul Germaniei auziră difuzoarele întrerupându-și programele de muzică militară pentru a suna alarma.

La lumina lunii pline nici un aviator nu credea că inamicul ar avea nebunia să riște o acțiune deasupra Reichului. La ora 23.07[21], primele escadrile din Corpul XII decolau pentru întâlnirea, cu escadrele britanice.

Dar echipajele lor înciudate descoperiră în locul acestora o sumedenie de serpentine de hârtie metalică cu fațete reflectorizante, care pluteau pe cer asemeni unor frunze moarte[22].

[21] În tot paragraful se are în vedere ora germană, așadar o oră mai târziu față de cea britanică.

[22] Erau fișii de hîrtie de cositor, „windows", decupate exact pe jumătatea undelor radar „Würzburg" de 53 cm. Impulsurile lor se reflectau pe ecranele aparatelor radar lăsând să se releve milioane de ecouri minuscule. La adăpostul acestei sumedenii de hîrtiuțe bombardierele nu erau reperabile.

Englezii își luau revanșa pentru ziua de 24 iulie, data primului raid din operațiunea „Gomorrhe", preludiu la incendierea Hamburgului. Odată în plus se lăsaseră păcăliți. În acest timp cele patru escadrile ale grupului „Mistrețul" luau direcția Berlin. O convorbire telefonică și Hermann (Göring – n. tr.) căzuse de acord cu generalul Weisse, comandantul apărării antiaeriene germane, asupra presupuselor intenții ale aviației britanice.

La ora 22,42 urletul prelung și lugubru al sirenelor se auzi de 15 ori consecutiv în capitala Reichului. Patru milioane de berlinezi, resemnați să suporte soarta hamburghezilor, își părăsiră în grabă locuințele pentru a alerga la adăposturi.

După 14 minute primele Mosquito apăreau pe cerul Berlinului. Instantaneu, fasciculele a sute de proiectoare măturară cerul senin al acestei nopți calde de vară.

Curând cele 99 baterii grele, dispersate în jurul metropolei, începură să bubuie, făcând să vibreze geamurile clădirilor. Intențiile englezilor deveniseră evidente: se pregătea un raid mare împotriva capitalei.

La ora 0,35 posturile de ascultare britanice au captat fraza atât de așteptată pe unde: „Toată aviația de vânătoare la Berlin". Vicleșugul reușise. Bombardierele puteau opera în liniște la adăpostul aviației de vânătoare germane, reținută la sute de kilometri.

Totuși generalul Josef Kammhuber, comandantul ei, nu fusese luat prin surprindere. De aproape o oră aparatele Corpului XII aflat sub ordinele sale erau în zbor. Escadrilele

survolaseră succesiv Bremen, Wilhelmshafen și în sfârșit Kiel, obiective prezumptive.

Apoi, neavând instrucțiuni precise, avioanele de vânătoare începură să colinde în căutarea unui inamic de negăsit. Lucru de necrezut, un incident tehnic întrerupse transmisia cu Cartierul general al lui Kammshuber, instalat la Zeist, lângă Utrecht.

În fața acestei tăceri inexplicabile, generalul Junck de la Divizia 3 vânătoare hotărî să preia comanda acestei lupte aeriene de la Metz, unde se afla punctul său de comandă. După avizul favorabil al lui Göring angajă Corpul X, aflat în văzduh, pentru apărarea Berlinului.

O oră mai târziu cele 148 avioane de vânătoare bimotoare din Corpul XII atingeau capitala unde le fu rezervată o primire neașteptată. Cele 55 de monomotoare ale lui Hermann, încă insuficient pregătite pentru noua lor misiune, erau la pândă. Convinși că aveau de a face cu forțe de întărire inamice, își șarjaseră colegii.

Pentru a completa insolitul acestei situații apărarea antiaeriană, invitată de zumzetul acestei formații importante, continua să tragă foc continuu în ciuda semnalelor de recunoaștere.

Pe terasa unui imobil din Berlin mareșalul Milch înfrunta schijele obuzelor care cădeau ca grindina, dând frâu liber furiei sale. Îi blestema pe artileriștii care erau în stare să doboare întreaga vânătoare germană în orbirea lor stupidă.

A fost nevoie să telefoneze lui Göring, apoi lui Hitler

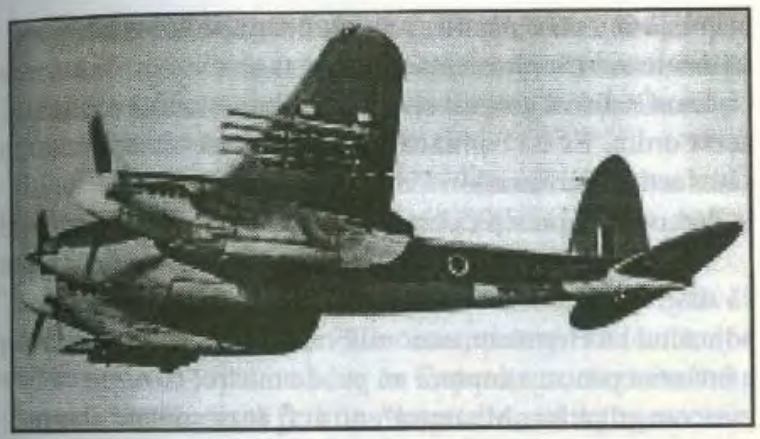

Avioane Mosquito

în Prusia Orientală pentru a putea ordona apărării antiaeriene să înceteze.

Dar Cartierul general al cancelarului refuză să confirme acest ordin. Ea își continuă tirul încă două ore spre mare satisfacție a berlinezilor. Cele 117 774 obuze risipite inutil le dăduseră impresia că erau bine apărați.

Aviația strategică britanică ar fi avut fără îndoială timpul să distrugă Peenemünde cu minimum de pierderi dacă adjunctul lui Hermann, maiorul Friedrich-Karl Müller, care a întârziat pentru a captura un pui de mistreț ce urma să fie mascota grupului „Mistrețul", nu ar fi auzit sunând alarma.

Ajunse în cea mai mare grabă la aerodromul de la Bonn-Hangelar. Dar camarazii săi decolaseră de aproape o oră. Fără a ezita, luă calea Berlinului pentru a-i întâlni. După 55 de minute ajungea la destinație în culmea acestei învălmășeli fără sens. În momentul acela observă la vreo sută de kilometri spre nordul rutei sale rachete luminoase.

Mirat să vadă un bombardament într-o regiune fără orașe, alertă vînătoarea care survola inutil capitala. Apoi puse cap spre Peenemünde, a cărei existență o ignora. Curajos, atacă singur bombardierele britanice în plină acțiune, cerând fără încetare întăriri.

O oră mai târziu vreo 30 de avioane de vânătoare răspunseră apelurilor sale. Dar majoritatea au survolat Peenemünde la 6 000 metri, plafonul normal al avioanelor britanice. Își căutară prada zadarnic. Numai piloții cei mai experimentați și-au dat seama de altitudinea anormală la care opera inamicul.

El salvară onoarea aviației germane, doborând, după cum au afirmat, 24 de cvadrimotoare deasupra obiectivului. Müller lovi trei. Maiorul Ehle din Escadrila 5 obținu același rezultat în trei minute.

Dar locotenentul Dieter Musset a atins un sector mai bun, patru victime între ora 1,45 și 1,59, moment în care fu nevoit la rândul lui să-și părăsească avionul în flăcări.

Apelurile lui Müller avuseseră alte consecințe grave pentru Royal Air Force. Ele asmuțiră o escadrilă de vânătoare de noapte cu baza la Copenhaga. Aceasta avu șansa să-i întâlnească pe britanici pe drumul de întoarcere maltratându-i pe cei întârziați.

După trei ore și patruzeci de minute de zbor Müller coborî nu fără dificultăți pe aerodromul de la Berlin – Brandeburg... și pe bună dreptate.

Îi barau pista peste 30 de carcase de avioane. Aceasta a fost ultima ispravă a apărătorilor Berlinului în această noapte nebună. Vreo sută de piloți lipsiți de instrucțiuni și în plus amenințați cu pana de benzină luaseră inițiativa să aterizeze acolo.

Prost ghidate de un personal depășit de acest număr neobișnuit de aparate care se succedau unul după altul, două avioane se ciocniseră provocând un carambol uriaș rămas legendar în analele aviației germane.

Neșansa aripilor germane nu s-a oprit aici. Dimineața o nouă dispariție, de data aceasta foarte importantă, se adăugă la lunga listă a victimelor. Șeful de stat major al aviației militare germane, generalul Hans Jeschonnek, învinuit pe

nedrept de Göring pentru lipsa de coordonare între aviație și apărare antiaeriană, s-a sinucis.

Misiune îndeplinită

Searby reveni la Wyton fără neplăceri. Coborând din avion epuizat, cu ochii înroșiți de atenția concentrată asupra instrumentelor de zbor, se trezi în fața lui Duncan Sandys. Ministrul hotărâse să petreacă noaptea la popota escadrilei pentru a afla rezultatele raidului înainte de a-i telefona lui Winston Churchill, aflat în Canada.

Cuvintele rostite de un locotenent din Grupul 44 (Rhodesia): „A fost o improvizație perfectă", erau puțin cam umflate, dar rezumau opinia echipajelor.

Totuși interpretarea celor 457 de fotografii făcute de „indicatorii de miră" dotați cu camere de luat vederi trebuia să demonstreze că bombardamentul provocase firește mari stricăciuni, dar nu putea fi considerat drept o capodoperă de precizie.

Cele mai multe bombe căzuseră între 1 500 și 5 000 de metri depărtare de obiectiv. În plus, 40% din proiectilele aruncate se pierduseră în mare. Cu toate acestea se trecu la comunicate ditirambice și recompense. Acestea au fost acordate cu dărnicie.

Pe lângă „Distinguish service order", colonelul Searby a fost felicitat personal de Harris. Asta valora mai mult decât o medalie.

Dar raidul la Peenemünde provocase și multe victime.

Avioane ME-110

Tributul plătit apărării germane a fost greu. 41 de avioane, inclusiv aparatul Mosquito al locotenentului Cook și al sergentului Dixon, doborât deasupra Berlinului, nu reveniseră la bază.

Pierderile operației au fost plătite mai ales de întârziații din al treilea val de asalt. Format din 180 bombardiere, acesta pierduse singur 31 de aparate, ceea ce înseamnă 17,2% din efectiv.

Pierderile suferite de primul și al doilea val au fost de 2,5 și respectiv 2,7%. Au fost aruncate 1593 tone de bombe explozive și 281 tone de bombe incendiare pe Peenemünde-Est.

Astfel „Bomber Harris" se putea bucura. Norocul îi surîse încă odată. Fără îndoială prezența celor 203 avioane de vânătoare la Peenemünde în această noapte cu lună plină ar fi putut avea consecințe grele pentru escadrele sale.

Acestea ar fi putut pierde probabil un sfert și poate chiar o treime din efectivele lor. În orice caz, bombardierele engleze n-au mai riscat niciodată pe cerul de la Peenemünde.

De acum înainte ele vor fi dirijate asupra amplasamentelor rezervate armelor secrete în Franța. Acolo nu opera aviația de vânătoare germană și pierderile au fost mici.

Capitolul III

Pasarea Pheonix

Peenemünde n-a murit

În ciuda dificultăților determinate de legăturile telefonice, înaltele personalități ale celui de-al treilea Reich au putut urmări agonia Centrului Peenemünde; printre ele mareșalul Milch și ministrul Albert Speer. Führerul, în îndepărtatul său „bârlog al lupului", nu fusese uitat.

Îngrijorat de situație, stătuse mai mult ca de obicei. Se culcase abia la ora 3,15, deci cîteva minute înainte de sfârșitul raidului. Două ore mai târziu colonelul Leo Zanssen, devenit reprezentantul Centrului Peenemünde-Est pe lângă Wehrmacht de la mazilirea sa ordonată de Himmler, părăsea precipitat apartamentul lui Dornberger din Charlottenburg, unde devenise subchiriaș.

I se ceruse telefonic să ajungă cât mai repede la Peenemünde. Starea drumurilor distruse de bombardament l-a obligat să-și abandoneze mașina și să parcurgă pe jos ultimii kilometri.

A ajuns aproape odată cu Albert Speer, venit cu avionul de la Berlin, înainte de a ateriza, ministrul și-a dat seama de importanța pierderilor de la Peenemünde-Est, dar Peenemünde-Vest era intact.

Aici noaptea fusese atât de liniștită încât Hanna Reitsch nici măcar nu se trezise. De îndată ce aparatul ministrului se imobilizase pe aerodromul Peenemünde-Vest, un avion de recunoaștere inamic apăru pe cer. El trăda nerăbdarea englezilor de a cunoaște rezultatele acțiunii lor.

Întâmpinat de Dornberger, nedormit, nervos, având la uniforma cenușie ornamentele de aur pătate de sudoare, Speer participa la o mică consfătuire unde i se făcu sinteza situației. Se aduse un omagiu celor 178 victime germane, în mod deosebit generalului de brigadă aeriană contele von Chamier-Glisczinski și doctorului Thiel.

Dacă Dornberger nu era prea impresionat de această dispariție[23], în schimb moartea genialului inventator al camerei de combustie cu răcire prin pânze a prototipului A-4 îl întristă puternic.

Pe plan material dispariția lui Thiel era evident mai puțin gravă decât aceea a lui Steinhoff, de exemplu, a cărui prezență continua să fie capitală.

De fapt, camera de combustie a rachetei fusese perfect pusă la punct, dar radioghidajul nu era încă realizat. Pentru aliați, moartea lui Thiel a constituit un eveniment fericit. Dintre toți tehnicienii de la Peenemünde-Est era fără îndoială cel mai priceput în munca sa.

[23] Wolfgang von Chamler-Glisezinski era de fapt directorul Centrului de cercetări interarmate. Acest militar capabil, dar lipsit de ambiție, fusese atât de neglijat de Dornberger încât în cartea sa „L'arme secrète de Peenemünde" (Arma secretă de la Peenemünde") nici măcar nu-l pomenește.

Oare nu fusese el singurul care avusese ideea să utilizeze A-4 ca vehicul pentru o bombă atomică? În acest scop luase legătura cu atomistul Wernher Heisenberg. Firește, Speer n-a avut un singur cuvânt pentru a deplânge neglijența Wehrmachtului de a fi apreciat inutil să prevadă adăposturi solide pentru locuitorii din „orășelul savanților".

Transeele săpate în grabă în fața vilelor fuseseră executate la cererea aviației militare. Au fost manifestate și câteva regrete pentru cele 555 victime, ruși, polonezi, jumătate din efectivele lucrătorilor străini.

Ei au fost însă regretați, nu în calitate de oameni, și ca mână de lucru, atunci atât de greu de obținut. Trupurile lor au fost aruncate într-o groapă comună, tratată cu var, apoi acoperită cu pământ.

Așa au dispărut pentru totdeauna departe de familiile lor, departe de patria lor, fără să fi avut cel puțin dreptul la lacrima unei mame, a unui copil sau a unei soții.

Lăsând la o parte pierderile suferite în vieți omenești, situația era mai puțin gravă decât s-ar fi putut crede la prima vedere. Firește, clădirile industriale fuseseră puternic deteriorate, dar materialul era în cea mai mare parte încă utilizabil, îndeosebi prețioasa suflerie.

Hala de asamblare era distrusă, dar atelierul de întreținere, utilizat deja ca hală auxiliară de asa-mblare, era intact. Situația era aceeași cu centrala electrică, uzina de oxigen lichid și, ceea ce era vital, cu uzina de apă. În mai puțin de șase săptămâni rănile de la Peenemünde aveau să fie cicatrizate.

Punerea la punct a rachetelor se va relua după reconstruirea parțială a clădirilor și asigurarea unui camuflaj iscusit. Trebuia să se lase inamicului impresia că pagubele erau irecuperabile. În acest scop au fost aruncate în aer clădirile distruse parțial și n-au fost nivelate, în măsura în care acest lucru a fost posibil, craterele, presărate de bombe pe drumuri și căile ferate.

Mai târziu administrația și birourile au fost dispuse în pavilionul nr. 4 pe care au neglijat să-l refacă. Numai dispariția „orășelului savanților", niciodată renăscut din propria-i cenușă, stânjeni continuarea lucrărilor în acest centru magnific de încercări, mutilat de acum înainte. Tehnicienii au fost găzduiți în împrejurimi.

În fiecare dimineață erau adunați din cantonamentele lor împrăștiate în toată insula Usedom, ceea ce provoca o oboseală suplimentară personalului, agravată și de o serioasă pierdere de timp. Mâna de lucru străină a fost evacuată și repartizată în uzine, unde devenise indispensabilă.

Capitolul IV

Aventuri la Centrala electrică din nord-vest

Cazemata de la Eperlecques

Nouă zile după Peenemünde-Est, proiectul A-4 primi o a treia lovitură fatală, prin distrugerea Centralei electrice din nord-vest. Această denumire inofensivă tăinuia construcția gigantică de la Eperlecques, lângă Saint-Omer unde trebuiau depozitate și lansate rachetele operaționale.

Începând cu ultimele zile din decembrie 1942 doctorul Steinhoff, însoțit de maiorul Thom, șeful de stat major al lui Dornberger, au străbătut câmpia din Artois în căutarea unei poziții adecvate.

Reținuseră acest amplasament situat la doi kilometri vest de Watten. Așezarea lui la liziera unei păduri, apropierea căii ferate Lille-Calais și a canalului Neufossé au constituit elemente importante în alegerea făcută.

Dar un alt factor, de data aceasta primordial, fusese luat în considerație. Această poziție dispunea de un câmp de tragere de 90 de grade, măturând și coastele sudice și răsăritene ale Angliei. Eperlecques se află la 38 kilometri

în linie dreaptă de canalul Mânecii și la 22 kilometri de Marea Nordului.

Acest lucru avea o însemnătate capitală pentru lansarea rachetelor dintr-un adăpost fix. În 1942 ghidajul lui A-4 se efectua încă cu ajutorul fasciculului radio. În acest scop, emițătorul trebuia plasat în spatele vectorului.

Pentru orice schimbare de obiectiv trebuia modificată poziția emițătorului, de unde și necesitatea de a dispune de un amplasament de la care puteau fi amenințate un număr mare de obiective principale.

În plus, resursele excepționale de electricitate ale acestei regiuni determinară pe tehnicienii de la Peenemünde să instaleze la Eperlecques uzina de oxigen lichid, prevăzută inițial pentru Stenay (Meuse). Planurile cazematei au trebuit și ele modificate în ultimul moment.

Speer, în calitate de șef al Organizației Todt, ordonase începerea imediată a lucrărilor, fără să-l mai informeze pe Hitler. Cunoscând gustul intim al cancelarului pentru beton armat știa dinainte că ordinul de a construi acest edificiu gigantic va fi semnat fără rezerve. Ceea ce s-a și întâmplat.

Abia și-au strâns topometrii instrumentele, că inginerii firmei Holzmann și Polanski, care-și asumaseră răsunderea lucrărilor, au pus stăpânire pe colina împădurită ce se ridica în panta lină spre pădurea Eperlecques.

Ei precedau sosirea unei importante cantități de materiale pentru lucrări publice și a unui detașament din Organizația Todt. În jurul poienii unde urma să se construiască Centrala electrică de nord-vest, se făcu foarte repede loc gol pe o rază de cinci sute de metri.

Locuitorii și cultivatorii care trăiau sau lucrau în acest perimetru au fost invitați să-și abandoneze cât mai repede locuințele și culturile. Pancarte în limba germană și franceză invitau pe trecători să nu se apropie sub amenințarea unor sancțiuni severe. De altfel sentinelele aveau ordin să tragă de la prima somație.

În martie, o mulțime de lucrători străini, evrei belgieni, începură lucrările de terasament. Apoi dispărură pentru a ceda locul deținuților politici, celor refractari la serviciul obligatoriu de muncă, ostaticilor ținuți în vederea unor schimburi, suspecților și, în sfârșit, deținuților de drept comun.

Personalul german din Organizația Todt, ce-i drept foarte puțin numeros, asistat de colaboratori din diverse țări ocupate, vegheau asupra acestei mase eterogene. Paralel, șantierul desemnat sub numele de „Ober bauleitung Nord-Vest", folosea și lucrători liberi.

Această coexistență de voluntari și deținuți făcea ca supravegherea să fie și mai dificilă pentru o gardă insuficientă. Ea explică numeroasele evadări în ciuda unei duble rețele de sârmă ghimpată.

Acestea erau facilitate și de prezența pădurii din apropiere și mai târziu de frecvența bombardamentelor.

Șeful șantierului de construcții publice „Oberbauleiterul" (un locotenent-colonel din Organizația Todt), Hartmann și inginerul Koch, directorul tehnic, erau stăpânii locului. Îi interesa prea puțin viața mâinii de lucru pe care o foloseau.

Erau preocupați numai de două griji: să mențină cu orice

preț ritmul lucrărilor ce trebuiau terminate până la 1 noiembrie 1943 și să vegheze la păstrarea secretului asupra destinației obiectivului.

Spre deosebire de Dornberger, handicapat de această selecție, proprie producției militare, Hartmann întâmpina foarte puține dificultăți pentru procurarea mâinii de lucru. Putea recruta pe oricine, nu era necesar să fie german pentru a lucra la construcția unor edificii militare. La data respectivă nu se punea problema de a fi angajat într-un arsenal, cum era cazul la Peenemünde-Est.

Dar era oare posibil să disimulezi o lucrare de asemenea dimensiuni ridicată în barba englezilor? Toți locuitorii din Wattern și din împrejurimi aveau atenția suscitată, de la prima lovitură de cazma, de amploarea lucrărilor de fundație.

O linie specială de cale ferată a fost construită pentru a lega șantierul propriu-zis, acel „Baustelle", de gară, gigantic chei de descărcare. Acolo erau depozitate materialele necesare construirii monstruoasei cazemate, înzorzonată derizoriu cu numele de cod „cocoașa de beton".

Șantierul și gara ocupau cele două extremități ale unui spațiu închis, protejat de o țesătură înaltă de sârmă ghimpată lungă de patru kilometri.

La începutul lunii aprilie a parvenit la Ministerul britanic de Război primul raport al unui agent aliat în care se menționa cam ce se întâmplă la Eperlecques. A fost depus la arhivă fără a i se acorda vreo importanță. La această dată conjunctura nu era favorabilă armelor secrete.

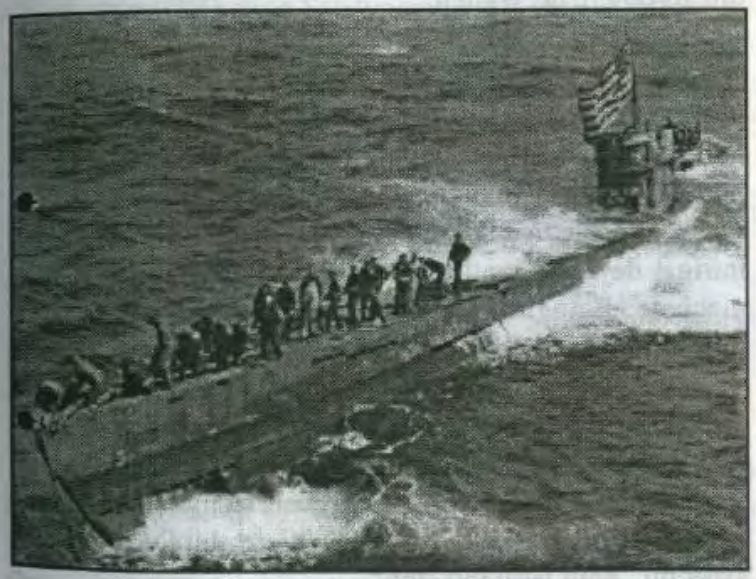

Capturarea lui U-505

Dar la 17 mai, ziua în care Duncan Sandys prezenta ministrului de război prima sa notă privind rachetele, atenția Centrului de interpretare fotografică al aviației britanice a fost atrasă de prezența unei activități anormale într-o poiană din apropiere de Watten.

O vastă excavație, deservită de o cale ferată și un canal, ocupa centrul imaginii. Dat fiind că la Medmenham nu parvenise până atunci nici o comandă privind lucrările germane din această regiune, fotografiile au fost clasate, nu fără a se redacta din precauție un raport prudent.

Câteva zile mai târziu personalul Secției D (industrie), intrigat de acest șantier insolit, a dispus executarea unei machete. Fotografia acesteia a fost trimisă diverselor ministere interesate de armele secrete inamice.

A fost o inițiativă fericită. Primirea acestei informații a permis să se facă repede asocierea cu rachetele naziste cu rază mare de acțiune atât de căutate.

O nouă recunoaștere aeriană revela că în intervalul de o lună, ciudatul șantier luase, după părerea lui David Irving, aspectul „unui veritabil stup".

La data respectivă aproape șase mii de persoane lucrau acolo. Gigantica excavație era acum acoperită de o construcție în lemn. Era cofrajul în care urma a fi turnat betonul. Noi căi ferate, foarte evidente pe clișee, trebuiau să permită accelerarea aducerii unor cantități enorme de ciment și pietriș.

Acest stadiu avansat al lucrărilor incita atunci pe ministrul de interne, Herbert Morrison, să pregătească

evacuarea a o sută de mii de londonezi cu statut prioritar – mame și copii. În același timp au fost luate toate măsurile pentru a bruia radarurile inamice pentru a le împiedica să urmărească traiectoria rachetelor lor.

„Amatorul" Duncan Sandys era conștient de insuficiența cunostințelor sale fără a se simți câtuși de puțin complexat. De asemenea, n-a ezitat să facă apel la specialiști în domeniul betonului armat. Aceștia 1-au sfătuit să atace lucrarea înainte de a se termina turnarea betonului.

Un bombardament bine grupat ar fi fost suficient atunci pentru a distruge complet totul. La Eperlecques se apropia momentul crucial.

Oberbauleiterul Hartmann cerea mereu mai multă mână de lucru pentru a grăbi această ultimă operație, precizând că acest aport de brațe suplimentare urma să se mențină până la 15 septembrie.

După această dată efectivele vor fi reduse progresiv, lucrările intrând în faza lor descrescândă. De acord cu Ministerul de Justiție francez, Mibeno[24] a promis Organizației Todt câteva sute de francezi condamnați de drept comun și o mie de republicani spanioli refugiați în Franța.

La 27 august i se oferi lui Duncan Sandys ocazia de a-și lua revanșa. La sfârșitul după-amiezii, 185 fortărețe zburătoare aparținând armatei 8 aeriene a Statelor Unite

[24] Militärbefehishaber in Belgien und Nord Frankreich, adică comandantul militar pentru Belgia și nordul Franței.

atacară șantierul. Ca la atacul de la Peenemünde, echipajele nu fuseseră informate asupra naturii obiectivului lor.

Credeau că vor ataca instalații aeronautice. În cursul acestui atac, efectuat la joasă altitudine, sub tir antiaerian redus, au fost aruncate 370 tone de bombe. A fost fără îndoială misiunea cea mai precis îndeplinită de americani în regiunea respectivă, unde nu aveau o reputație de maeștri în bombardamente aeriene. O duzină de proiectile de calibru mare își loviră ținta, dispersând în cele patru vânturi planșele eșafodului.

În câteva zile betonul întărit și cazemata au devenit inutilizabile. Declanșat la ora deșteptării, acest bombardament a făcut mari ravagii printre lucrătorii străini. Martori oculari pretind că au văzut camioane încărcate cu morți, duși pentru a fi îngropați într-un loc rămas necunoscut.

Fotografiile au arătat că lucrarea se prăbușise în partea de vest și pe jumătate în partea de nord. Triumfător, sir Malcom Me Alpine, marele specialist britanic în materie de beton, a declarat că germanii nu mai puteau decât să-l construiască în altă parte. Asta va procura un minim de liniște de trei luni.

La 30 august o sută de cvadrimotoare americane, întâmpinate de data aceasta de un violent tir de artilerie antiaeriană – aceasta fusese considerabil întărită în împrejurimile zonei Eperlecques – au revenit să viziteze șantierul în cursul după-amiezii.

Câteva ore mai târziu, spre ora 22, aviația regală britanică intervenea la rândul ei. La gara șantierului, unde

se acumulau uriașe cantități de fierărie, scânduri și ciment – producția a două fabrici de ciment alimenta acest șantier nesătul – a suferit serioase pagube în cursul acestui atac nocturn.

Consecințele morale ale acestor două atacuri au fost grave. Majoritatea lucrătorilor liberi, de-moralizați de raiduri, au dezertat. Nu mai rămăseseră decât deținuții, întăriți din ziua aceea prin aducerea de mână de lucru franceză și spaniolă. Precizia atacurilor demonstra cât de bine informați erau Aliații. Ea a provocat de asemenea un adevărat curent de revoltă printre „sclavi".

Spaniolii au refuzat pur și simplu să lucreze. Au fost expediați la Mathausen, de unde cei mai mulți n-au mai revenit. După alte două raiduri absolut ineficace, la 3 și 7 septembrie, șantierul de la Eperlecques a fost neglijat de avioanele aliate până în februarie 1944.

Din ziua următoare primului raid, inginerii au înțeles că această cazemată nu va mai putea fi niciodată refăcută. De asemenea „Oberdirektorul" Weiss a luat imediat drumul Berlinului pentru a informa autoritățile. Xavier Dorsch, șef regional al Organizației Todt și realizator al planurilor bunkerului a propus lui Dornberger să-l salveze reconstruindu-l după o tehnică nouă.

În loc să-l ridice după metoda clasică, să toarne acoperișul dintr-o bucată gigantică de ciment pe un sabot de 81 metri pe 60 și o grosime de trei pe un sabot de fundație. Macarale hidraulice le vor ridica progresiv, milimetru cu milimetru.

Odată atins acest nivel, se va injecta betonul pereților, apoi macaralele aduse la punctul mort începeau o nouă tranșă de construcție pornind de la această bază. Astfel lucrarea ieșea din pământ ca o ciupercă și în același timp servea și de scut împotriva bombardamentelor.

În stadiul final grosimea lespezii va fi mărită la șapte metri pentru a satisface dorințele führerului. Această lucrare titanică ar fi însemnat pentru stăpân un camuflaj abil. Dornberger, și el un „arhitect ratat", aprobă această idee, găsind-o însă superfluă. Odată în plus, cum va face și în fața lui Adolf Hitler la 8 iulie, își exprimă părerea asupra inutilității cazematelor.

După cum se demonstrase, pentru A-4 ar fi fost suficiente niște unități mobile de lansare, practic invulnerabile în fața avioanelor inamice. Dimpotrivă, A-4 nu era incompatibilă nici cu utilizarea unor depozite subterane pentru a adăposti rachetele strategice.

Speer conveni că nu se punea problema să se abandoneze reconstrucția bunkerului de la Eperlecques. Era sigur însă că-și vor atrage astfel fulgerele cancelarului. A fost atunci adoptată o soluție hibridă.

Cazemata va fi refăcută pentru a fi utilizată ca uzină de oxigen lichid. În schimb, depozitul pen-tru A-4 aflat în construcție la Wizernes, va suferi modificări pentru a deveni bază de lansare a rachetelor.

De acum înainte mâna de lucru era nevoită să efectueze o muncă de cârtiță, într-o atmosferă ucigătoare. Cu gâtlejul uscat de praf, lucrătorii erau obligați să îngrămădească 12 ore pe zi plachete de oțel pe măsură ce se ridica platforma.

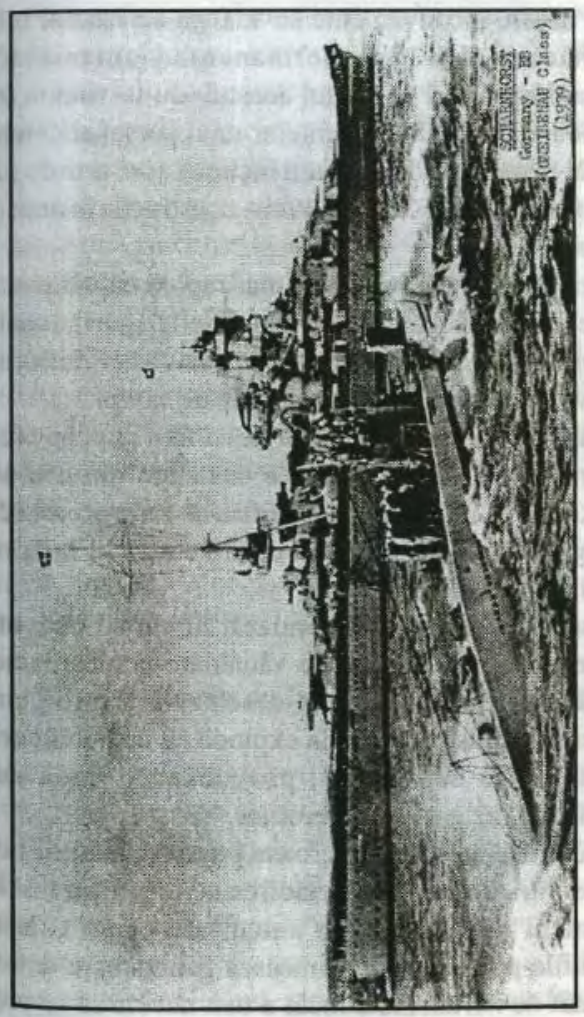

Alimentarea unui U în largul mării

La aceste inconveniente se adăuga scrâșnetul infernal al macaralelor și permanenta amenințare a bombardamentelor în cursul acestui du-te-vino neîncetat de avioane. În ciuda reticențelor unui personal compus în cea mai mare parte din deținuți înclinați spre acte de sabotaj – acestea nici nu lipseau de altfel – construcția înainta destul de repede.

Progresele au fost cu atât mai rapide cu cât cinci luni fusese acalmie. Aliații neglijau Eperlecques, aveau alte preocupări de când șantiere, mari sau mici, înfloreau în nord-vestul Franței, ca margaretele pe câmp.

După o serie de cinci atacuri mici fără un scop precis în ianuarie 1944, aviația aliată se dezlănțui din nou asupra „bunkerului", începând cu 2 februarie. Între această dată și 25 august, noul șantier, devenit invulnerabil la bombe a fost vizitat de 17 ori.

Dar la 21 martie către amiază, în cursul unui atac în picaj executat de avioane de vânătoare-bombardament, o torpilă a pătruns în singura deschizătură care permitea atingerea infrastructurii. Ea explodă cu un bubuit uriaș în străfundurile edificiului, provocând o undă de șoc amplificată de grosimea pereților.

Victimele au fost numeroase printre lucrătorii ocupați în subsoluri. De necrezut, clădirea invincibilă a fost lovită – asemeni lui Achile – în unicul său punct vulnerabil. Fundațiile prevăzute să primească generatoare de oxigen erau atât de zdruncinate încât a fost nevoie să se prevadă reconstrucția lor în altă parte.

Deținuții au fost totuși menținuți pe loc pentru a asigura camuflajul și refacerea terenului. Asta trebuia să lase aliaților impresia că activitatea pe șantier continua.

Astfel sinistra clădire, rămasă și astăzi și pentru secolele următoare drept mărturie durabilă pentru existenta efemeră a celui de-al treilea Reich, nu va mai avea altă utilitate decât aceea prevăzută de Hitler la 8 iulie 1943, „de a servi drept momeală pentru bombardierele Aliate, atrăgându-le așa cum mierea atrage muștele".

Miile de bombe aruncate inutil asupra cazematei de la Eperlecques între martie și august 1944 au ocolit firește Germania. Dar Watten, mare burg din Flandra, a fost greu încercat de această vecinătate nedorită: 33 de morți, 70 de răniți și 150 de case distruse.

La toate acestea se adaugă stricăciunile provocate în comunele vecine. O eroare de bombardament de 3–4 kilometri era normală.

Cupola de la Wizernes

Puțin după ce reținuseră poziția Eperlecques, inginerii Wehrmachtului au reperat din februarie 1943 o carieră de var la Wizernes, o localitate situată la 14 kilometri spre sud. Aceasta, de altfel accesibilă pe calea ferată, se învecina cu o altă carieră utilizată pentru exploatarea marnei.

Le separa un pinten de cretă. Amândouă se sprijineau pe flancul Muntelui Helfaut, fiind paralele cu linia feroviară Saint-Omer-Boulogne.

Un studiu geologic și topografic totodată demonstrase că era ușor să se excaveze această colină pentru a face din ea un depozit pentru rachetele A-4. Un minim de lucrări de terasament ar fi permis accesul căii ferate.

Începând cu a doua jumătate a lunii iulie, echipe ale Organizației Todt, aduse de la Saint-Nazaire, unde participaseră la construcția bazei de submarine, au debarcat la Wizernes cu o mare cantitate de materiale.

Lucrările au început în primele zile ale lunii august. Pajiștile din apropierea căii ferate au fost nivelate în câteva zile pentru a face loc unei veritabile gări de triaj destinată deservirii șantierului.

La 27 august Eperlecques fusese distrus. Ca urmare, Xavier Dorsch îi propuse lui Dornberger să modifice planurile acestei instalații subterane pentru a o utiliza nu numai ca depozit de rachete, ci și drept bază de lansare protejată. Ca și pentru Centrala electrică din nord-vest, el sugeră să se toarne un scut de beton de șapte metri grosime.

Apoi să se scobească colina pe dedesupt pentru a fi la adăpost de bombe. Dar pentru a construi o cupolă de o greutate mai mare de un milion de tone pe flancurile puțin rezistente ale unei cariere de cretă adâncă de 30 de metri trebuia să se prevadă piloni de susținere.

Acest detaliu risca să o facă vulnerabilă la bombe, înțelegând importanța lucrării ce urma a se construi într-un moment în care Aliații cuceriseră supremația aeriană, Dorsch refuză să preia responsabilitatea acestor lucrări fără ordinul expres al lui Hitler.

Visul lui Göring. Empire State Builing - distrus de Luftwaffe

La 30 septembrie, însoțit de Dornberger, se întâlni cu Speer și Saur la „bârlogul lupului". În cursul cinei führerul aprobă fără dificultate construcția acestui al doilea bunker[25]. Acest ansamblu subteran, în ciuda aparențelor mult mai important decât cel de la Eperlecques, întrunea cele trei calități necesare pentru a-l seduce pe Hitler: cutezanță, gigantism, mister.

Domul de beton va acoperi o vastă hală octogonală înaltă de 30 de metri de unde pornea o rețea de tunele identice, fiecare purtând un prenume masculin sau feminin, singurul mijloc de a le diferenția: Hugo, Sophie, Katarina, Anna, Mathilde etc. Wizernes trebuia să fie o unitate complet autonomă.

Pe lângă magazii și ateliere, urmau să fie instalate aici puternice grupuri electrogene pentru a produce electricitatea necesară pentru confortul personalului care locuia aici permanent. Birouri, un spital și chiar o sala de cinema fuseseră prevăzute.

Totul era conceput pentru a agrementa viața celor ce lucrau aici. Rachetele aduse pe calea ferată urmau să fie debarcate chiar în interiorul bunkerului prevăzut cu un chei de descărcare.

De acolo erau îndreptate până în hala centrală pentru a

[25] La aceeași masă Hitler semnă – la cererea lui Speer – ordinul de a elibera cadrele științifice aflate în detenție pentru ca ele să lucreze în locul unde se vor produce A-4. Era de fapt o schimbare a lagărului de concentrare.

fi pregătite de lansare. În felul acesta încărcarea rezervoarelor s-ar fi efectuat la adăpost de atacuri aeriene. Două tuneluri dispuse oblic, Gustav și Gretchen, asigurau cormunicarea halei centrale cu exteriorul. Înălțimea lor permitea trecerea rachetelor A-4, așezate pe verticală, pe boghiurile de lansare.

Două porți blindate gigantice, de 1,50 metri grosime închideau această cavernă sinistră demnă de eroii malefici ai unui roman de Jean Fleming. Suprafața de plecare ocupa centrul căldării format de carieră, ceea ce-l făcea invizibil din împrejurimi.

La 1 octombrie discuțiile au continuat toată ziua. Trebuia să se prevadă organizarea bateriilor de lansare a rachetelor în ciuda presimțirilor sumbre ale führerului asupra destinului acestei lucrări.

După părerea lui Speer, el era convins că nu va fi terminată niciodată: cancelarul nu era întotdeauna lipsit de intuiție. În cursul unei între-vederi îndelungate se hotărî crearea a trei unități de tragere – una fixă și două mobile.

Baza de la Wizernes adăpostea singură două baterii operaționale și o baterie școală care dispunea de o putere de foc de aproximativ 50 de proiectile pe zi.

Fiecare detașament mobil era alcătuit din trei baterii cu nouă platforme prevăzute pentru o cadență zilnică de tragere de 27 rachete. Asta însemna aproximativ o sută pe zi, adică încărcătura a 25 de bombardiere cvadrimotoare pe care conducătorii naziști sperau să o trimită asupra Londrei.

Hitler era dispus să plătească foarte scump, fără să-și poată măcar potoli setea de răzbunare.

Wizernes era ultimul mare bunker care trebuia reperat. Descoperirea bunkerului i-a intrigat în cel mai mare grad pe Aliați prin orientarea lui.

După clișeele recunoașterii aeriene, această lucrare nu era îndreptată spre Londra sau alte orașe britanice, ci una din laturile sale fusese plasată la mai puțin de o jumătate de grad al marelui cerc trecând prin New York.

Populația era la curent cu această particularitate în care nu îndrăznea să creadă. Un inginer din Saar, angajat la Organizația Todt, declarase șefului apărării pasive din această localitate că New Yorkul va fi bombardat de pe această cupolă în construcție. Începând cu 5 noiembrie 1943, data descoperirii sale de către Aliați și până la 11 martie 1944, șantierul n-a fost niciodată tulburat.

Aici se lucra zi și noapte. Zgomotul betonierelor se auzea în liniștea nopții, sub lumina palidă a lampadarelor. Camuflajul n-a fost respectat prin forța împrejurărilor. Lămpile se stingeau la fiecare trecere a avioanelor aliate.

Din pământ urca uruitul lugubru a două sape hidraulice care forau neîncetat colina. Aliații se înverșunau împotriva bombelor zburătoare din împrejurimi, dar giganticul șantier dominat de o uriașă macara vizibilă la mai mulți kilometri de jur împrejur părea a fi ignorat, spre stupoarea localnicilor.

Ei au ajuns să se convingă puțin câte puțin că localitatea lor va fi scutită de distrugere.

Mâna de lucru era foarte diferită de aceea de la Eperlecques. Ea se compunea din 60% germani din afara Germaniei. Restul erau ruși, printre care multe femei.

Acestea nu locuiau pe șantier, ci la Hazebroucq, la o distanță de 22 kilometri.

Transportul lor se făcea zilnic în vagoane de animale sub pază militară. Primul bombardament, încredințat aviației americane, a avut loc la 11 martie ora 9, pe o ceață deasă cu consecințe fără îndoială considerabile pentru populație. Proiectilele se împrăștiară în împrejurimile șantierului, ucigând zece persoane.

Alte 27 de raiduri au urmat până la 1 septembrie, uneori într-o cadență de mai multe pe zi. În ciuda violenței lor, mâna de lucru nu înceta să sporească: 1 106 persoane în aprilie 1944, 1 280 în mai, 1 383 la jumătatea lunii iunie.

Aceasta se explică prin dorința lui Hitler de a dispune de cel puțin o bază de lansare protejată, căci entuziasmul lui pentru rachete continua să nu fie zdruncinat, în ciuda primatului acordat bombei zburătoare.

Cu toată amploarea mijloacelor utilizate, lucrările nu avansau în cadența sperată. Primele atacuri au creat foarte repede un climat de teroare defavorabil personalului. Potrivit documentelor capturate la Wizernes, lucrul a fost întrerupt de 229 de ori în cursul lunii mai.

O nouă ofensivă a serviciilor secrete

La 12 august, cinci zile înainte de bombardamentul de la Peenemünde, serviciile de informații britanice au făcut involuntar un pas însemnat.

Un raport foarte precis venit de la Berlin anunța existența a două arme distincte: un avion fără pilot, numit Phi 7 și o

rachetă numită A-4. Această precizie deveni și mai tulburătoare atunci când sursa – un ofițer de stat major atașat al direcției tehnice a armelor – adăuga că lucrările betonate construite lângă Havre și Cherbourg erau pur și simplu depozite, căci A-4 putea fi lansat de pe planurile înclinate metalice de producție foarte simplă.

Detaliu capital pentru guvernul englez, acest berlinez indica și ora H, fixată pentru 28 octombrie.

La 30 august un alt mesaj de data aceasta de proveniență franceză, a fost remis lui Duncan Sandys. El menționa sosirea în Franța în octombrie a Regimentului 155 artilerie antiaeriană de sub comanda colonelului Wachtel pentru a servi 108 catapulte. Această cifră era foarte apropiată de realitate.

Dar acest mesaj păcătuia prin ignoranță, nefăcând mențiune de cele 400 de catapulte încredințate grijii Wehrmachtului. Confuzia între cele două arme era evidentă, dar rapiditatea informației remarcabilă.

Unitatea luase ființă înainte cu două săptămâni. Aceste indicații precise n-au avut nici un efect asupra lordului Cherwell. El găsea mereu câte un argument simplist pentru a anula afirmațiile lui Duncan Sandys, care era convins de veracitatea mesajelor provenite de la cei din Rezistență. Un incident survenit în Danemarca reușește în cele din urmă să-i dea dreptate.

La 31 august sir Charles Portal, șeful de stat major al aviației britanice, anunță în cursul unei reuniuni existența bombei zburătoare. Avea dovada de când îi parveniseră

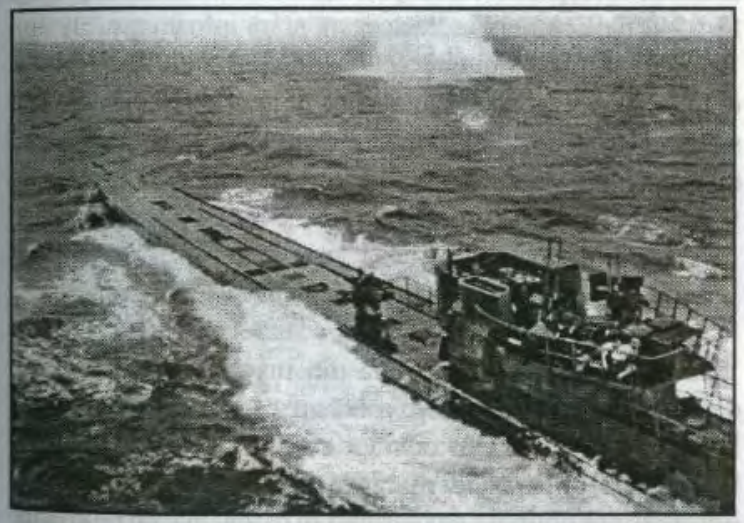

Submarinul a rămas în Atlantic cea mai temută armă pe toată durata războiului

fotografiile armei. Clișeele epavei înfățișau o bombă cu aripi, auto-pilotată și propulsată asemeni unei rachete. Putea foarte bine să fie Phi 7.

În orice caz, această armă era evident mult mai mare decât bomba planantă HS 293, a cărei existență fusese revelată de raportul de la Oslo. Lordul Cherwell a primit fără îndoială cu neplăcere această nouă informație.

În continuare deveni „avocatul diavolului" pentru a denigra acest vector incapabil să poarte, după aprecierile sale, mai mult de 450 kilograme de exploziv. Această armă de putere medie putea, fi foarte puțin rentabilă având în vedere prețul său de cost.

Un danez fotografiază aeronava FZG 76

Bornholm, cea mai estică din insulele arhipelagului danez, era pe atunci un important centru de informații. Izolarea sa o punea în contact cu numeroase porturi ale Balticii. Deplasările maritime înlesneau circularea informațiilor obținute de marinari în cafenelele de pe cheuri în cursul escalelor.

Venirea lor alimenta o rețea a Rezistenței condusă de un ofițer care ocupa o funcție în administrația civilă, maiorul Glyth. Începând din vara anului 1942 au putut fi stabilite legături clandestine cu Londra prin radio. Ele s-au îndreptat foarte rapid asupra existenței rachetelor, la instigarea serviciilor de informații britanice.

Pescari danezi observară de fapt avioane ciudate care

se deplasau cu mare viteză lăsând în urma lor o lungă trenă de flăcări, asemeni unei comete. Aceste aparate aveau particularitatea de a veni de la Peenemünde. Acest cuvânt revenea de altfel foarte des în mesajele informative.

Începând din iulie 1943 cei din Rezistență de la Bornholm au fost mobilizați pentru a identifica aceste aparate. Ocazia nu se lăsă prea mult așteptată. La 22 august ora 13,05, postul de poliție din Nexo a fost anunțat telefonic că unul din aceste ciudate avioane „scuipând foc și flăcări" căzuse la doi kilometri nord-vest de biserica satului Bodilsker.

După ce au anunțat comandamentul militar german al insulei, sergentul de poliție Pedersen plecă la fața locului însoțit de maiorul Christiansen, comandantul portului Rönne. Câțiva gură-cască le povestiră cu lux de amănunte prăbușirea aparatului.

Acesta a venit dinspre mare cu o viteză fantastică și cu un zgomot asurzitor. Evitase cu precizie un grup de arbori din apropierea unei case situate la mai puțin de 250 metri de la punctul de cădere. Aparatul era foarte deteriorat, dar nu dezintegrat.

Toate detaliile funcționării sale se ofereau curiozității-publice. De fapt, nici unul dintre pescarii prezenți nu putu sesiza importanța momentului. Christiansen a fost foarte intrigat de acest avion ciudat, îndeosebi de natura propulsiei sale, neputînd înțelege dacă funcționa cu carburant gazos sau lichid.

Un lucru i se păru clar, dezvoltarea redusă a aripilor

făcea din el fără îndoială un aparat rapid, incapabil să planeze. Botul spart lăsa să se vadă o încărcătură de ciment destinată a înlocui încărcătura explozivă în timpul încercărilor.

Christiansen se grăbi să facă câteva fotografii, dar a trebuit să-şi scurteze activitatea. Către ora 14,30, la mai puţin de un sfert de oră după sosirea lui, îşi făcură apariţia doi militari germani, un ofiţer de marină şi un adjutant de la Luftwaffe. Amândoi păreau stingheriţi.

Au declarat că nu se ştie nimic de natura acestui aparat. Câteva minute mai târziu a fost încărcat în grabă într-un camion şi remis garnizoanei germane din Bönne.

În aceeaşi seară Christiansen a întocmit un raport asupra accidentului şi câteva desene, adresându-le Ministerului Marinei daneze. A doua zi, 23 august, cele patru fotografii sunt transmise serviciilor de informaţii ale aceluiaşi minister.

Pe de altă parte, o copie a fotografiilor a fost trimisă maiorului Glyth, care făcu la rândul lui mai multe copii pentru a le expedia la Londra pe diverse canale. Din nefericire, unul din mesaje a fost capturat de germani.

De asemenea, la 1 septembrie un ofiţer superior de la Luftwaffe se prezentă la Christiansen pentru a-i pune nişte întrebări asupra prezenţei sale lângă acest robot la 22 august.

– Sunteţi sigur că n-aţi făcut fotografii?

– Firește domnule. De altfel am răspuns deja la această întrebare unuia din colegii dumneavoastră acum câteva zile.

Ofiţerul german replică ridicând vocea:

– Minţiţi domnule maior. Iată dovada!

Spunând acestea îi întinse o fotografie a bombei zburătoare făcută de el. Lucrurile s-au oprit aici. Dar Christiansen înţelese că nu era decât o amânare. Gestapoul putea veni în orice clipă să-l „ridice". Încercă să ajungă în Suedia cu ajutorul unei vedete din port.

Dar două navete germane supravegheau îndeaproape ambarcarea lui. Căzuse în capcană. La 5 septembrie Gestapoul îl arestă pentru divulgarea de documente militare germane. Moartea sau deportarea ar fi fost fără îndoială soarta lui. Christiansen a fost transportat la Copenhaga.

Spre norocul lui a fost transferat la 8 octombrie de la închisoare la spitalul municipal. La 22 octombrie şase luptători din Rezistenţă l-au luat din spital şi l-au dus în Suedia. Până în zilele noastre nu s-a stabilit cum au ajuns fotografiile la generalul Portal.

Se pare că au venit prin Elveţia. În orice caz, naziştii satisfăcuţi de a-şi fi recuperat secretul şi-au oprit investigaţiile fără a avea cea mai mică bănuială de păcăleala pe care le-o trăsese Rezistenţa daneză.

Scandal pentru rachete

În ciuda numeroaselor informaţii şi clişee primite în cursul ultimelor luni, ministrul de război britanic continua să nu fie în unanimitate convins de ameninţarea armelor

secrete germane. Chiar crochiurile de aparate prevăzute cu aripi la coadă, reproduse de Centrul de interpretare fotografică de la Medmenham, începând cu filmele de recunoaștere aeriană de la Peenemünde n-au avut tăria să-i înduplece pe ireductibili. Totuși, aceste „siluete" (Body lines), cum fuseseră numite, pledau în favoarea ideii că acolo se produceau cu adevărat rachete.

Dar cei doi specialiști reprezentanți ai guvernului, lordul Cherwell și doctorul Alwyn Crow, găsiră un argument inatacabil pentru a respinge obiecțiile membrilor Cabinetului. Cei doi savanți pătrunși de superioritatea lor negau pur și simplu existența unor asemenea aparate.

Pentru ei aceste coloane, înalte de 12 metri și având un diametru de 1,80, nu puteau fi rachete cu rază mare de acțiune, având în vedere volumul lor foarte redus. În concepția lor o rachetă capabilă să depășească 210 kilometri trebuia să aibă mai multe trepte și să cântărească cel puțin 60 de tone.

Avea nevoie deci de o catapultă adaptată dimensiunilor sale, așadar irealizabilă[26]. În plus, forma ei trunchiată însemna o sfidare a legilor aerodinamicii[27].

Cu cinismul său obișnuit, lordul Cherwell nu se sfiise

[26] Lordul Cherwell era convins că echilibrul unei rachete nu putea fi obținut în momentul zborului, de unde necesitatea, după părerea lui, a unei catapulte pentru a o ghida.

[27] Era vorba de fapt de rachetele care nu ajunseseră încă să aibă ogivă proprie.

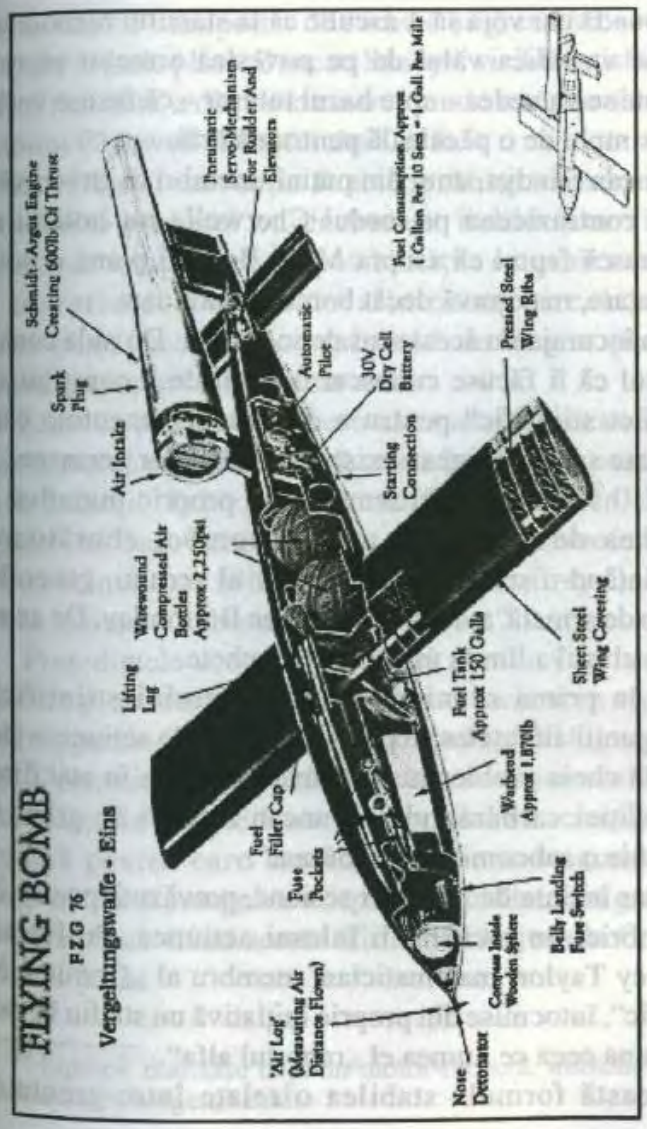

FZG-76. Detalii tehnice

să răspundă cui voia să-l asculte că la sfârșitul războiului, când se va ridica vălul de pe povestea armelor secrete germane se va vedea – spre hazul tuturor – că fusese vorba pur și simplu de o păcăleală pentru nătărăi.

Duncan Sandys, unul din puținii membri ai guvernului care-l contraziceau pe lordul Cherwell, era hotărât să dovedească faptul că asupra Marii Britanii plana o nouă amenințare, mai gravă decât bomba zburătoare.

Era încurajat în acest sens de socrul lui. Dovada consta în faptul că îi făcuse cunoscut ordinul de a constitui un „Comitet științific" pentru a discuta argumentele care dovedeau sau respingeau existența rachetelor germane.

La 10 septembrie, el renunța din proprie inițiativă la misiunea de a ancheta asupra bombei zburătoare, încredințând-o șefului de stat major al aerului, generalul de corp de armată, aviatorul Normann Bottomley. De acum înainte el își va limita misiunea la rachete.

De la prima reuniune a „Comitetului științific", participanții au înțeles că problema razei de acțiune – fără îndoială cheia problemei rachetelor – rezida în stabilirea compoziției carburantului. Duncan Sandys se grăbi să constituie o subcomisie „Carburant".

Chiar înainte de prima ei sesiune, prevăzută pentru 20 septembrie, un incident îi înlesni acțiunea. Profesorul Geoffrey Taylor, matematician, membru al „Comitetului științific", întocmise din proprie inițiativă un studiu în care determina ceea ce numea el „raportul alfa".

Această formulă stabilea o relație între greutatea

carburantului transportat de rachetă și greutatea sa totală cu rezervoarele pline. Duncan Sandys, vizibil satisfăcut de aceste rezultate, a dispus trimiterea unui exemplar al lucrării lordului Cherwell și doctorului Crow.

Acești doi savanți, foarte grăbiți să admită că principiul rachetei cu carburant lichid, era vizibil, cunoșteau totuși care erau posibilitățile certe ale realizării ei materiale: pompe de alimentare irealizabile, inexistența materialelor suficient de ușoare pentru a obține un raport alfa ridicat etc.

Pentru a-și reduce la tăcere adversarul, Duncan Sandys voia totuși să pună în practică teoria lui Taylor, pornind de la carburanții lichizi folosiți de firma Shell. În absența inginerului Isaac Lubbok[28], aflat atunci în misiune în Statele Unite, îl invita pe adjunctul acestuia, Geoffrey Gollin, la prima sesiune a subcomisiei „Carburant".

Președintele acesteia, sir Frank Smith, îi propuse să studieze proiectul de construcție a unei rachete cu o singură treaptă, purtând o încărcătură de o tonă la 150 kilometri. În cursul discuției, Gollin a afirmat că, potrivit unor informații provenite din Statele Unite, era posibil să se realizeze o rachetă pentru care învelișul, camera de combustie, rezervoarele și pompele nu depășeau jumătate din greutatea carburantului. Când aceste afirmații au ajuns la Crow, el izbucni în râs.

[28] Lubbok realizase deja un motor-rachetă, utilizând petrol amestecat cu oxigen lichid.

Un raport alfa de 0,67 (totuși, foarte apropiat celui obținut de germani) era dupa el imposibil. Cel mult se putea atinge un maximum de 0,25. Odată în plus, el profita de situație pentru a încerca să-și impună punctul de vedere eronat: numai un proiectil cu mai multe trepte ar fi capabil să parcurgă 210 kilometri.

Pentru a face față acestei noi ofensive a experților oficiali ai guvernului, Gollin i-a telegrafiat lui Lubbok, rugându-l să-și grăbească reîntoarcerea din America.

La 11 octombrie ora 14,30 Lubbok se prezentă la ultima ședință a subcomisiei „Carburant" la etajul patru al clădirii Shell Mex house.

Lordul Cherwell acceptase, nu fără ezitare, să-l onoreze cu prezența lui. De aceea majoritatea participanților considerau că întrunirea era importantă, dacă nu chiar decisivă pentru anchetă. Sir Frank Smith hotărâse ca în cursul acestei ședințe discuția să se poarte pe marginea interpretării date coloanelor prevăzute cu ampenaj observate la Peenemünde.

Lordul Cherwell și doctorul Crow ridicaseră imediat o furtună de proteste. Veniseră pentru a discuta despre rachete și nicidecum pentru a interpreta un nou document despre a cărui existență nu știuseră înainte.

Era exact în ajun, colonelul Post și inginerul Lubbok, ajutați de doi specialiști în balistică, elaboraseră planurile unei rachete cu carburant lichid de 54 tone, pornind de la fotografiile făcute la Peenemünde. Pentru propulsia ei se preconizase, nu oxigen lichid și alcool, și un amestec de acid nitric și anilină, formulă adusă recent de Lubbofe din America.

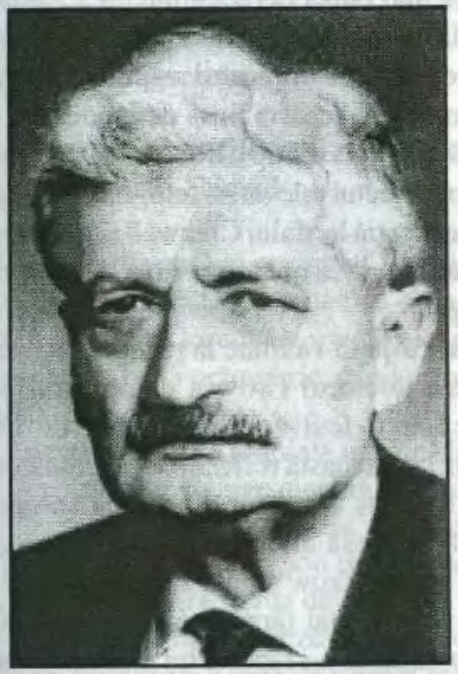

Hermann Oberth, părintele programului nazist de rachete

Lordul Cherwell, disprețuindu-l pe Lubbok pe care-l considera intrus în această reuniune, reaminti cu emfază că el era primul specialist în rachete din Marea Britanie. Nimeni nu-l mai putea învăța nimic în această problemă. Era o dovadă de maximă îngâmfare pentru un om rămas în urmă cu o generație în domeniul respectiv. Frank Smith nu se lăsă intimidat de această lipsă de modestie.

El sugeră fiecăruia dintre participanți să-și spună părerea în legătură cu obiectul relevat pe fotografiile de recunoaștere aeriană. Cu excepția lordului Cherwell și a doctorului Crow, toți au fost de acord că era vorba de o racheta cu o treaptă, lipsită de ogivă.

Se spune că de la vanitate la prostie nu-i decât un pas. În ziua aceea doctorul Crow a demonstrat acest lucru, adăugând că ar fi fost vorba probabil, de un balon de protecție umflat. Această reflecție, de o ciudățenie ridicolă îi atrase un răspuns usturător din partea colonelului Post, care se arătă uimit să afle că ar exista baloane mai grele decât aerul. Vexat, Crow amuți. Dar momentul adevărului sosi câteva minute mai târziu, când Frank Smith își făcu cunoscută intenția de a-i raporta lui Duncan Sandys decizia pe care o vor lua participanții la ședință. Lordul Cherwell nu se mai putu stăpâni.

Roșu de mânie se repezi spre ușă. Trei persoane se întrecură pentru a i-o deschide. Se spune că primul a ajuns colonelul Post. Așa luă sfârșit ultima reuniune a subcomisiei „Carburant".

De acum înainte ostilitățile deveniseră deschise între

consilierul primului ministru și marele anchetator în domeniul rachetelor germane.

Din fericire, Duncan Sandys era un om temperat, care căuta mai mult să combată inamicul decât să întrețină certurile inutile dintre membrii guvernului.

Englezii elaborează planurile unei rachete cu carburant lichid

Duncan Sandys dorea să-și prezinte Cabinetului raportul definitiv la 22 octombrie. A înțeles să-și facă temeinic treaba, pentru că știa că lordul Cherwell și experții săi vor lansa un contraatac la 25 octombrie, când urma să aibă loc ședința Comitetului Apărării.

Aceasta urma să fie fără îndoială ultima, dar și cea mai importantă. Pentru a-i convinge mai bine pe miniștri hotărî să se întocmească planurile complete ale unei rachete cu carburant lichid. Lubbok fu din nou pus la treaba.

De astă dată nu mai era vorba de o simplă schiță, și de un studiu serios, care să demonstreze fără echivoc că racheta cu rază mare de acțiune cu o singură treaptă era realizabilă. Aceste planuri trebuiau remise Ministerului Aprovizionării la 18 octombrie seara.

Cu alte cuvinte, în ziua de 14 octombrie, când pornea la îndeplinirea noii sale misiuni, inginerul de la firma Shell dispunea, de patru zile și trei nopți pentru a termina o lucrare care ceruse șapte ani de cercetare echipei lui Dornberger.

Firește nu era singur. I se alăturară Frank Smith, câțiva ingineri și cercetători de la Direcția Armament.

Lucrarea lui Lubbok a fost predată lui Duncan Sandys la 19 octombrie. Dacă Wernher von Braun ar fi văzut-o ar fi găsit-o de bună seamă naivă. Anumite puncte esențiale ale rachetei nici nu fuseseră amintite, îndeosebi stabilitatea sa în momentul lansării.

Utilizarea servomotorului și a direcției în jet scăpau complet experților englezi. O altă problemă, nu mai puțin importantă, rămăsese de asemenea în suspensie, anume aceea a alimentării camerei de combustie. Lubbok era firește convins că pompa antrenată de un motor de automobil de 85 cai putere, preconizat de americani, nu o va soluționa. În lipsă de altceva el sugeră să se recurgă la cordită arsă în rezervoare.

Presiunea gazelor astfel obținută va împinge carburantul în camera de combustie. Utilizarea acidului nitric și a anilinei, amestec mai exploziv decât alcoolul și oxigenul lichid, putea produce o accelerare de 16 g la plecare față de 8 g atinse la lansare.

Pentru a compensa deficiențele de direcție era necesară o construcție mai robustă pentru cabină. În acest scop Lubbok a preconizat oțelul, de unde această greutate anormală de 52 tone fără ogivă, deci de patru ori mai mult decât A-4 cu încărcătură explozivă cu tot.

La 21 octombrie după-amiază Lubbok fusese invitat, din ordinul ministrului Aprovizionării, să prezinte planurile rachetei în fața comitetului științific. După cum se prevăzuse, criticarea studiului ocupă partea principală a reuniunii. Unul dintre participanți, profesorul Garner, îi

reproșă –lucru de așteptat – carențele sistemului de alimentare.

Se putea prevedea că prin căldura degajată, gazele de cordită vor provoca explozia vaporilor de acid nitric. Și Lubbok era de aceeași părere.

Accepta chiar ideea că dacă într-o bună zi acest proiect se va concretiza, trebuia cu orice preț să i se găsească o pompă centrifugă cu mare debit. În plus, ea ar fi micșorat ansamblul. Profesorul Ellis era de părerea lui Garner.

El preciză totodată că exista deja un început care atesta în suficientă măsură realizarea unei asemenea arme. Dar doctorul Crow declara fără ocol proiectul irealizabil. Se prefăcu atunci preocupat de a-i convinge că se pierdea timpul cu detalii inutile.

Înainte de a ridica ședința se luă hotărârea de a satisface cererile Cabinetului de război, prin a-i adresa un proces verbal în care puteau fi prezentate trei sisteme de rachete. Primul, cu carburant solid și mai multe trepte, era drag doctorului Crow și lordului Cherwell.

Al doilea, imaginat de Lubbok și Post, era modelul teoretic cu carburant lichid și o singură treaptă, cu alimentare cu gaz sau pompe, în sfârșit, al treilea era o variantă a celui de-al doilea, având randamentul sporit cu 15%, potrivit metodelor obținute în laboratoarele americane.

Fiecare paragraf trebuia semnat de fiecare din cei 14 participanți la întrunire. Dar Alwyn Crow, urmat de altfel de doctorii Wheeler și Guy, refuză energic, argumentând că numai primul tip de rachetă era realizabil.

Această opoziție stupidă într-un moment când germanii își propuseseră de acum să înceapă construcția în serie a rachetei A-4, este semnificativă pentru starea de spirit detestabilă care domnea în înaltele sfere ale cercurilor științifice engleze.

Lordului Cherwell ultimul vals

În seara de 25 octombrie a avut loc reuniunea Comitetului apărării în sala subterană a Ministerului de Război. Primul este invitat să ia cuvântul Duncan Sandys.

El citește procesul verbal redactat în cursul reuniunii comitetului științific. Adaugă două anexe la textul anterior, de altfel foarte scurt. Una exprima dorința de a pune la dispoziția ministrului de război o listă ținută la zi cu uzinele germane susceptibile să fabrice rachete cu rază mare de acțiune.

În cealaltă anexă se cerea să se oprească cât mai repede, bombardându-le lucrările suspecte care se desfășurau pe celălalt mal al Canalului Mânecii.

După cum era de așteptat, lordul Cherwell îl urmă la cuvânt pentru a-și impune vederile eronate. El nu nega existența micilor rachete, dar nu voia să admită punerea la punct de către inamic a unor rachete cu rază mare de acțiune.

Pentru a convinge mai bine auditoriul, el argumentă că racheta era o armă care necesita o mare durată de timp pentru a fi pusă la punct. Cum ar fi putut naziștii să treacă în câteva luni de la stadiul experimental la cel operațional?

Avuseseră ei oare interes să întreprindă cercetări atât

Herman Oberth și echipa lui Vernher von Braun, părintele programului Apolo, la NASA

de complexe înainte de Stalingrad, epocă în care Victoria era încă de partea lor?

Apoi, întorcându-se spre Lubbok, se manifesta grosolan față de el, încercând să-l denigreze, spunând că în ciuda dublei sale licențe în științe, având funcția de inginer de categoria a treia nu merita încrederea Comitetului.

Lubbok încheie expunerea scuzându-se pentru imperfecțiunea sistemului de alimentare cu carburant a rachetei sale, care, spre regretul său, se afla tot în stadiu embrionar. Pentru a remedia lucrurile, sugeră folosirea unei turbopompe cu gaz de patru mii de cai putere.

Cineva îl întrebă atunci care va fi diametrul ei. Lubbok, care colaborase împreună cu locotenent-colonelul Whittle la construcția ultrasecretă a primului turboreactor englez, era perfect informat în privința formei obținute de un volum mic oferit de acest gen de propulser. Răspunse cu candoare;

– Cincizeci de centimetri.

– Acest răspuns provocă murmure. O voce care le domina pe celelalte răbufni:

– Dar e o nebunie! Nu, domnule Lubbok, este imposibil![29]

Și totuși turbopompa lui A-4 nu atingea această dimensiune, dar forța sa era ce-i drept de 640 cai putere.

În ciuda acestei atmosfere, Duncan Sandys reușise și

[29] David Irving, *A bout portant sur Londres* (Bomba zburătoare asupra Londrei).

de data aceasta să-și impună punctul de vedere. Aviația britanică, împreună cu grupul 8 american de aviație, vor ataca construcțiile suspecte din Franța și toate uzinele posibile a fabrica arme neconvenționale. În acest scop vor fi intensificate recunoașterile fotografice și investigațiile serviciilor de informații.

Deoarece existența rachetei fusese recunoscută în fapt, primul ministru ordonă ministrului de interne, Herbert Morrisson, să vegheze la buna funcționare a serviciilor guvernamentale în caz de atac cu rachete.

Totuși, Winston Churchill avea mustrări de conștiință față de consilierul său. Pentru a-l împăca, propuse o noua reuniune pentru data de 28 octombrie. Lordul Cherwell va avea astfel posibilitatea să vină însoțit de patru personalități științifice, capabile să-l susțină în timpul luptei. La rândul său, acesta vedea în ocazia dată o ultimă șansă pentru triumful punctului său de vedere.

Convocă pe loc în biroul său din Piața Parlamentului pe profesorii Taylor și Fowler, doctorul Crow și Frank Smith. Li se alătură generalul de brigadă Jacob de la Ministerul de Război. Această reuniune intimă, menită să „ascută" armele, a avut loc în dimineața de 28 octombrie.

Ea a durat ceva mai mult de o oră. Cei cinci participanți se despărțiră asigurându-l pe lordul Cherwell că este imposibil să se emită o parere categorică asupra naturii obiectelor fotografiate la Peenemünde. Satisfăcut evident de această concluzie plecase să dejuneze la familia Churchill.

La sfârșitul după-amiezii, miniștri șefi de stat major, savanți mișunau pe scările înguste ce duceau spre sala subterană a Ministerului de Război. Lordul Cherwell, sigur de astă dată că va spulbera mitul rachetei cu ajutorul „suporterilor" săi, etala din nou litania argumentelor sale împotriva rachetelor. Toată lumea le cunoștea.

Atacă îndeosebi lucrările lui Lubbok, considerând imposibilă realizarea lor. Admițând că acidul nitric era carburantul, cum era posibil să consumi cordită pentru a obține un gaz capabil să împingă carburantul în camera de combustie fără a provoca o explozie? Exista vreun chimist în asistență să-l contrazică? Nu!

Atunci el negă posibilitatea de a realiza un motor cu gaze de patru mii cai putere și volum redus pentru a antrena pompele cu carburant. Adaugă malițios că dacă naziștii ar fi posedat un motor atât de extraordinar, l-ar fi utilizat fără îndoială pentru a propulsa avioane fără pilot, care erau mult mai ușor de fabricat decât rachetele.

Argumentele lui au rămas fără efect asupra Comitetului Apărării. Primul ministru și câțiva dintre participanți aflaseră probabil de interogarea a opt aviatori germani recent capturați. Toți lucraseră un timp la Peenemünde-Vest.

Raportul asupra interogatoriului lor menționa că în octombrie 1942, apoi în aprilie și iunie 1943, văzuseră un proiectil-rachetă de mari dimensiuni părăsind solul la verticală, lăsând în urmă un fum portocaliu și producând un zgomot asurzitor.

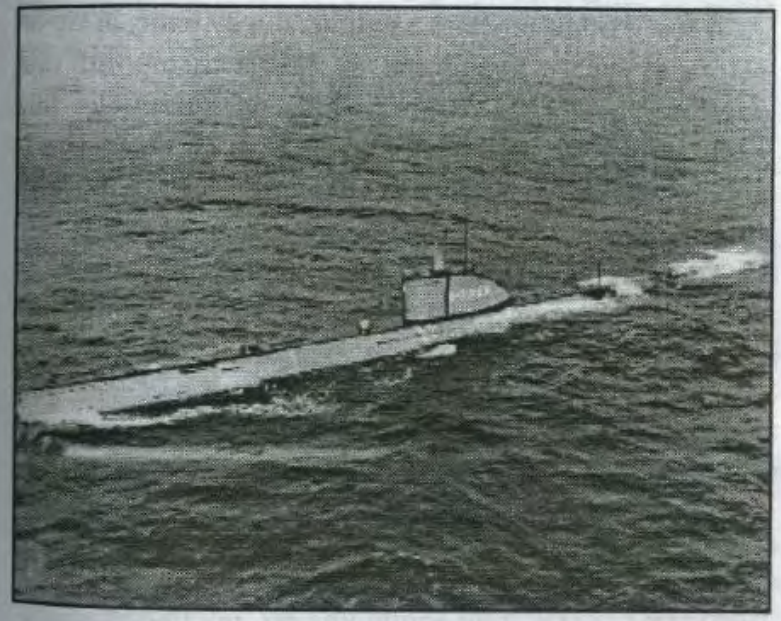

Submarinele ar fi trebuit să transporte containerele cu rachete V-2 remorcate până la locațiile din apropierea coastelor americane, care permiteau ca tirul să fie eficace

Pentru prima dată fuseseră descoperiți martori oculari ai lansării unei rachete germane. Puțin câte puțin apărătorii lordului Cherwell au aderat la tonul reuniunii. Au început sa admită existența rachetei ca pe un lucru probabil. „Acuzatorul general" se regăsea izolat.

A fost o fidelă repetare a ședinței din 29 iunie, în cursul căreia el fusese abandonat de însuși discipolul său, doctorul Jones. Era pentru a doua oară umilit în fața guvernului. Primul ministru a remarcat că nu servea la nimic să se angajeze în discuții inutile asupra teoriilor științifice.

Trebuia pur și simplu să se revină la realitate și să se acționeze în consecință. În acest scop îi încredință președinția unui nou comitet extraordinar, menit să ia măsurile de apărare împotriva unui eventual atac cu rachete. Oricum nu era un motiv de refuz[30].

Pretextând o întâlnire, lordul Cherwell, roșu de furie, se ridică și părăsi încăperea într-o atmosferă de indiferență generală.

În lipsă de alți voluntari, sir Stafford Cripps primi misiunea de a lua conducerea acestui nou comitet.

[30] Mulți miniștri au fost surprinși de acest gest inexplicabil din partea lui Churchill, care dorea să încredințeze un comitet de apărare unui om care refuza cu încăpățânare să creadă în existența armei pe care urma s-o combată. În realitate acest gest era o capodoperă de diplomație. Convins că consilierul său greșea, primul ministru voia să-l aducă în felul acesta pe calea cea bună.

Înfrângerca lordului Cherwell

Sir Stafford Cripps a fost obligat să se angajeze în cea mai mare grabă pentru îndeplinirea noii sale misiuni. Duncan Sandys îl anunțase că atacul inamic se putea declanșa în noiembrie.

De asemenea luni, 29 octombrie, avusese loc prima ședință plenară. Pregătită în pripă, ea n-a dus la nici un rezultat. Pentru a repara acest eșec, el invita câțiva din șefii serviciilor de informații să discute cu ei personal în apartamentul lui din White Hall Court.

Printre invitați se afla și doctorul R. V. Jones. Acest om de știință, neglijat de câteva luni, îl informa cu titlu confidențial despre cercetările sale personale. Jones nu mai supraveghea Peenemünde și Zempin, situat la vreo 12 kilometri spre sud-est. De la sfârșitul verii, reușise să afle cu minuțiozitate indicațiile de reperaj ale companiei 14 din regimentul școlii de transmisiuni a aviației germane.

Ea urmărea de la această bază o armă lansată în direcția mării. Era vorba de o rachetă prevăzută cu aripi. Îi apreciase viteza la 640 km, iar altitudinea între 300 și 1800 metri. Acestea erau performanțele riguros exacte ale tipului F.Z.G.76. Dar ceea ce-l interesa și mai mult decât arma însăși, era catapulta. Odată aceasta identificată, ar fi fost ușor să se facă comparația dintre fotografie și ceea ce construiau germanii pe coasta Canalului Mânecii.

Se putea așadar verifica dacă exista o corelație între construcțiile misterioase și armele secrete inamice. În acest scop el dăduse deja dispozițiile pentru trimiterea unui avion

de recunoaștere în momentul în care o schimbare favorabilă a vremii va permite să se dezvăluie secretul dunelor de la Zempin.

Acest ajutor prețios i-a permis lui Stafford Cripps să-și prezinte la 2 noiembrie raportul în fața primului ministru. Urmând sfatul doctorului Jones, sir Stafford Cripps considera verosimilă folosirea unei rachete de 60-70 tone. Era de părere ca uriașul oval de pământ de la Peenemünde — în fond bancul nr. 7 de încercări – ar fi probabil gura unui mortier gigantic. Apoi încheie observând că dacă germanii construiesc în ritm diabolic lucrări în nord-vestul Franței însemna că au armele secrete pregătite sau pe punctul de a fi gata.

După un raport atât de pesimist era normal să se dea în consecință dispoziții pentru a pregăti Londra în vederea acestui atac. Potrivit estimărilor făcute de Ministerul de Interne acesta putea provoca 108000 de morți pe lună.

Această cifră, puțin optimistă, fusese stabilită după media celor uciși de o tonă de bombe germane lansate în timpul „războiului fulger"[31]. Capitala urma să fie deci

[31] La această dată guvernul englez era convins că încărcătura explozivă a rachetei germane era cuprinsă între 6 și 10 tone, deși superioară celei purtate de un bombardier. Este adevărat că bombele germane – datorită adaosului de pulbere de aluminiu – erau cu aproximativ 80% mai puternice decât bombele engleze. Revelația a provocat un adevărat scandal în cercurile guvernamentale. Această particularitate era cunoscută din 1940, dar fusese neglijată pentru a reduce importul de aluminiu. Cu toate acestea marina britanică utiliza această substanță în proiectilele sale.

evacuată de locuitorii săi care nu-i erau indispensabili, iar majoritatea stațiilor de metrou închise traficului pentru a fi folosite ca adăposturi.

Fuseseră luate de asemenea măsuri polițienești împotriva panicii posibile. Acest exces de prudență a fost vehement condamnat de lordul Cherwell.

După părerea lui greutatea rachetelor era constituită în cea mai mare parte de carburantul consumat în cursul zborului, ceea ce reducea sensibil efectul. Totuși, preciză în raportul său, că deși nu credea în amenințarea rachetelor nu subestima un atac efectuat cu avioane fără pilot.

Simultan, primul ministru a primit notele contradictorii ale consilierului său și ale ministrului producției aeronautice. La 3 noiembrie ordonă o anchetă suplimentară bazată de astă dată pe informații concrete și nu pe date științifice. Insista să cunoască argumentele asupra bombei zburătoare, subiect trecut pe planul doi de câteva luni în favoarea rachetelor.

Apreciind că era imposibil să se informeze atât de repede în noianul de documente adunate în legătură cu armele secrete germane – Churchill stipulase ca ancheta să se limiteze la două ședințe – sir Stafford Cripps a preferat să-i asculte pe principalii specialiști ai serviciilor de informații. Printre ei figurau doctorul Jones, căpitanul Kenny și Isaak Lubbok.

Evenimentele se precipitară. La 3 noiembrie condițiile meteo au permis aviației britanice să fotografieze șase amplasamente suspecte semnalate câteva zile mai devreme

de un agent francez angajat pe șantierul care asigura construcția lor. În ciuda stadiilor inegale atinse de lucrări, pe toate șantierele se aflau clădiri de forma identică, mascate de boschete de arbuști. Ele erau mult mai vizibile din aer decât de la sol. Aceste clădiri de mici dimensiuni erau răspândite în apropierea unei plăci rectangulare de beton.

La 5 noiembrie raportul Centrului de interpretare fotografică de la Medmenham anunța că la cele șase amplasamente anterior reperate se mai adăugau alte patru, din care una în Cotentin. Toate erau formate dintr-o clădire lungă fără ferestre, cu extremitățile curbate. Această particularitate le făcea să semene cu niște schiuri culcate pe o parte, detaliu care a înlesnit identificarea lor pe fotografii.

Deja era târziu, totuși, guvernul englez s-a convins în sfârșit că armele secrete germane există

La 8 noembrie după-amiază se deschidea a doua ședință a noii Comisii de anchetă a Cabinetului de Război sub președinția lui Stafford Cripps. Prima parte a reuniunii a fost consacrată studierii celor mai zgomotoase declarații ale conducătorilor germani referitoare la armele secrete.

Fraza pronunțată de Göring în septembrie, „dacă dușmanul ar ști ce se pregătește, ar pieri de groază", era semnificativă. Ea urma să fie curând pusă în valoare de

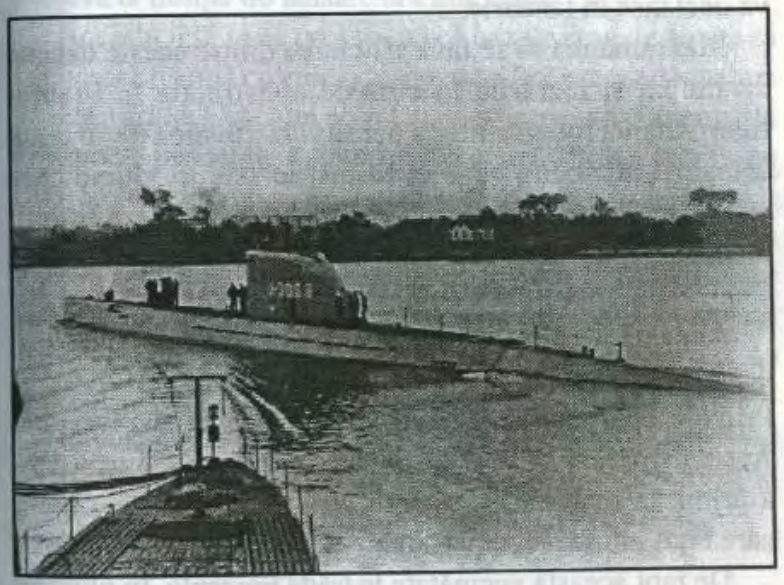

Submarinul U-3008

discursul amenințător al lui Hitler debitat la 8 noiembrie în subsolul braseriei Löwenbrau la München.

Führerul, încălcând secretul instituit de ei înșuși, nu s-a jenat să spună: „Ora răzbunării este aproape". Prin deducție se ajungea puțin câte puțin să se presupună că ofensiva se va declanșa în ianuarie.

Mai rămânea să se facă asocierea dintre aceste excese de limbaj și lucrările în curs de construcție în Franța. Interpretarea fotografiilor a permis clasificarea lor în două categorii distincte: baze în formă de schiuri, nume care le-a fost dat de locotenent-colonelul Douglas Kendall, responsabil cu supravegherea armelor secrete germane la Centrul de interpretare fotografică, și baze mari.

Această denumire se aplica celor șapte bunkere descoperite în Pas-de-Calais și în Canalul Mânecii[32]. Primele erau situate în afara drumurilor și căilor ferate. Acest lucru lăsa să se presupună că erau concepute pentru a primi un material ușor, spre deosebire de bazele mari, care erau întotdeauna plasate de-a lungul unei căi ferate.

De fapt această vecinătate le trăda prezența. În plus, un detaliu foarte interesant, menționat în raportul agentului aliat, la care era anexat planul complet al unei lucrări în

[32] După Eperlecques, descoperit la 17 mai 1943, au fost reperate succesiv Mimoyecques, apoi Siracourt la 5 octombrie, Equeurdreville, numit și Martinvast la 22 octombrie, Sottevast la 31 octombrie, Lottinghem la 2 noiembrie și, în sfârșit, Wizernes la 5 noiembrie.

formă de schiuri atrăgea atenția, anume că acolo exista o clădire care nu conținea nici un element metalic[33].

Până și balamalele ușilor erau din material plastic. Un alt aspect semnificativ: sașiul pe șenile care transporta racheta la rampa de lansare era din lemn.

Aceasta lăsa sa se presupună că bazele erau destinate să primească o armă cu ghidaj magnetic. Care era așadar natura exactă a armei? Agentul secret nu făcuse nici un comentariu. O ignora, probabil, asemeni tuturor celor care lucrau pe șantierele germane.

Ziua de 8 noiembrie a fost bogată în evenimente. În cursul sesiunii noii comisii de anchetă o informanție provenind de la Centrul de interpretare fotografică anunță descoperirea, chiar în acea dimineață, a nouă noi baze de lansare.

Asta ridica totalul lor la 19. Sir Stafford Cripps amână conferința pentru a treia zi pentru a permite celor de la interpretarea fotografică să examineze recolta zilei.

[33] Michel Hollard, fondator al rețelei „Acțiunea", a reușit să-și procure, cu complicitatea unui tânăr inginer angajat voluntar ca desenator pe șantierul Bois-Carré de la Yvrench, lângă Abbeville, planul integral al unei baterii de lansare a tipului V-1. El a profitat de ședințele îndelungate ale inginerului german la toaletă pentru a recopia în fiecare zi o parte a planului complet – singurul deținut de șantier – pe care acesta îl păstra în permanență în buzunarul mantalei sale de piele. Copia a fost remisă ambasadei Marii Britanii la Berna. Detaliile acestei aventuri au fost povestite pe larg în cartea lui George Martelli, *L'homme qui a, sauvé Londres* (Omul care a salvat Londra).

La miezul nopții fuseseră deja depistate 26 de clădiri în formă de schiuri. Erau așteptate în orice moment alte descoperiri, dat fiind că nord-vestul Franței nu fusese încă integral „trecut prin filtru".

La 10 noiembrie, cu prilejul celei de a doua ședințe a noii comisii de anchetă, locotenent-colonelul Kendall a prezentat câteva fotografii ale acestor instalații misterioase luate la joasă altitudine. Ele confirmau sub toate aspectele precizia detaliilor furnizate de agentul francez.

Continuau însă să lipsească informațiile care să determine natura exactă a acestor lucrări în formă de schiuri orientate în cea mai mare parte spre Londra[34]. În acest scop era necesară verificarea faptului dacă la Zempin, unde naziștii își experimentau bombele zburătoare, existau lucrări similare. Numit președinte al anchetei, cu convingerea că rachetele amenințau Marea Britanie, sir Stafford Cripps încheie cercetările convins că serviciile de informații s-au lăsat puțin câte puțin distrase de la adevărata amenințare: bombele zburătoare.

Își prezentă raportul la 16 noiembrie. Plasă pe primul loc în lista primejdiilor bomba planantă HS 293, apoi avioanele fără pilot și în sfârșit rachetele cu rază mare de acțiune, cărora le atribui o greutate de 60–70 tone.

Duncan Sandys își considera misiunea încheiată după 18 noiembrie când avu loc o întrevedere cu șefii de state

[34] Cele din regiunea Cotentin erau orientate spre Southampton

majore. Din acest moment statul-major al Ministerului Aerului trebuia să preia dosarul armelor secrete din moment ce fusese recunoscut oficial de guvernul britanic.

Generalul Norman Bottomley devenea succesorul universal al lui Duncan Sandys. La Ministerul Aerului toți erau convinși – doctorul Jones contribuise mult la aceasta – că lucrările în formă de schiuri erau de dimensiuni prea mici pentru a permite manipularea voluminoaselor ra-chete. Se putea însă admite că ele fuseseră prevăzute pentru a catapulta avioane fără piloți.

Acest lucru trebuia demonstrat, ceea ce se și întâmpla câteva zile mai târziu. La 28 noiembrie are loc în sfârșit întâmplarea fericită atât de mult așteptată încă de la începutul lunii.

Un avion Mosquito de la baza Leuchars, condus de maiorul John Merifield și locotenentul Whalley, aduce din zona peninsulei Usedom un grup de fotografii, ce-i drept de proastă calitate. În orice caz erau suficient de vizibile pentru a distinge trei rampe lungi, ușor înclinate, orientate spre mare.

Șeful secției radar de la Centrul de interpretare fotografică, Claude Wavell, neștiind nimic de existența clădirilor în formă de schiuri, îi împărtăși această descoperire inexplicabilă adjunctului lui Jones la Ministerul Aerului, doctorul Charles Frank.

Se aflau oare în prezența datelor-cheie care le lipseau? Frank intuia acest lucru, dar nu îndrăznea să-l creadă. Îl chemă imediat pe doctorul Jones, care era imobilizat în casă fiind bolnav de gripă.

Nu exista nici o îndoială. Rampele de pe fotografii erau sub toate aspectele identice cu cele ale lucrărilor în formă de schiuri din nordul Franței.

La 1 decembrie discuția dintre experții în informații atinsese apogeul. Încă nu se ajunsese la o părere unanimă în privința destinației rampelor de lansare.

Erau ele oare pregătite pentru bomba zburătoare sau pentru avionul fără pilot? O întâmplare neașteptată surveni, reconciliind cele două tabere. Centrul de interpretare fotografică a descoperit „comoara".

În timpul examinării unor fotografii anterioare ale aerodromului de la Peenemünde-Vest, specialiștii acestui centru au relevat două catapulte identice cu cele de la Zempin, a căror axă era orientată spre Bornholm. Erau acelea pe care căpitanul Kenny le considerase eronat pompe de desecare.

Constance Babington-Smith din serviciul auxiliar feminin având ochiul deosebit de exersat, observă atunci la piciorul uneia din aceste rampe o rachetă cu aripi de mici dimensiuni. Ea semăna din toate punctele de vedere cu un rondel descoperit anterior pe aerodrom.

Acesta fusese de altfel catalogat sub numele de cod „Peenemünde 20". Era perfect vizibilă absența oricărui post de pilotaj. Construcțiile în formă de schiuri erau așadar destinate să catapulteze un avion fără pilot.

Dovada fusese în sfârșit găsită. Meticulos, doctorul Jones – știa din planurile primite din Franța că poarta pe care ieșea aparatul pentru a ajunge la rampa de lansare era

Submarinul german U-19

de 6,60 metri lățime – atribui acestei arme o anvergură maximă de 6,50 metri. Era totuși prea mult. Ea nu atingea în realitate decât 5,40 metri.

La 3 decembrie, la amiază, noutatea acestei descoperiri este trimisă de doctorul Frank lordului Cherwell. „Acuzatorul general" îl informa imediat pe primul ministru, aflat atunci la Cairo.

De acum înainte atenția principală a guvernului se va concentra asupra bombei zburătoare, până la a neglija, în ciuda protestelor doctorului Jones, amenințarea rachetelor. Din această cauză dezmeticirea Ministerului de Război a fost cu atât mai brutală în septembrie 1944, momentul folosirii acestor arme redutabile.

Ancheta luă sfârșit pentru a se contopi cu operația Crossbow (Arbaleta), menită să distrugă lucrările în formă de schiuri. Declanșarea ei urma să aibă loc de îndată ce condițiile meteo o vor fi permis.

Capitolul V

Noua strategie germană

Peenemünde se demolează

Raidul din zona Peenemünde nu distrusese Centrul de experimentare a armelor secrete. El a provocat însă o serioasă diminuare a activității conjugate a Wehrmachtului și a aviației militare germane.

Din ordinul führerului producția de la Peenemünde încetase de a mai fi prioritară, transformându-se într-un apendice marginal în așteptarea deschiderii unor noi unități de producție. Muncitorii au fost evacuați treptat.

Unele servicii de cercetări, deși intacte, n-au întârziat să urmeze aceeași cale. Sufleria fusese părăsită progresiv până în toamna 1944, când a fost mutată în zona Koehel în Bavaria, unde însă n-a mai recăpătat vechea cadență de lucru.

De la cinci sute de ore pe lună câte se efectuau la Peenemünde, orele de muncă scăzuseră la două sute. Marea hală de montaj a fost reconstituită în galeriile subterane în Thuringia. Atelierele de prototipuri au fost mutate într-o mină la Traunsee în Austria.

În sfârșit, experiențele cu A-4 stagnaseră până la 6 octombrie. La această dată ele sunt reluate la Peenemünde cu mai multă discreție și firește... fără știrea führerului, în așteptarea inaugurării poligonului de la Blizna.

Neatins, centrul de experimentare al aviației este de asemenea evacuat pentru a fi reinstalat la Brüsterort în Prusia Orientală, unde mii de internați ruși și polonezi sunt puși să construiască repede trei rampe de lansare.

Este transferat de la Zempin la Ronshagen în Pomerania și regimentul 155 apărare antiaeriană al colonelului Wachtel, aflat de câteva zile în perioada de instrucție. Deplasarea s-a soldat cu o inactivitate de trei săptămâni într-un moment când timpul era atât de prețios.

Raidul de la Peenemünde confirmase în plus două consecințe imediate, în primul rând a oferit conducerii SS prilejul de a se substitui Wehrmachtului. În al doilea rând el urgentează punerea în lucru a unei a treia arme răzbunătoare, tunul lui Coenders, cunoscut sub numele deV-3.

Himmler își oferă serviciille Reich -lui

Heinrich Himmler a fost fără îndoială unul din puținii demnitari naziști care s-au bucurat de bombardarea centrului de la Peenemünde.

De o inteligență mediocră, spirit complicat, el întrevăzuse imediat că sosise momentul să preia controlul absolut asupra celei mai moderne arme a epocii, scop pe care-l urmărea încă din primăvară.

Era destul să profite cât mai repede de panica ce urmase raidului aliat, oferindu-și ajutorul ministrului Armamentului și Munițiilor. De data aceasta însă nu se mai mulțumi cu rolul de gardian al bancului de încercare.

Va revendica un rol activ, înainte de a pune mâna complet pe programul lui A-4 și a utilizării lui strategice.

Reichsführerul-SS sosi la „bârlogul lupului" în ziua de 22 august ora 11,30. Luase inițiativa unei reuniuni la care asistau Hitler și Speer. Mai mult insinuant decât convingător, Himmler insistase asupra existenței în Thuringia a unei vaste rețele de mine sub pământ, abandonată în prezent.

După „umila lui părere" era preferabil să se grupeze în aceste subterane atelierele de la Peenemünde, Friedrichshafen și Wiener-Neustadt. Ele ar fi fost astfel la adăpost de cele mai puternice bombardamente aliate. În plus, aceste galerii puteau fi lesne multiplicate și lărgite pentru a centraliza acolo elaborarea altor arme secrete.

Această uzină discretă ar avea avantajul de a fi situată în însăși inima Germaniei, un amplasament mult superior celui de la Riga în Letonia, avut în vedere atunci ca poziție de repliere în caz de atac asupra centrelor de producție ale prototipului A-4. Reichsführerul-SS profită de interesul manifestat de interlocutorii săi pentru a le semnala în treacăt că el dispune în această regiune de lagărul de internare de la Buchenwald unde se aflau câteva sute de mii de deținuți.

Pentru a înlesni reluarea producției rachetei A-4 el putea

să pună la dispoziție zece mii, douăzeci de mii de oameni și chiar mai mult pentru forarea galeriilor. Odată această lucrare încheiată, ei puteau fi folosiți fără nici un inconvenient la montarea armelor secrete[35].

Germania național-socialistă va fi astfel răzbunată de cei care-i voiau pieirea. Această mână de lucru abundentă, ușor de împrospătat ar prezenta un serios avantaj prin faptul că ar garanta secretul programului, dat fiind că nu exista nici o legătură poștală pentru deținuți. Ei trăiau în zone închise, izolate complet de lumea din afară.

– Dați-mi schema de organizare, precizează reichsführerul, și mă angajez să vă procur toți lucrătorii de care aveți nevoie!

Speer este sedus de această propunere. Problema de nerezolvat a mâinii de lucru care-l preocupase zadarnic de luni de zile era în sfârșit rezolvată. Cu toate acestea ideea de a folosi deportați îl dezorientă pe Hitler. Oare nu ceruse el cu șase săptămâni în urmă să fie utilizați lucrători germani în atelierele unde se asamblau rachetele?

– Este oare bine să încredințăm unor dușmani ai Reichului fabricarea celor mai secrete arme? Vor accepta ei să lucreze fără să recurgă la acte de sabotaj?

– Fiți fără grijă, *mein führer*. Dispunem de mijioacele

[35] Himmler se ralia astfel unei sugestii mai vechi făcute de Göring. Reichsmarschalul preconizase utilizarea deportaților pentru mașina de război a Reichului. Vedea în ei o mână de lucru numeroasă, ieftină și ușor de manevrat.

Urmașe ale rachetei V-2, rachetele SCUD reprezintă încă un real pericol în multe zone ale lumii

necesare pentru a-i aduce pe calea cea dreaptă în caz că s-ar îndepărta de ea.

Dar asta nu era totul. Mereu preocupat să fie util, Himmler oferi Wehrmachtului uriașul câmp de antrenament al SS de la Blizna în Polonia. În această regiune izolată rachetele ar fi putut fi experimentate la adăpost de avioanele de recunoaștere britanice.

Reichsführerul cerea foarte puțin în schimbul serviciilor sale dezinteresate. Spera doar să atașeze un reprezentant SS pe lângă construcțiile destinate programului A-4. În acest scop dispunea chiar de omul ideal în persoana obergruppenführerului (general de corp de armată), doctorul Hans Kammler.

Hitler, în general bănuitor în privința mașinațiunilor ministrului său de interne, a capitulat în fața argumentelor sale[36]. Neavând un alt plan de propus, Speer și responsabilii grogramului A-4 n-au făcut decât să ratifice decizia lui.

Astfel lua ființă „Dora", care va ocupa foarte repede un loc privilegiat pe lista lungă a lagărelor de exterminare naziste.

[36] Încă din primele luni ale anului 1942 Himmler dorise cu orice preț să se infiltreze în problemele armamentului deținut de Wehrmacht. În acest scop voia sa transforme lagărele de concentrare în fabrici de arme. Hitler, puternic susținut de Speer, se opusese până acum de fiecare dată realizării acestui plan.

Capitolul VI

Un nou personaj!?

Un oarecare doctor Hans Kammler

Acest arhitect, odinioară responsabil cu construcțiile Ministerului Aerului, ajunsese, în pofida recentei sale apartenențe la partid, unul din colaboratorii cei mai apropiați și mai zeloși ai lui Himmler.

Promovat director al secției construcții al biroului central SS, devenise inventatorul lagărelor de concentrare. În plus, avusese ocazia să-și valorifice talentele de inginer instalând camerele de gazare de la Auschwitz.

Iată *curriculum vitae* al omului pe care conta Himmler în vederea construirii acestui imperiu in-dustrial, care-l obseda de 18 luni încoace.

La 26 august, iradiind de bucurie, Speer care nu-și dăduse încă seama că lupul intrase la stână, informează pe colegii săi miniștri că programul A-4 beneficia de acum încolo de ajutorul efectiv al SS.

Câteva ore mai târziu, cu prilejul unei reuniuni secrete a specialiștilor rachetei, la care au asistat Saur și Degenkolb, Speer și Dornberger 1-au cunoscut pe Kammler.

Cu părul său brăzdat de mese cărunte, cu fața prelungă și suptă, cu ochii pătrunzători în continuă mișcare și profilul

de vultur, acest obergruppenführer de 42 de ani evoca, după părerea lui Dorn-berger, un condotier al Renașterii.

Speer fusese sedus de acest „ambasador" al lui Himmler. La data respectivă nutrea o oarecare simpatie pentru acest barbăt viril, elegant, manierat, de formație identică cu a sa și, asemeni lui, provenit din marea burghezie.

În schimb, Dornberger avea o părere mult mai apropiată de realitate când declara: „banalitate, vanitate, dispreț, orgoliu și oportunism în această gură puternică cu buza inferioară proeminentă".

Viitorul avea să-i dea dreptate. În câteva luni Kammler, omul care-i sugerase lui Himmler să transforme hala de montaj de la Peenemünde într-o uzină subterană, urma să se substituie lui Speer și Dornberger în realizarea programului A-4. Ascensiunea lui nu se va opri aici.

El va deveni comandantul tactic al armelor de represalii până în februarie 1945, când va fi promovat comisar special pentru avioanele de vânătoare cu reacție.

Uzinele „Mittelwerke"

La 11 septembrie a avut loc la Peenemünde transferarea autorității de la Wehrmacht la „Mittelwerke" (Uzinele din Centru).

Aceste uzine, cu sediul la Berlin –Charlottenburg au fost create de Ministerul Armamentului și Munițiilor. Uzinele Mittelwerke preluau toate contractele semnate de Centrul de experimentare, îndeosebi cu societățile Zeppelin,

Rax și Demag. Ele deveneau singurul organism cu drept de a fabrica rachetele A-4.

Consiliul său de conducere era prezidat de doctorul Kettler[37]. Adjunctul lui, sturmbannführerul Förscher, era șeful echipei de securitate, formată din cinci ofițeri SS. Modest ca întotdeauna, SS-istul se mulțumea cu un singur loc în consiliu. Aceasta era legitima recompensă acordată lui Himmler pentru faptul că pusese fonduri la dispoziție în schimbul mâinii de lucru necesare realizării uzinelor Mittelwerke.

Direcția tehnică fusese încredințată lui Alben Sawatzki, părintele tancului „Tiger". Acest inginer, provenind de la uzinele Henschel, era singurul protejat al lui Degenkolb, admis de Dornberger la Peenemünde-Est. Datorită calităților sale excepționale de organizator, fusese desemnat director al planificării.

La 19 octombrie Ministerul de Război încheia cu uzinele Mittelwerke un prim contract de fabricație pentru 12 000 de rachete. Livrarea urma să se facă într-o cadență de 900 pe lună, la prețul unitar de 40 000 mărci, deci 480 000 000 mărci.

Acest document, cuprinzând un text de opt rânduri, înregistrat sub numărul 00115565/43, superficial redactat, fusese dactilografiat pe un formular standard de contract al ministerului, ca o comandă obișnuită de intendență.

[37] În aprilie 1944 Kettler și Förschner își văzură funcțiile compromise prin trecerea lor în subordinea unui nou director general, provenit de la firma Demag, Georg Rickhey.

Totuși, ca oferea Wehrmachtului cea mai modernă armă a epocii, singura pe care Aliații n-o vor avea niciodată, pe toată durata conflictului. Cu toate acestea fusese comisă o abatere de la regula administrativă.

Generalul Leeb, directorul tehnic al Armamentului în cadrul Vehrmachtului, ținuse să semneze personal acest document aproape anonim ca formă, dacă n-ar fi fost etichetat cu formula „Strict secret" (Sehr geheim).

„Mittelbau" – șantierul Centrului

Devizul construirii centrului Mittelwerke a fost aprobat de Ministerul de Război la 1 octombrie. Cu câteva zile înainte de semnarea lui, primul convoi de deținuți venind de la Buchenwald, lagăr aflat la 60 kilometri, se oprea în fața unei grote ce se căsca la picioarele unei coline.

Ușile fiecărui vagon de vite în care fuseseră înghesuiți câte 90 de oameni s-au deschis pe rând pentru a-și deversa sărmana încărcătură omenească.

Aceștia defilau în sunetul unei fanfare printr-un dublu șir de SS-iști, sub ploaia de insulte și lovituri de baston, amenințați de colții câinilor polițiști.

Speriați, acești oameni slăbiți, cu privirea stinsă, se uitau neîncrezători la colina împădurită, înaltă de 300 metri sub care urma să fie săpată uzina Dora[38].

[38] „Dora" era numele uzinei sau mai degrabă al lagărului de concentrare care-i ținea locul. Mittelwerke era denumirea administrativă a fabricii.

Nu știau că se află la Nedersachwerfen, la aproximativ șase kilometri de orașul Nordhausen. Locul de amplasare al Centrului Mittelwerke fusese ales sub muntele Kohnstein în mijiocul masivului Harz, unde exista o vastă rețea de galerii subterane folosite în timpul războiului din 1914–1918 ca depozit de explozibil.

În perioada interbelică, trustul I.G. Farben îl recuperase pentru a-l transforma într-un centru de stocare a produselor nocive, în special tetraetil de plumb.

Deținuții au fost apoi repartizați pe specialități. Succesiv ieșiră dintre rânduri strungari, sudori, electricieni, tâmplari, zidari. În sfârșit a rămas grupul cel mai numeros, acela al lucrătorilor necalificați, format în majoritate din intelectuali. Ei urmau să fie salahorii.

– Veți lucra într-o fabrică de conserve, lângă frontiera olandeză, li se spusese la plecare.

– Acum tonul se schimbase. Un ofițer SS: arogant și cinic, le declarase:

– Iată intrarea. Ieșirea este crematoriul! După aceste cuvinte au fost aduși în galerii. Acoperiți doar cu o sordidă pânză de sac vărgată, umiditatea le căzu pe umeri asemeni cuțitului ghilotinei.

Nici unul dintre ei nu se gândea în momentul acela că nu vor mai vedea lumina zilei timp de mai multe luni. Acești oameni vor trăi sub pământ ca niște cârtițe, la lumina electrică sau pur și simplu a torțelor cu carbură acolo unde firele nu fuseseră prelungite.

Trudeau fără încetare, amețiți de bubuitul asurzitor al

ciocanelor și exploziilor din mină, perforau colina, inhalând praful șisturilor bituminoase.

Planurile aprobate de Degenkolb prevedeau săparea a două tunele largi, paralele, lungi de doi kilometri și aflate la o distanță de 120 metri unul de altul, care să traverseze colina dintr-o parte în alta.

Acestea din urmă trebuiau legate între ele prin 46 galerii transversale, dispuse asemeni treptelor unor scări. Fiecare din aceste hale, deservite de o rețea feroviară internă, alcătuiau un comparatiment al Centrului Mittelwerke.

Totuși numai 27 de tunele, cele situate în sud, formau uzina nr. 1, destinată fabricării rachetei A-4. Celelalte au fost utilizate pentru linia de fabricație a prototipului F.Z.G. 76 (uzina nr. 2) și a reactorului de avion (uzina Junkers). Instalarea atelierelor se efectuase pe măsură ce înainta forajul. Inabordabilul Kammler nu admitea nici un minut irosit.

În galeriile terminate se așezau mașini-unelte recuperate din ruinele de la Peenemünde-Est și Friedrichshafen. Ele erau transferate din galeria principală, racordată la calea ferată, cu spinarea oamenilor.

Unele piese grele necesitau un adevărat covor de umeri pentru a ajunge la locul de amplasare. În acest adevărat babilon, unde munceau de-a valma ruși (cei mai numeroși), francezi, polonezi, belgieni, olandezi, cehi, italieni, iugoslavi ordinele erau date în limbi diferite cu efecte voit contradictorii.

Așa se face că unii împingeau pe când alții trăgeau.

Israelul se apără în prezent împotriva rachetelor SCUD cu sistemul de rachete PATRIOT

Inevitabilul se producea. Prețioasa mașină cădea cu un zgomot surd, repercutat de urletele gardienilor.

Lovitura cu bastonul de cauciuc, prevăzută în interior cu un cablu fin de oțel, era pedeapsa echipei ncîndemânatice. Fiecare, vinovat sau nu, îngenunchia cu ambele mâini așezate pe un taburet, pentru a încasa 50 de lovituri de baston date cu toată forța de un SS-ist grăsun, ghiftuit cu bere și multumit că nu se afla pe frontul din Est.

Condițiile de muncă și de locuit erau îngrozitoare. Repausul săptămânal nu exista. Cele doua echipe munceau alternativ câte 12 ore, cu o pauză de o jumătate de oră la prânz pentru tura de zi – eufemism încântător dat fiind că nu vedeau niciodată lumina ei – și o altă jumătate la ora 2 în zori pentru tura de noapte.

La acest program inuman se adăuga un apel interminabil de două ore și aceeași durată pentru coada la care erau nevoiți să aștepte litrul de supă de napi, două sute de grame de pâine neagră și cincisprezece grame de margarină.

Deținuții dormeau pe pământ pe o suprafață de 5 000 m^2 ce le fusese repartizată. În martie 1944 au fost amenajate cinci nivele de planșee în hala utilizată ca dormitor, pentru a mai câștiga spațiu.

Distanța dintre ele era atât de mică încât oamenii abia puteau sta în picioare. Erau nevoiți să suporte 24 de ore din 24 zgomotul asurzitor al aparatelor de forat, uruitul vagonetelor și să respire tot timpui acest praf acru plutind în subterane.

Le sfâșia gâtul, motiv pentru care erau nevoiți să lingă

apa nepotabilă care se prelingea de-a lungul pereților, fără să le pese de consecințe, nici de loviturile ce se abăteau asupra lor dacă erau astfel surprinși. Claustrofobiei i se adăuga insuportabilul miros de latrină.

Condițiile de muncă deplorabile, absența igienei, mizeria morală răreau rândurile deținuților văzând cu ochii. La ora deșteptării se puteau vedea roabe, ba chiar vagonete cu cadavre. Ele luau calea crematoriului.

Alți patru sute de deținuți noi, proveniți de la Buchenwald, asigurau săptămânal înlocuirea celor morți. Săparea galeriilor a constituit perioada cea mai ucigătoare a planului „Dora". Trei sferturi din participanți n-au supraviețuit acestei acțiuni.

La 10 decembrie Albert Speer vizitează uzinele Mittelwerke în timpul montării lor. Trecea acum pentru prima oară pe lângă deținuții aparținând unui lagăr de internare de un tip nou. Imaginea acestor oameni despre care se vorbea foarte puțin în anturajul führerului, deși li se cunoștea existența îl tulbură.

Aceste ființe cu fața lipsită de orice expresie umană, se descopereau mecanic până când oaspetele trecea de grupul lor, așa cum fuseseră obișnuiți s-o facă în timpul zilei când trecea prin fața lor un simplu „schütze"[39].

I-a atras atenția un detaliu: era un ecuson de culoare diferită care le împodobea mizerabila pânză vărgată. Semnul distinctiv, singura notă de fantezie prin toată această

[39] Soldat SS de categoria a II-a.

uniformitate în mizerie, îi distingea prin natura delictului comis: „politic" – ecuson roșu, „evrei" – ecuson galben, „anarhiști asasini" – ecuson negru, „homosexuali" – ecuson roz și, în sfârșit, „cei de drept comun" – ecuson verde. Aceștia din urmă alcătuiau într-un fel aristocrația deținuților.

Dintre ei se recrutau acei Kapos, șefii de echipă brutali, spioni în solda SS-ului, călăi voluntari ai deținuților politici. Pentru ei a denunța însemna un mod de a se răscumpăra.

Speer a recunoscut că făcuse un mare efort pentru a putea suporta până la capăt vizita de inspecție. A raportat chiar că oamenii din suita sa aveau nervii atât de tensionați la vederea acestui spectacol, încât a fost nevoie să li se dea concediu pentru a-și reveni.

Cu toate că în perioada aceea atașamentul său față de regimul hitlerist îl făcea să prefere omului mașina, a fost totuși cuprins de milă pentru acești nefericiți. Înainte de a părăsi Mittelwerke semnă un ordin pentru alocarea materialelor necesare în vederea construirii unor baracamente, destinate deținuților.

În plus comandantul local SS a fost avertizat să le îmbunătățească hrana. Îi răspunse cu promisiuni frumoase. Dar lucrurile au rămas la fel. Mai rău grosolanul doctor Ley, directorul Frontului muncii, interveni pentru a protesta în termeni violenți împotriva amestecului unor medici civili trimiși la Dora din ordinul ministrului armamentului și muniției. Trupele SS țineau să demonstreze că de acum înainte legea lor era stăpână la Mittelwerke.

În federația rusă și fostele țări socialiste din Europa, rachetele SCUD au ajuns la muzeu

În aprilie 1944 uzina era complet amenajată. Deținuții au ieșit din subteran pentru a lua în primire baracamentul construit pe panta împădurită a unei coline. Îngroziți, nu s-au mai recunoscut la lumina zilei.

Cu pielea pergamentoasă, fața pământie, oasele proeminente ale trupului slăbit, semănau cu niște cadavre. Reapariția soarelui însemna pentru ei de acum înainte un fericit stimulent. Pentru Kammler aceasta a însemnat ocazia de a recupera 5 000 m^2 de galerii. A fost fără îndoială motivul pentru care tolerase construcția unui lagăr exterior.

Când au fost puse în funcțiune uriașele mașini de tăiat oțel, fuseseră săpați deja 112000 m^2 de galerii. Mittelwerke erau cele mai mari uzine subterane din lume. Totuși, planurile prevedeau decuplarea acestei suprafețe.

Capitolul VII

O nouă speranță!?

V-3 sau pompa de mare presinne a lui Hitler

Pompa de mare presiune, denumire dată de Hitler armei V-3, era un tun gigant așa cum îl întrezărise Jules Verne în „Cele cinci sute de milioane ale Begunei". V-3, redutabila racheta a profesorului Schultze, nu dăduse niciodată satisfacție inventatorului său. Este aproape de necrezut că această arma de răzbunare a ramas necunoscută de cea mai mare parte a personalităților celui de-al treilea Reich și chiar generalilor Wehrmachtului.

Ea a reușit să-și păstreze anonimatul și, implicit taina, atât în Germania cât și în Marea Britanie, unde nimeni nu auzise vorbindu-se de ea până la sfârșitul războiului.

Începând din 1942 Coenders, un inginer de la firma Röchling din Saarbruck, a conceput planurile unei piese de artilerie cu încărcătură multiplă și rază mare de acțiune. Aflând de lucrările lui, Speer îl informează pe Hitler în mai 1943. Führerul nu acordase atunci o atenție prea mare acestei destăinuiri, dorind cel mult să fie ținut la curent asupra progreselor sale.

În urma bombardamentului de la Peenemünde, furios să-și vadă contrazisă nevoia patologică de răzbunare, își aminti de acest tun de concepție inedită. Decide să facă din el a treia sa armă de represalii.

Dă imediat ordinul prin care se prevedea instalarea Pas-de-Calais a 50 de pompe de înaltă presiune grupate în două amplasamente de câte 25 de piese fiecare.

Cadența tirului trebuia să fie de un obuz la șase secunde. În paralel ceruse poligoanelor de la Hillersleben și Misdroy să acorde tot sprijinul experimentării acestui aparat ciudat.

„Supertunul" de 152,5 mm se prezenta sub forma unui tub de 127 metri lungime, alcătuit din mai multe secțiuni în formă de „T", lungi de 4–5 metri, reunite între ele.

Fiecare era prevăzută cu câte două camere laterale, ceea ce conferea ansamblului aspectul unui os de pește. Fuzee auxiliare aflate în camerele laterale erau aprinse electric la trecerea obuzului propulsat inițial de explozia unei prime încărcături. Toate aceste explozii succesive se cumulau pentru a expulza proiectilul, dacă se poate spune așa, „cu un șut în dos".

Ele îi imprimau o accelerație de 1 350 m/s fără exces de căldură sau de presiune. Obuzul fabricat inițial de Röchling avea trei metri lungime și cântărea 135 de kilograme, din care încărcătura explozivă era de 25 kilograme. Cele patru aripi fixate la coada proiectilului îl încadrau în familia rachetelor.

Ele erau menținute, rulate în jurul corpului obuzului de un obturator asemeni unui inel în momentul ieșirii acestuia

pe gura tunului, obturatorul era ejectat, permițând desfășurarea aripioarelor.

Situația era aceeași în cazul saboților care purtau obuzul pe șina sa. Sub efectul vitezei enorme și a ampenajului, proiectilul putea străbate o distanță încă neatinsă în balistică. Totuși această armă extraordinară prezenta unele inconveniente.

Era fixă. Botul rămânea tot timpul orientat în aceeași direcție. Necesita o infrastructură corespunzătoare lungimii sale, ceea ce nu o punea mai mult la adăpost de bombardamente. În plus solicita un mare număr de servanți.

Coenders lucra asemeni unui franctiror fără nici o legătură cu inginerii de la direcția tehnică a armamentului. De altfel era favorizat de führer, care dorea ca nici o ingerință administrativă să nu-l stânjenească.

La 19 octombrie 1943, la ordinul lui Speer, „pompa de înaltă presiune" fusese experimentată în prezența inginerului Telz, trimis de Direcția Armamente ca observator. În vederea acestui eveniment s-a recurs la un tun scurtat la jumătate, deci de 60 de metri.

Țeava era așezată direct pe scânduri groase și pe socluri de beton utilizate ca afet. Întreg ansamblul se sprijinea pe o dună nivelată în așa fel încât să formeze un unghi de 45 de grade. Experiențele au fost dezolante.

Odată depășită viteza de 1 000 m/s obuzul se da peste cap. În plus, aparatul era periculos pentru servanți din cauza exploziilor frecvente ale țevilor în medie câte una la fiecare două sau trei trageri.

Încă înainte de a cunoaște rezultatele lor, Hitler a ordonat să se pregătească un amplasament pentru o baterie la Mimoyecques, lângă Marquise, la opt kilometri de Pas-de-Calais și la 150 de kilometri în linie dreaptă de Londra. Dorința de răzbunare a învins rațiunea.

De fapt führerul vedea în „pompa de mare presiune" o armă mai conformă gusturilor sale decât racheta. A-4 îl depășea. Nu-i înțelesese niciodată funcționarea. Tunul acesta gigantic îi reamintea însă de „grosse Bertha", capodopera balisticii germane. Șuierul obuzelor continua să răsune în urechile infanteristului din primul război mondial.

Dorința lui de a folosi această armă îl obseda în așa măsură încât ordonă să se formeze imediat o unitate operativă la Mimoyecques. Având un efectiv de o mie de oameni, ea a fost plasată sub comanda unui anume colonel de Bouché.

În timpul încercărilor infructuoase ale prototipulud V-3, 5 000 de soldați de geniu – printre ei și 450 de mineri din Ruhr – au săpat o adevărată cazarmă subterană sub o colină de cretă. O deservea o cale ferată care ducea la un peron de descărcare situat la 30 de metri sub pământ.

Având în vedere lungimea tunului, culasa se afla la 75 de metri de la suprafața solului. O linie specială de înaltă tensiune, suficientă pentru a alimenta un oraș de 80000 de locuitori, asigura această baterie cu electricitate. Uriașa excavație urma a fi acoperită de o dală de beton, groasă de cinci metri, străbătută de fente

Sistemul american de rachetă – antirachetă PATRIOT

cu un diametru de 1,50 metri, unde debușau gurile tunurilor.

Ele trebuiau opturate în niște plăci de oțel de 2,45 metri grosime. În ciuda puternicului bombardament efectuat de Flota 9 aeriană în noiembrie 1943, cea mai mare parte a tunelelor a fost încheiată în primăvara 1944. Se convenise ca bateriile să fie gata pentru a deschide focul asupra Londrei la sfârșitul verii.

Experiențele continuau neorganizat la Misdroy, pe insula Wollin, lângă Peenemünde.

În ianuarie, fără să țină seama de bilanțul dezastruos al probelor de tragere, Hitler ordonă lui Saur să mărească, producția de obuze de la 2 500 la 10 000 pe lună. Această decizie irațională nemulțumi în consecință direcția tehnică a Armamentului, făcând-o să se intereseze mai îndeaproape de experiențe.

La 22 martie descurajarea ajunsese la cota maximă. Generalii Leeb[40] și Schneider, membri ai direcției Armamente, deși erau convinși că tunul acesta, supranumit „miriapodul" în armată, nu va avea viitor, nu îndrăzneau să-i spună Führerului adevărul, din cauza interesului manifestat față de această armă.

Trebuia așadar să se găsească o soluție pentru a remedia lipsa de stabilitate a proiectilului.

[40] Este surprinzătoare constatarea că Leeb, director tehnic al armamentului din Wehrmacht, fusese informat întâmplător de existența tunului lui Coenders în timpul unui turneu de inspecție pe coasta franceză.

Teama este începutul înțelepciunii. Se consultară cu civilii. Profesorul Osenberg, directorul biroului Planificare din Consiliul de cercetări, prins de această problemă, consultă, pe cunoscutul profesor de aerodinamică Walchner de la universitatea din Göttingen.

Acesta se deplasă la Misdroy pentru a asista la încercările „bombardei". Acolo critică fără menajamente noul obuz al lui Coenders prevăzut acum cu șase aripioare. „Dar oamenii aceștia ignoră legile elementare ale aerodinamicii" conchise el în loc de raport. Cu alte cuvinte aceasta însemna că înainte de a construi un obuz, el trebuia testat în suflerie.

Trebuia deci pregătit Hitler cu ideea acestui contratimp și, în primul rând, trebuia să se înceteze fabricarea obuzelor. Douăzeci de mii fuseseră stocate deja în mormane fără nici o utilitate.

Din fericire, Coenders, a cărui sensibilitate nu trebuia pusă la încercare, a dat dovadă în momentul acela de modestie, recunoscând că se înșelase în conceperea armei sale. Acest *mea culpa* a salvat „pompa de mare presiune".

El a permis unui cerc mult mai larg de oameni de știință să reia cercetările asupra ei. Osenberg aprecie totuși că era de datoria lui să-l informeze pe Hitler de întârzierea ce trebuia prevăzută în perfecționarea acestei arme.

Curajul său nu merse până la a-l informa pe cancelar personal. Se mulțumi să adreseze o scri-soare lui Martin Bormann, secretarul führerului. Nu se știe dacă misiva a ajuns la destinație. În orice caz el n-a explicat niciodată această bruscă schimbare de atitudine.

Cercetările au fost reluate cu un nou entuziasm.

Walchner desenă un model de obuz potrivit datelor furnizate de sufleria de la Peenemünde.

Osenberg aduse câteva modificări în camerele laterale pentru a reduce cantitatea de exploziv. Expert în metalurgie l-au ajutat să revadă calculele privind rezistența materialelor ce alcătuiau țeava.

În cursul ultimei săptămâni din luna mai se experimentase un tun nou, utilizând opt tipuri de diferite obuze în formă de săgeată, prevăzute cu patru până la șase aripioare și având o greutate între 75 și 120 kilograme.

Proiectilele cele mai mici atingeau 80 kilograme, lucru deloc neglijabil. Țeava mult scurtată nu a permis însă să se atingă viteza de 1 350 m/s, indispensabilă pentru a trimite un obuz la 150 de kilometri. În plus, exploziile continuau, impunând schimbarea frecventă a secțiunilor. La 6 iunie are loc debarcarea aliată în Normandia.

Trei luni mai târziu trupele canadiene ocupă cazemata de la Mimoyecques. Ea nu apucase să-și primească piesele de artilerie. După părerea lui Winston Churchill, folosirea acestei arme pe scară mare ar fi putut constitui pentru Londra o amenințare mult mai gravă decât bombele zburătoare și rachetele.

În ianuarie 1945 doi „miriapozi" cu o rază de acțiune limitată la 60 kilometri sunt folosiți împotriva Anversului și Luxemburgului.

S-au tras doar câteva obuze, apoi tunurile au fost aruncate în aer. Acesta este cântecul funebru al extraordinarului tun, al „pompei de mare presiune" a lui Adolf Hitler.

Capitolul VIII

Încercări disperate

V-4 sau bomba zburătoare – o armă de amatori

Din 12 septembrie 1943, ziua în care îl elibera pe Mussolini, deținut într-un hotel situat aproape de Gran Sasso, sturmbannführerul Otto Skorzeny devenise omul zilei.

Prin bunăvoința Serviciului de propagandă al doctorului Josef Gübbels, fața sa brăzdată de cicatrice, ornată cu o mustață fină de vechi pedestraș german din timpul războaielor religioase apăruse în toate revistele celui de-al treilea Reich și ale țărilor ocupate.

Cu un tupeu neobișnuit și un simț înnăscut al publicității, acest SS-ist austriac, inginer de profesie, îl cucerise pe führer. Devenit șeful grupurilor de comando speciale ale Reichului, Skorzeny avea idei despre orice, chiar ci despre armele secrete. Această universalitate nu se desfășura fără incidente cu statele majore, conservatoare prin însăși natura lor.

Skorzeny avea însă relații în înaltele sfere ale partidului național socialist. Generali și amirali trebuiau să țină seama de ei. Întâmplarea făcu s-o cucerească pe Hanna Reitsch în aprilie 1944.

Vedeta aviației germane îl informă de existența unei

bombe zburătoare în curs de experimentare la Peenemünde. Câteva zile mai târziu, Otto Skorzeny obținu autorizația de a vizita Centrul de experimentări și recompensă supremă să asiste la lansarea uneia din aceste aparate.

Spectacolul îi dădu ideea ca un om să piloteze această armă. Ea putea aduce astfel servicii analoge torpilelor marine utilizate cu succes în acțiuni-surpriză la nord de capul de pod de la Anzio[41].

În consecință, Skorzeny luă legătura cu experții bombei zburătoare de la Berlin. Ei au fost, firește, îngroziți de această idee.

Dar vicleanul sturmbannführer declară cu nonșalanță că nu era decât interpretul voinței führerului[42] Oare această minciună a dat naștere la „Reichenberg"?

Nu este sigur. În momentul acela, inginerii din aviația germană vedeau în bomba zburătoare pilotată mijiocul de a pune capăt dificultăților de ghidare a acestei arme. Într-un timp record sunt realizate câteva F.Z.G. 76 prevăzute cu câte o cabină. În mai 1944 s-a trecut la încercări. Ele au fost dezolante.

---

[41] În februarie 1944 Himmler îi încredință lui Skorzeny misiunea de a furniza voluntari pentru o torpilă marină, numită „negru". Era vorba de o torpilă submarină pilotată de un om, care transporta sub pântecul său o a doua torpilă ce trebuia să fie dusă cât mai aproape de țintă.

[42] Hitler se opunea misiunilor-sinucidere, căci ele nu corespundeau mentalității occidentale. Dar Skorzeny prevăzuse ca pilotul să sară cu parașuta înainte de a atinge obiectivul propus.

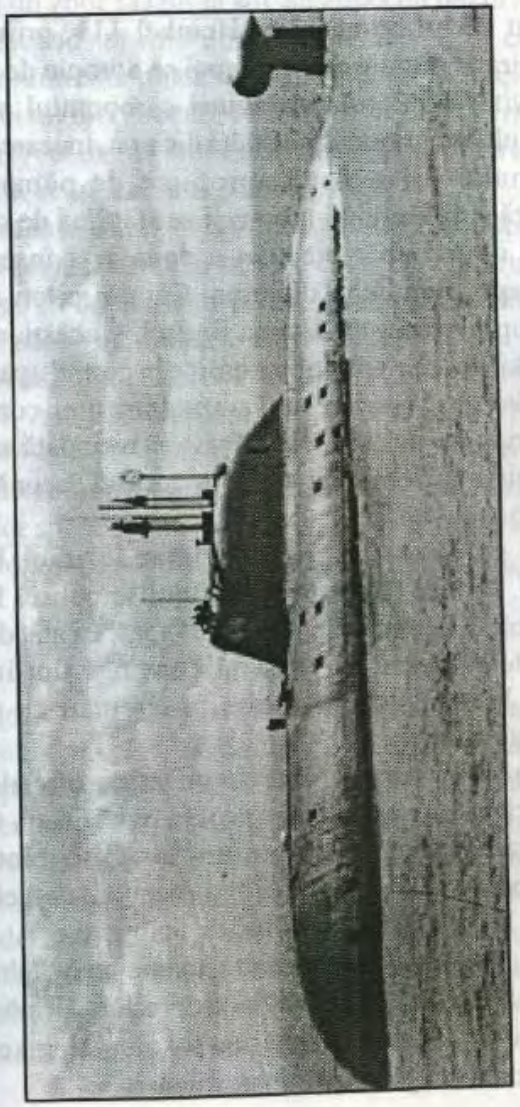

Submarin rusesc de tip A Kula

Lansat de un bombardier Heinkel 111, primul V-4 descrie spirale grațioase în aer, apoi se apropie de pământ cu mare viteză. Pilotul taie atunci carburantul pentru a ateriza. În ultimul moment se înalță din nou. Încearcă atunci de mai multe ori o nouă apropiere de pământ, dar decapitează coroana unui arbore și se sfărâmă de sol.

Un al doilea zbor efectuat a doua zi a însemnat o absolută repetare a celui din ajun. Cei doi piloți au avut șansa să supraviețuiască. Hanna Reitsch îi chestionă.

Amândoi acuzau vibrații puternice în corpul aparatului. Întreprinzătoarea aviatoare nu-i crezu. Între timp consultase fișele nefericiților aviatori. Nu pilotaseră niciodată un avion rapid. Intuiția sa feminină văzu în această lacună cauza accidentelor.

Hotărî să preia ea însăși comanda unei bombe zburătoare. Firește, Ministerul Aerului se opuse. Ba mai mult, ordonă să se pună capăt acestor încercări atât de puțin concludente. Tenace, ea reuși să convingă doi ingineri geniști de la Ministerul Aerului, însărcinați cu studiul acestor prototipuri.

Ei hotărâră să treacă peste autorizațiile oficiale și să construiască câteva bombe zburătoare modificate. Câteva zile mai târziu Hanna Reitsch se urcă în cabina minusculă, închise cupola sub privirile lui Skorzeny și ale celor doi ingineri de la Luftwaffe, cuprinși de neliniște.

Ei știau că în caz de nenorocire, mânia lui Milch și fără îndoială și a lui Hitler va cădea asupra lor. Urmăriră cu spaimă avionul minuscul detașându-se de Heinkel 111. Aparatul descrise apoi bucle maiestuoase.

După un zbor razant la sol, se așeză cu dezinvoltură pe pistă, ridicând un mic nor de praf. Aparatul era intact. Bomba zburătoare putea fi pilotată: dovada fusese făcută.

Cei doi ingineri trecură imediat la lucru. În cursul zilelor următoare, cei trei au efectuat 20 de aterizări fără incidente. V-4 exista acum ca armă pilotată.

Triumfător, Skorzeny îi smulse lui Milch autorizația de a fabrica această armă în serie și chiar de a executa câteva exemplare cu două locuri pentru antrenament. Recrută 30 de vechi piloți din unitățile sale speciale.

La rândul său, Luftwaffe îi trimise un lot de 60 de voluntari. Acest contingent de „kamikaze" petrecu toată iarna 1944–1945 într-o totală lipsă de activitate la Friedenthal unde se afla centrul de antrenament al operațiilor speciale, înainte de a fi mers să mai tragă un foc ca infanteriști pe străzile capitalei Reichului în agonie.

Ghinioanele Rachetei A-4

În august 1943 responsabilii programului A-4 au apreciat că procesul de perfecționare fusese încheiat. Arma urma să devină operațională în câteva luni – credeau ferm acest lucru – când centrul Mittelwerke urma să-și înceapă producția în serie. În vederea acestui scop fusese constituită bateria 444.

După bombardamentul de la Peenemünde această unitate de antrenament, aflată sub ordinele colonelului Stegmaier, fusese trimisă la Köslin, lângă Baltica, pentru a-și desăvârși instrucția servanților săi încă foarte rudimentară în materie de rachete.

La sfârșitul lunii septembrie Dornberger primește ordinul de a fi gata să trimită bateria 444 la Blizna pentru a efectua trageri de pe un poligon pe celălalt.

În octombrie acest nou centru de experimentare primi numele de Heidelager (tabăra din câmpie). Era situat în mijlocul unei păduri imense de mesteceni, stejari și brazi, în triunghiul format de Vistula și San.

Partea sa nordică era paralelă cu calea ferată Cracovia-Lodz. Amplasamentul, ce aparținea Wehrmachtului, se afla la aproximativ 10 kilometri de cazărmile mari construite pentru a adăposti șaisprezece mii de oameni din trupele SS.

La 4 noiembrie bateria 444 era gata pentru tragere. Până atunci tirul se efectuase exclusiv deasupra mării, întotdeauna de pe un banc de încercare fix.

De acum înainte A-4 urma să fie testat în plin câmp cu ajutorul unor tablouri de control și de comandă, ca și când ar fi fost operațională în realitate. Zborul sol-gol va aduce fără îndoială multe date noi, permițând să se urmărească traiectoria rachetei de la un capăt la celălalt al cursei.

Cu multă înțelepciune, bătrânul profesor Petersen atrăsese atenția lui von Braun, care era prea încrezător, că risca să aibă surprize atâta vreme cât aparatul nu fusese experimentat și cu încărcătură. Aceste cuvinte au fost profetice. La 5 noiembrie, dimineața, pe un frig de minus 10 grade, prima racheta se afla în poziția de plecare.

Comandantul bateriei încă prea puțin experimentat, ordonă să se așeze rampa de lansare direct pe sol. După părerea lui, terenul nisipos era destul de dur, fiind înghețat pentru a suporta lansarea aparatului.

A doua greșeală – rampa fusese prost fixată. Reținut la Berlin pentru o conferință, Dornberger nu era de față ca să observe acest lucru. Inevitabilul se produse. Jetul gazos dezgheță solul și dislocă nisipul provocând o înclinare neprevăzută a rampei de suport.

Racheta porni oblic, pentru a se prăbuși într-o pădure la 38 de kilometri de la punctul de plecare. Această eroare, datorată lipsei de experiență, n-ar fi avut fără îndoială urmări prea grave dacă nu s-ar fi aflat acolo, ce ghinion! generalul Heinemann, pe atunci director al planului de utilizare a armelor.

El ajunge la o concluzie eronată, anume că o rachetă nu putea fi lansată fără ajutorul unei platforme de beton. Se dă imediat ordinul de a se construi pe coastele Canalului Mânecii inutile socluri betonate.

Consolidat cu un pat de trunchiuri de arbori, solul ar fi constituit totuși o suprafață de lansare suficientă[43]. Experiențele ulterioare aveau s-o dovedească.

În continuare, tragerile cu rachetele au continuat cu rezultate la fel de descurajante, în ciuda efortului depus de artileriștii bateriei 444. A fost o adevărată hecatombă. Abia 20% din rachetele A-4 lansate își atingeau obiectivul.

Unele aparate se ridicau câțiva metri, apoi începeau brusc

[43] Este util sa consemnăm că în legătură cu acest subiect părerile lui Donberger difereau de opiniile lui von Braun. Primul era un adept convins al utilizării rachetei de pe baze mobile. Al doilea, credea în utilitatea instalațiilor de lansare fixe. Intensitatea bombardamentelor aliate din 1944 aveau să-i dea dreptate lui Dornberger.

să vibreze înainte de a cădea explodând. Altele, urcau la 1 000, 2 000 de metri și chiar mai mult înainte de a se dezintegra. Fenomen și mai bizar, câteva rachete au explodat în timpul coborârii, puțin înainte de a-și atinge ținta.

Această particularitate trecuse neobservată în timpul încercărilor efectuate pe mare, unde observatorii se multumeau să stabilească distanța parcursă, semnalată de o pată de colorant. Îngrijorat de aceste incidente, în aparență mult mai frecvente aici decât pe malurile Balticii, Dornberger lansă un S.O.S. la Peenemünde. În consecință, ingineri și tehnicieni veniră la Secția specială de la Heidelager.

Ei au atribuit cauza eșecurilor unor defecte de fabricație. Pe tot parcursul iernii 1943–1944 se succedară zadarnic călătorii și deplasări, conferințe. Defecțiunile rămâneau la fel de frecvente și inexplicabile.

Atunci, specialiștii de la Peenemünde-Est au fost trimiși la centrul Mittelwerke, alții la principalele firme subordonate, pentru a verifica procesul de fabricare. Acesta era însă conform cu caietele de sarcini stabilite anterior.

Între timp, înaltul comandament al Wehrmachtului începuse să se neliniștească. Exasperat de aceste întârzieri de neînțeles – A-4 avea prioritate absolută – își trimitea fără încetare reprezentanți la fața locului pentru a se informa de stadiul cercetărilor.

Disperat, Dornberger nu știa ce să le răspundă. Era incapabil să fixeze o dată la care racheta urma să fie pusă la punct. Doar artileriștii de la bateria 444 nu-și pierduseră

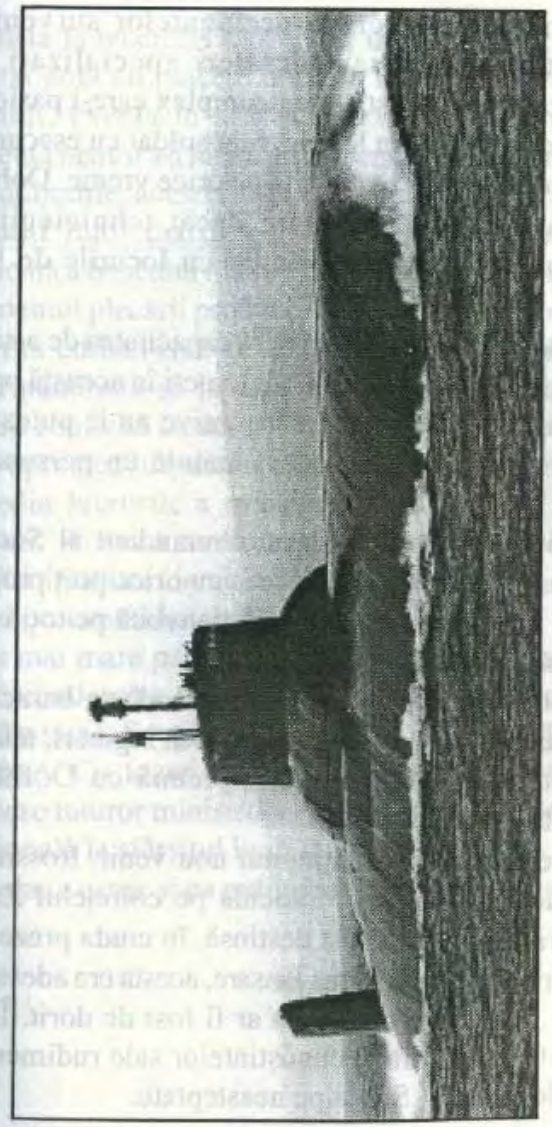

Submarin nuclear american clasa Typhoon

timpul în zadar, în ciuda accidentelor survenite. În majoritate ingineri sau lucrători specializați, ei se familiarizaseră cu acest aparat complex care-i pasiona.

Chiar dacă 80% din lansări s-au soldat cu eșecuri, ei se obișnuiseră să utilizeze racheta pe orice vreme. Dobândiră o dexteritate mult mai mare decât tehnicienii de la Peenemünde, care erau obișnuiți cu locurile de lansare protejate.

În plus, militarii își dovediseră capacitatea de a-și însuși mânuirea rachetei, în ciuda unor temeri în această privință. În nici un caz aceste eșecuri succesive nu le puteau fi lor imputate. Se formase de acum înainte un personal bine rodat.

Dornberger, acum singurul comandant al Secției de perfecționări, era decis să salveze cu orice preț programul pe care-l crease. În acest scop îi convocă pe toți cei care participaseră la realizarea lui.

Se ținu un adevărat consiliu în modesta baracă de la Heidelager, utilizată ca popotă. Ofițeri, ingineri, tehnicieni s-au întrunit în jurul mesei împreună cu Dornberger, Degenkolb, Sawatzki.

Era remarcată prezența unui nou venit, Rossman, un general de geniu, care-l înlocuia pe colonelul Zanssen. Atmosfera reuniunii a fost destinsă, în ciuda prezenței lui Hans Kammler. După prima lansare, acesta era adesea văzut la Blizna, chiar mai des decât ar fi fost de dorit. Își băga nasul peste tot, în ciuda cunoștințelor sale rudimentare în materie de rachete. Sosea pe neașteptate.

Asista la încercări fără să fie invitat. Vorbea cu toată lumea și nota cu plăcere opiniile interlocutorilor săi. Ba mai mult, excela în arta de a exploata cea mai mica divergență pentru a-i incita pe oameni, unii împotriva altora.

Concluziile acestei conferințe au fost pozitive. La începutul lunii martie exploziile produse în faza de ascendență a traseului rachetei au încetat. Vibrațiile apărute în momentul plecării produceau însă dezlegarea racordului cilindrilor curbați care alimentau camera de combustie.

Răspândindu-se în partea anterioară a celulei, acest lichid se combina cu aerul, formând un amestec exploziv, apoi se aprindea sub efectul căldurii gazelor ejectate. Pentru a remedia lucrurile a trebuit să se introducă piulițe la racorduri. Această modificare, împreună cu alte câteva îmbunătățiri aduse circuitelor electrice, au permis să crească sensibil procentul lansărilor reușite.

Cea mai mare parte a exploziilor se producea acum în faza descendentă a traiectoriei. Dar cauza lor continua să rămână o taină. Se apropia primăvara și A-4 încă nu dădea satisfacție. Cu toate acestea, la 10 septembrie führerul promisese tuturor miniștrilor săi că bomba zburătoare va fi operațională la sfârșitul lunii ianuarie.

Racheta urma și ea puțin mai târziu.

Capitolul IX

Lovitură de teatru...

Von Braun este arestat de Gestapo!

La 15 martie 1944 Dornberger se afla la Schwedt pe Oder, unde locuia de la înființarea poligonului de la Blizna. Era încă noapte când sună telefonul.

Un apel la primele ore ale dimineții înseamnă adesea semn de mare urgență. Era generalul Buhle, seful de stat-major al lui Keitel. Mareșalul își exprima dorința de a-l întîlni cât mai curând la Berchtesgaden.

La ora 8 Dornberger se urcă alături de șofer în Opelul său. Admiral. Călătoria a fost dificilă pe șoselele înzăpezite și înghețate. Trecerea printre ruinele încă fumegânde de la München, oraș bombardat în cursul nopții precedente, prelungi și mai mult drumul.

Ajunsese seara la hotelul Berchtesgadenhof unde îi fusese rezervată o cameră. Anunțat de venirea lui, generalul Buhle bătu curând la ușă. Îl anunță stânjenit că la ora 8 dimineața profesorul von Braun și inginerii Riedel și Gröttrup fuseseră arestați.

Fiind acuzați de sabotaj au fost încarcerați la cartierul general al Gestapoului la Stettin. Această știre

surprinzătoare căzu ca un duș de gheață pe capul lui Dornberger. Dori să știe mai mult. Buhle refuză să-i spună.

– Mareșalul Keitel vă va informa personal.

Cu aceste cuvinte se retrase. Noaptea îi păru lungă lui Dornberger. La oboseala călătoriei se adăuga teama de a ști că trei membri ai echipei sale deveniseră forțat oaspeții obergruppenführerului Mazuw, lângăul din „po-potă" de la Peenemünde.

Era oare o eroare sau o nouă uneltire a lui Kammler? Cu câteva zile mai înainte, reichsführerul SS făcuse unele afirmații nepoliticoase la adresa lui von Braun, pe care-l găsea „prea tânăr, prea copilăros, prea pretențios și prea superficial pentru a fi directorul tehnic la Peenemünde"[44].

La ora nouă este introdus în biroul mareșalului Keitel, supranumit „micul valet". Îl măsură din cap pînă în picioare pe acest „mic general" cu privirea sa de oțel, pe care monoclul o făcea și mai severă.

Apoi intră direct în subiect, reproșându-i că folosise asemenea colaboratori. Acuzațiile existente împotriva lor erau atât de grave încât le era în joc viața. Atins direct, Dornberger se înfierbântă. Garanta pentru colaboratorii săi și chiar pentru Gröttrup, pe care-l cunoștea foarte puțin. Keitel se mira de curajul lui.

Cei trei erau acuzați că declaraseră cu prilejul unei reuniuni la Zinnovitz că nu-i interesa racheta ca armă. Numai cucerirea spațiului prezenta interes pentru ei.

---

[44] Bernd Ruland, *Wernher von Braun, ma vie pour l'espace* (Viața mea pentru spațiu).

În felul acesta, creditele alocate de stat pentru Peenemünde le permiteau să continue experiențele personale și să-și verifice propriile teorii. Dornberger se strădui în zadar să-l calmeze pe mareșal.

Asemenea afirmații, frecvente în timpul meselor, nu reprezentau nimic alarmant. Ele exprimau pur și simplu entuziasmul tinerilor savanți pentru viitoarele proiecte care deveneau realizabile numai după terminarea războiului.

Dar Keitel nu voia să renunțe la ideea lui. În ochii săi, asemenea declarații puteau incita pe alți tehnicieni la descurajare. Ele constituiau deci un sabotaj al unei arme clasate de führer în categoria de prioritate excepțională.

Ripostând, Dornberger ceru pe nepusă masă să știe care este originea acestui denunț. Bineînțeles, Keitel n-a putut să-i răspundă. Atunci Dornberger poză în victimă, declarând că dacă va fi privat de cei mai buni colaboratori ai săi în momentul în care racheta A-4 era pe punctul de a deveni operațională, proiectul va fi amânat la calendele grecești. Von Braun era un specialist de neînlocuit al rachetei. Walter Riedel era expertul încercărilor. Helmut Gröttrup – adjunctul doctorului Steinhoff , șeful radioghidajului.

– Eu nu pot sa intervin. Înțelegeți-vă cu Himmler. Pronunțând aceste cuvinte, Wilheim Keitel își făcea cunoscută intenția de a nu se amesteca în afacere.

În caz de complicații, acestea ar fi fost supuse cu siguranță arbitrajului lui Hitler. Nu intra în obiceiul lui să se compromită inutil. Dornberger își asumă riscul unui demers curajos pe care puțini germani ar fi cutezat să-l

întreprindă în 1944. Hotărî să pledeze el însuși cauza colaboratorilor săi pe lângă reichsführerul SS. Ca urmare, Keitel luă legătura telefonic cu aghiotantul lui Himmler.

Dar ministrul de interne refuză să-l primească. De fapt, era absent. L-au îndrumat atunci spre Kaltenbrunner, șeful poliției secrete.

Înainte de a-l expedia pe Dornberger, Keitel avu grijă să insiste asupra caracterului confidențial al conversației lor.

Faptul ilustra caracterul bicisnic al acestui mareșal cu aparențe remarcabile, care ca militar nu se distingea decât prin uniformă și aroganța sa față de subordonați.

De ce a fost arestat Wernher von Braun

La 20 februarie, pe o vreme urâtă, Wernher von Braun luă loc la comanda aparatului său, Messerschmidt 108 Typhon, pe aerodromul de la Blizna. T

Toți îl sfătuiseră sa nu plece pe un asemenea timp. Se grăbea însă să ajungă la Peenemünde pentru a comunica tehnicienilor ultimele ameliorări aduse rachetei în timpul sejurului său la Heidelager.

Fusese un zbor detestabil. Se efectua pe nevăzute într-o permanentă furtună de zăpadă. Typhonul era neîncetat zguduit de trombele de aer, fiind nevoit să zboare la joasă altitudine din cauza chiciurei. În timpul călătoriei von Braun a fost nevoit să facă o escală pentru alimentarea avionului de teama unei posibile prelungiri a zborului.

A ajuns la birou cu o întârziere de trei ore. Sosirea sa a

pus capăt neliniștei secretarei sale, domnișoara Lewandowski. Își comandă o cafea fierbinte și sandviciuri, și ordonă apoi – în ciuda oboselii fizice – sa fie imediat convocați șefii de secții pentru o reuniune.

În momentul acela, fräulein Lewandowski îi întinse o telegramă primită cu câteva ore mai devreme. Provenea de la domnul Himmler.

Era o convocare la reichsführerul SS, care dorea să-l întâlnească la cartierul său general de la Hochwald. De câteva zile Himmler își abandonase imobilul somptuos din strada Prinz Albert, nr. 8, deteriorat de bombardamente, pentru a se adăposti în Prusia Orientală.

Blestemând această pierdere de timp, von Braun plecă a doua zi la Hochwald, nu departe de „bârlogul lupului", fără să știe cel puțin ce dorea reichsführerul. În afară de problemele de securitate, cei de la SS nu aveau deocamdată nici o tangență cu programul A-4. Jurisdicția lui Kammler nu trecuse dincolo de construcții.

Von Braun pătrunse tremurând în biroul lui Himmler, instalat într-un vagon din „Steiermark", legendarul său tren special aflat pe o linie de garaj, perfect mascată într-o pădure. Făcu un ultim efort pentru a-și stăpâni impresia penibilă.

Îl mai întâlnise pe reichsführerul SS la Peenemünde. Știa că fizicul lui nu stârnea nici teamă, nici respect. Îl găsi așezat în fața unei mese de lemn albe, ocupat să-și curețe lentilele lornionului cu o simplă batistă militară.

Era trucul preferat de Himmler pentru a-și liniști

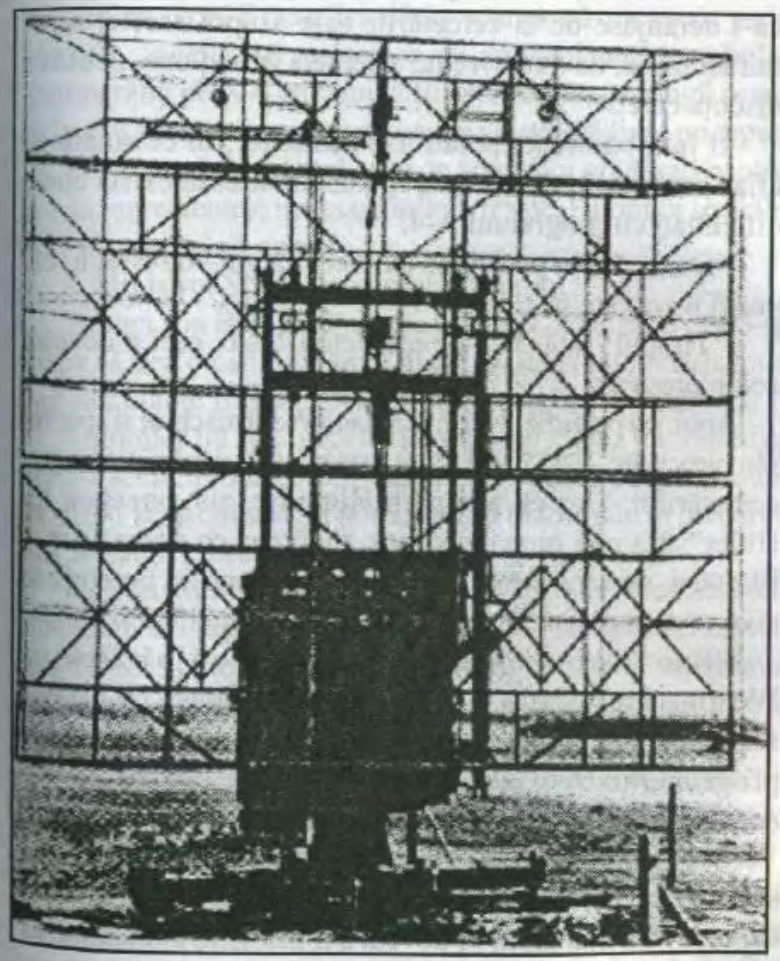

Radar german tip Freya

musafirii. Amabil, își invită musafirul să ia loc, apoi deschise discuția. Cu o politețe exagerată își ceru scuze că-l deranjase de la cercetările sale asupra acestei arme miraculoase, de atâta vreme așteptată de națiune, pentru a discuta cu el.

Îl întrebă brusc, pe un ton inchizitor, în ce stadiu se aflau cercetările, căci auzise spunându-se că ar exista unele dificultăți cu programul A-4.

– Doar câteva probleme tehnice, bâigui von Braun, ele vor fi rezolvate cu timpul.

– Timpul! Iată ceea ce mă neliniștește, căci a devenit acum presant.

Apoi, cu perfidie, Himmler atacă Wehrmachtul și spiritul său birocratic. Fără îndoială, acesta contribuise la încetinirea cercetărilor. Dar el, Heinrich Himmler, zis „urechea lui Hitler" știa mai bine ca oricine altcineva ce dorea acesta. El putea, de asemenea, să-i acorde acel sprijin puternic și eficace pe care „bătrânii soldați" erau incapabili să i-l ofere.

Nimic mai simplu. Era suficient să părăsească Wehrmachtul pentru a adera la SS. Himmler își dăduse seama că von Braun era una din piesele de căpetenie ale programului A-4. Acesta era motivul pentru care-l convocase singur, fără să-l anunțe cel puțin pe Dornberger.

Dorințele lui Himmler erau ordine. Era primejdios să i te supui. Dar contrar pronosticurilor lui, von Braun ocoli capcana. Ba mai mult, se dovedi a fi insolent, îndrăznind să afirme că o schimbare de tutelă, chiar sub controlul SS, nu făcea decât să întârzie punerea la punct a prototipului A-4.

Era într-adevăr prea mult din partea acestui tânăr ageamiu. În momentul acela, văzând aerul înțepat al lui Himmler, von Braun își dădu seama că mersese prea departe, încercă să retracteze cu ajutorul unei parabole, comparând pe A-4 cu o mică floare, căreia, pe lângă soare și îngrășăminte, îi sunt necesare apa și un grădinar priceput.

Or, această floare rară avea de acum doi grădinari pentru a-i da ingredientele necesare înfloririi sale. Himmler se grăbi să-i ceară râzând numele lor.

– Ministrul Speer și generalul Fromm.

Atunci von Braun își încheie parabola, adăugând că SS-ul risca să dea o cantitate prea mare de substanțe fertilizante acestei plante fragile, ceea ce ar putea să-i fie fatal.

Himmler nu mai insistă. Își dăduse seama că tentativa de a-l scurtcircuita pe Dornberger, lipsindu-l de von Braun, apoi a-l scurtcircuita pe von Braun la rândul său în favoarea lui Kammler, eșuase.

Conversația se îndepărtă apoi de problemele rachetei. Era oare Kammler instigatorul acestui complot? Posibil. La 18 februarie, două zile înainte de a trimite telegrama prin care-l convoca pe von Braun, acesta fusese văzut la punctul de comandă al reichsführerului.

Se pare că și seful Direcției Armamente din Wehrmacht, generalul Leeb era informat de această manevră. Fusese și el convocat la Hochwald în ajunul venirii lui von Braun.

Metoda de intimidare directă eșuase. Himmler avea să treacă de acum înainte la metoda indirectă pentru a-și atinge scopurile. Mereu politicos, se despărți de invitatul său fără a vădi cel mai mic semn de ranchiună.

Dar abia se-nchise ușa și dădu ordin zbirilor săi să adauge cât mai urgent documente compromițătoare la dosarul voluminos, existent deja asupra lui von Braun, Riedel, Gröttrup și chiar Dornberger.

Himmler reușise de un an să infiltreze la Peenemünde o rețea de oameni devotați Gestapoului pentru a afla dacă printre tehnicienii Centrului de experimentări existau oameni puțin siguri din punct de vedere politic.

Detonatorul era pregătit. Nu mai trebuia decât să aștepte explozia. Această se produse mai devreme decât fusese prevăzut. Duminică, 5 martie, un inginer de la Peenemünde invitase câțiva colegi în vila sa de la Zinnovitz, eleganta plajă de pe insula Usedom.

Directorul tehnic acceptă această invitație, asemeni lui Riedel și Gröttrup. Snapsul era bun. S-a băut ceva mai mult. Spiritele s-au încins. Atunci discuția alunecă repede asupra cuceririi spațiului și a mârșăviei de a trebui să lucreze pentru o rachetă destinată să răspândească moartea și devastarea.

Limbile se dezlegară în jurul acestui subiect arzător. Oricum se aflau între prieteni. De cine să se teamă? Dar „Iuda" se afla în micul cerc. Concret, era vorba de o tânără stomatologă de la Peenemünde.

Abia întoarsă acasă, își redactă imediat raportul, și-l trimise la Stettin. Fuseseră prinși asupra faptului. Se mai așteptau doar instrucțiunile lui Himmler. Acestea nu întârziară să sosească.

În 13 martie, la ora 3 dimineața, trei mașini se opriră în fața locuinței lui von Braun la Zempin. Trei gestapoviști,

în mantale de piele, au coborât și au sunat la poartă. Mare-i fu surpriza când cei trei îl rugară să se îmbrace în grabă și să-i urmeze.

Von Braun n-a bănuit nici o clipă că această vizită neașteptată avea vreo legatură cu Himmler. Protesta cu vehemență împotriva arestării sale. Politicoși, polițiștii îi respinseră obiecțiile.

Aveau ordin să-l ducă la sediul poliției pentru a-i asigura protecția. Convoiul își continuă periplul, adunând în trecere pe fratele său, Magnus, apoi pe Riedel și Gröttrup și se îndreptară în viteză spre Stettin.

Odată încarcerați (a fost cu adevărat o încarcerare), n-au fost nici amenințați, nici maltratați. Au rămas în cea mai crudă ignoranță în legatură cu motivele rămânerii lor în „hotelul" lui Mazuw. Această necunoaștere le-a fost deosebit de neplăcută.

La 29 martie deținuții au fost rugați să iasă din celulă. Credeau că vor fi duși în fața judecătorului de instrucție. Au fost conduși într-o mică încăpere. Nu se afla aici nici judecător, nici avocat, ci doar o masă lungă, iar la una din extremitățile ei erau așezați ofițeri SS.

Au aflat că erau acuzați de sabotaj, căci văzuseră în rachetă un mijloc de cucerire a spațiului și nicidecum o armă. Pentru von Braun, acuzația era și mai gravă.

El era învinuit că ar fi vrut să folosească un avion pus la dispoziția sa de către stat pentru a ajunge în Marea Britanie, ducând cu sine planurile prototipului A-4. Fuga lui Rudolf Hess, la 10 mai 1941, obseda încă desigur pe naziști.

Aflat sub efectul surprizei, el a fost incapabil să respingă această acuzație. Nici măcar nu-i trecuse vreodată prin minte o asemenea intenție. Acest tribunal SS nu avea drept scop să determine nevinovăția sau culpa lui. Dar von Braun nu știa acest lucru.

Ei urmăreau doar să-l intimideze pentru a-l face să accepte să-și pună talentul în serviciul SS, deoarece acest simulacru de procedură nu era decât o înscenare de prost gust făcută de reichsführer.

În timpul interogatoriului următor, la 31 martie se produse lovitura de teatru. Ușa se deschise pentru a-l lăsa pe Dornberger să intre în încăpere, îmbrăcat în uniforma de general.

Se îndreptă sigur de sine spre ofițerul superior care-și asuma rolul de președinte pentru a-i întinde un plic acoperit de ștampile oficiale.

Era ordinul pentru eliberarea lui von Braun. A trebuit totuși să aștepte câteva zile înainte de a putea părăsi închisoarea. Lăsând la o parte acuzațiile fanteziste, nu mai putea fi nimic reținut împotriva lui.

Puritatea rasei sale era la adăpost de orice bănuială. În plus, nu făcuse niciodată politică, deși tatăl său era un fost ministru al Republicii de la Weimar.

Situația însă nu era aceeași pentru Walter Riedel și Helmut Gröttrup. Primul, era un fost membru al „Ligii drepturilor omului".

Al doilea, militase odinioară într-o asociație de stânga cu influență sovietică. Acest trecut „dubios" i-a permis

Radar german tip Würzburg

generalului Jodl să declare la Berchtesgaden că, se afla în prezența unei perfecte celule comuniste. Șeful biroului operații al Wehrmachtului era convins că au existat unele indiscreții asupra proiectului A-4 în favoarea Aliaților, îndeosebi în Franța, unde o uzină de la Saint-Denis fabrica vehicule pentru transportul rachetei.

Riedel și Gröttrup au fost eliberați puțin mai târziu. În ceea ce-l privește pe Magnus von Braun, acesta îi devansase pe toți. Arestarea lui nu fusese decât o neînțelegere. Cei trei își datorau libertatea lui Dornberger. Însoțit de inseparabilul său șef de stat-major, locotent-colonelul Thom, îl vizitase pe Müller, deoarece Kaltenbruriner decomandase invitația în ultimul moment. Această bruscă schimbare de traseu îi permisese să evite o întâlnire neplăcută cu șeful serviciului secret al celui de-al treilea Reich.

A trebuit să-l înfrunte cu curaj pe „Gestapo Müller". L-a descris de altfel ca pe un tip perfect de inspector de poliție, neutru după pofta inimii, un om despre care nu păstrezi nici o amintire. Executant de joasă speță polițienească, devenit gruppenführer-SS (general de divizie) îl ridiculizase mai întâi pe acest „general" al Wehrmachtului.

Apoi, fixându-l cu ochii săi gri-albaștri, deveni deodată amenințător. Îi declară chiar că deținea un dosar voluminos privind persoana lui.

Cuvintele rostite de el în legatură cu pretinsul vis al lui Hitler în martie 1943 figurau acolo la loc de cinste. O asemenea declarație putea fi considerată ca fiind sabotaj,

dat fiind că erau susceptibile să lezeze moralul colaboratorilor săi.

Față de această atitudine manifestată fără tact de un polițist fără scrupule, Dornberger prezentă cazul lui Speer și maiorului Klammoth de la secția Abwehr a înaltului comandament al armatei, însărcinat cu protecția centrului Peenemünde.

Obținuse astfel eliberarea provizorie a lui von Braun devenită definitivă câteva zile mai târziu. Dar eliberarea lui Riedel și Grüttrup fusese acordată pentru trei luni, termen ce putea fi prelungit la prezentarea unei adeverințe care demonstra că prezența lor era indispensabilă pentru punerea la punct a programului A-4.

Trei luni mai târziu, le fu acordată o nouă amânare. Se produse atunci atentatul împotriva lui Hitler. Utilizarea strategică a rachetei în septembrie 1944 a pus un termen definitiv afacerii Riedel-Gröttrup.

Această manevră rocambolescă a avut totuși o triplă consecință. Ea crea în rândul personalului de la Peenemünde o neliniște soră cu teama.

Suscita ura lui von Braun față de nazism și, în sfârșit, întârzie trecerea rachetei în stadiul operațional.

Pași spre perfecționarea rachetei

Cei de la Blizna așteptau cu nerăbdare reîntoarcerea lui von Braun. Accidentele din faza de coborâre a rachetei continuau în același ritm. Abia 30% din prototipurile A-4 reveneau normal la sol.

Din cauza altitudinii și a distanței la care se produceau, era dificil să se descopere originea acestor accidente. Neobosiți, Dornberger și von Braun cercetau atent bucățile rămase din rachete înainte de a le trimite la laboratorul de la Peenemünde. Discutau toată ziua despre aceste eșecuri.

Unul le atribuia rezervorului de oxigen. Celălalt vedea cauza răului în rezervorul de alcool. Explodând, propulsa în interiorul lui A-4 alcool nears.

Urma apoi explozia. Puțin mai târziu, Dornberger aderă la această opinie, eronată de altfel. Se întoarse împotriva lui Figge, șeful serviciului de aprovizionare.

Îl acuză că recepționa rezervoare de proastă calitate. Jignit, sărmanul Figge se străduí să remedieze acest defect. Înlocui rezervorul sudat cu cel nituit.

Lansările următoare au demonstrat curând inutilitatea acestei ameliorări. Trebuia să se tragă oare concluzia că, lăsând la o parte comportamentul său aerodinamic, A-4 era un eșec? Generalul Rossmann emise atunci o idee foarte pertinentă.

El sugera să fie postați observatori de-a lungul parcursului rachetei. Observarea aparatului în momentul exploziei ar fi permis poate să i se determine originea.

Într-o minunată zi de primăvară de aprilie, Dornberger și von Braun au luat loc într-o tranșee situată în zona-țintă de la Sarnaki, aproape de Bug.

De la postul lor de observație puteau contempla întreaga câmpie poloneză, imensă și pustie. Deodată, se comunică prin radio lansarea unei rachete.

Radar german tip Würzburg, varianta „Uriașul"

Cinci minute mai târziu un punct minuscul apăru pe lentila binoclului lor de precizie. Deveni foarte repede o linie. Se formă brusc un nor de vapori, luminat strălucitor de soare. În zare se detașă nasul conic al lui A-4.

Cauza exploziei consta, fără îndoială, în rezervorul de oxigen. Acum erau siguri. Revenit la Heidelager cu avionul lui, Fieseler „Storch", Dornberger comunică observațiile făcute lui Rossmann care, în general, îi dădea sfaturi excelente.

De astă-dată îi sugeră să izoleze rezervoarele de oxigen și alcool cu vată de sticlă. Au fost lansate cu titlu experimental șase rachete prevăzute cu acest izolant. Au fost șase reușite. Dar Dornberger se descuraja repede.

În ciuda utilizării vatei de sticlă, abia 70% din rachete efectuau o coborîre normală. Diferite ameliorări obținute în ultimele luni de război au ridicat procentul de reușite la 80%, dar în ciuda eforturilor depuse de sute de ingineri, A-4 rămase o armă încă nerealizată.

Dornberger și von Braun scăpau din vedere faptul că Himmler, încredințând fabricarea ei exclusiv unor dușmani ai Reichului, contribuise la această situație.

Toți lucrătorii de la Mittelwerke puteau fi potențiali sabotori, în ciuda regimului de supraveghere polițienească la care erau supuși.

Capitolul X

Probleme mari

Producția handicapată de sabotaje

La 1 ianuarie 1944 primele trei A-4 fabricate la Mittelwerke luaseră drumul spre Blizna[45]. La sfârșitul lunii toate mașinile erau instalate.

Totuși prezența a zece mii de lucrători nu ajungea să activizeze producția. Noi modificări erau permanent transmise atelierelor de către birourile de studii de la Peenemünde.

De mai multe ori pe zi trebuia modificat gabaritul pieselor și, în consecință, se trecea la noi reglări ale mașinilor-unelte. Fiecare modificare efectuată era repede abandonată în favoarea alteia.

Ba mai mult, elemente ale rachetei gata fabricate, dar devenite inutile, erau permanent trimise la retopit. Se apreciase că între noiembrie 1943 și august 1944 au fost aduse 65 000 de modificări rachetei A-4.

Aceste ordine, adesea contradictorii, provocau disperarea cadrelor germane. În schimb, ele erau în favoarea

[45] Mittelwerke a început să funcționeze la 30 decembrie 1943.

lucrătorilor ocnași, înlesnindu-le puternica atracție spre sabotaj. Înclinațiile lor se manifestau în multiple feluri.

Uneori sabotajele erau îndreptate împotriva instalațiilor industriale[46]. Aceste delicte erau imediat semnalate oberssturmbannführerului SS (lt-col.) Schwartz.

Acesta trebuia să descopere vinovatul. Pentru făptaș sau pentru unul prezumtiv, pedeapsa era spânzurătoarea. În plus, mai erau executați alți zece „presupuși" complici. Într-o zi au avut loc cincizeci și două de execuții în serii de opt sau zece cu ajutorul unei macarale electrice.

Toți deținuții au fost obligați să defileze în fața corpurilor tovarășilor lor în nenorocire, care se balansau la capătul frânghiei.

Actele de sabotaj variau în funcție de gradul de cultură al deținuților. În prima perioadă, rușii se specializaseră în degradări neîndemînatice, dar reparabile imediat. Apoi își făcură o specialitate din a urina în coada torpilei.

Această necuviință genera scurt circuite. Era destul de greu să găsești vinovatul, în afară de cazul că era surprins în flagrant delict. Deportații „specializați", în majoritate francezi, recurgeau la alte precedee pentru a sabota. Țintuiți câte douăsprezece ore în fața mașinii lor sau la masa de lucru, nu puteau lipsi nici un moment.

Atunci acționau asupra pieselor pe care le fabricau. Mulți

[46] Astfel, în ianuarie 1944 cele trei poduri de măsurători au fost făcute inutilizabile în urma dispariției valvelor. În martie a fost distrus prin sabotaj cuptorul utilizat pentru procesele speciale de producție.

dintre ei erau specialiști de înaltă calificare. Respectând aparențele, le era ușor să facă inutilizabil un aparat electric. Cu îndemânare, unele conexiuni electrice erau bruiate, strângând insuficient un șurub, izolând prost o sudură sau, și mai bine, efectuând o sudură prea fragilă.

Cazangii simțeau o plăcere din a-și petrece timpul făcând trei decupaje într-o tablă în loc de una singură sau pur și simplu continuând să găurească încă cinci minute o gaură terminată. Uneori se aranjau să execute una din nenumăratele găuri în tabla în afara amplasamentului prestabilit pentru a împiedica nituirea. Dacă n-ar fi fost controlurile efectuate de tehnicienii germani, nici o armă de represalii montată la Mittelwerke n-ar fi ajuns în stadiul de a fi lansată.

Din această cauză, în timpul asamblării sale, fiecare aparat era supus unor severe verificări. Fiecare fișă de control purta numele responsabilului pentru a-l putea identifica.

La capătul liniei, verificările nu erau întotdeauna sistematice. Acest lucru se întâmpla frecvent în cazul pieselor de stabilitate ale prototipului A-4.

Atunci puteai apăsa fără riscuri pe un mic buton marcat „dumpfung", plasat la stânga părții inferioare a servodirectorului. Prin acest simplu gest sute de rachete aveau traiectoria deviată.

Formal, lucrătorii deținuți de la Mittelwerke nu aveau voie să comunice cu exteriorul. Dar mare ar fi fost furia șefului securității uzinelor, ofițerul SS Föerschner, dacă ar

fi știut că în august 1944 un polonez inițiat în limbajul cifrat britanic a reușit sa transmită la Londra un raport tehnic asupra producției lor cu ajutorul unui emițător montat din elemente provenite din echipamentele radio ale rachetei.

Era nevoie de mult curaj pentru a risca aceste acțiuni de sabotaj. Dar nu exista bucurie mai mare pentru acești deținuți decât să vadă revenind la Mittelwerke cât mai multe rachete pentru vicii de fabricație

Rezistența poloneză în fruntea informațiilor despre armele secrete germane

Începând din noiembrie 1943 armata secretă polonă se interesă mult de A-4. Firește, germanii își trimiteau rachetele la Blizna cu maximum de discreție. Vagoanele platformă erau lipsite de etichete.

Trupele de însoțire erau ascunse cât se putea în timpul călătoriei, care dura șase-șapte zile de la Neuwerdell. În acest depozit se acumulau aparatele provenind de la Peenemünde, Wiener-Neustadt și Nordhausen.

Dar încercările efectuate la sol nu puteau fi discrete. Rachetele traversau cea mai mare parte a teritoriului polonez, de la sud la nord, oferindu-se vederii a zeci de mii de ochi. Rezistența poloneză, aflată în strânsă legătură cu lucrătorii de la Peene-münde, aflase de multă vreme despre armele secrete germane.

Acum zborurile aveau loc pe pământul patriei lor. De asemenea, polonezii din mișcarea de rezistență erau hotărâți

Operatori radar germani în timpul misiunii de luptă

să nu piardă ocazia de a răpi secretele naziștilor. Era suficient să se aplece pentru a le aduna.

Ei remarcaseră că cea mai mare parte a aparatelor cadeau în regiunea Wyrskow, la nord-est de Varșovia. Provocau de altfel multe stricăciuni satelor. Wyrskow, situat pe malurile Bugului, se afla la aproximativ 330 de kilometri în linie dreaptă depărtare de Blizna.

Au fost plasați repede observatori pe linia de zbor a rachetelor. Din păcate, spre deosebire de dușmanii lor, patrulele poloneze nu erau motorizate. În majoritatea cazurilor ele ajungeau prea târziu la recuperarea bucăților de rachetă. Spre norocul lor multe aparate explodau în aer, răspândindu-se pe o mare distanță.

Țăranii puteau aduna atunci pe pământurile lor multe fragmente. Era fie o bobină, un fir carbonizat, o bucată de grafit, fie un rest de vată de sticlă sau o placă de metal turtită. Aceste resturi mărunte erau trimise unor foști profesori la T.H.[47] din Varșovia printre care se aflau profesorii Groszovski, specialist în radio și Chmielewski (în rezistență sub numele Rafael), specialist în aeronautică.

Aceste relicve prețioase le parveneau cu prețul a mii de vicleșuguri specifice popoarelor aflate sub ocupație străină, pentru că Gestapoul era activ în această zonă.

Țăranii le ascundeau în coșuri, când plecau la piață. Alții le plasau în ghidoanele bicicletelor sau pur și simplu sub căpițele de fân. Se spune că un medic, doctorul Niepokoy,

[47] Politehnică

a transportat, cu ajutorul unui permis special, „quintale" de piese de rachetă.

Bomba zburătoare devenise de asemenea un musafir familiar al cerului polonez. Evoluțiile ei nu erau întotdeauna ferite de surprize.

Într-o zi, unul dintre observatori, postat în împrejurimile localității Mielec, oraș situat la câțiva kilometri nord de poligonul de la Blizna, asistase la un spectacol insolit.

De la înălțimea punctului său de observație – o căpiță de fân – văzuse îndreptându-se spre el un robot însoțit de un avion. Racheta devansase vizibil avionul de vânătoare care se străduia, în zadar, să o ajungă.

Acest observator, pasionat de aviație, constata cu stupoare că avionul nu era un Messerschimitt 109, ci un Spitfire. Această cursă stranie a fost semnalată la Londra, unde interesă în mare măsură serviciile competente din Ministerul Aerului.

Așa-zisul Spitfire utilizat de Luftwaffe era în realitate un „Mark V", model depășit la data respectivă.

Englezii au tras însă o concluzie eronată din această informație, anume că ultimele serii de avioane de vânătoare, mult mai rapide, puteau rivaliza avantajos cu bomba zburătoare.

Viteza subsonică și altitudinea joasă de zbor a acestor roboți înaripați făceau din ei un obiect râvnit de observatori care le pândeau cu binoclul. Multe din ele se prăbușeau fără să explodeze.

Tentația de a pune mâna pe un asemenea aparat era și

mai mare atunci când acestea ajungeau întregi pe pământ, spre deosebire de rachete.

Un asemenea eveniment părea o poveste de ficțiune. Incredibil, dar un asemenea fapt s-a produs. La 29 aprilie 1944 o bombă zburătoare își încheie cursa, fără să explodeze pe malurile nisipoase ale Bugului în apropiere de satul Sarnaki. Îndată douăzeci de brațe viguroase, fără să le pese de riscul exploziei, au scufundat racheta în râu.

Dar pentru că se vedea prin apa curată, sătenii au mânat într-acolo o cireadă de vaci. Le-au făcut să umble prin apă pentru a tulbura cursul râului. Stratagema a reușit de minune. Un ofițer german, urmat de un civil și câțiva soldați înarmați sosiră curând.

Au căutat bomba, dar în zadar. Înciudați, i-au interogat pe acești „țărani simpli". Nu știau nimic. Nimeni nu văzuse nimic. Furioși, germanii și-au continuat căutările în altă parte.

Câteva zile mai târziu, Rafael însoțit de mai mulți tehnicieni sosi la Sarnaki. Cu ajutorul unei macarale și a unor lanțuri bomba fusese recuperată la lumina torțelor camuflate cu bucăți de cârpă.

Într-o liniște înspăimântătoare un artificier demonta încărcătura explozivă. Robotul a fost disecat după ce i se făcuse un studiu amănunțit.

Apoi diversele elemente au fost ascunse într-un loc mai puțin expus cu intenția de a le trimite la Londra. Dar potrivit celor afirmate de doctorul Jones în decembrie 1943, viitoarea V-1 nu mai interesa serviciile științifice britanice. Se lăudau că-i cunoșteau toate caracteristicile.

Cursa sa cu un Spitfire, relatată mai sus, fusese ultimul detaliu care mai lipsea[48]. Racheta era cea care preocupa în cel mai înalt grad serviciile de informații engleze, îndeosebi natura carburantului, greutatea încărcăturii explozive și mai ales sistemul de radioghidaj.

Numai aceste indicații ar fi permis să-și formeze o idee precisă asupra razei sale de acțiune, de daunele pe care le putea produce această arma și eventual de modul în care s-ar putea apăra de ea, deviindu-i traiectoria cu ajutorul unui emițător radio.

De aici necesitatea de a-i cunoaște frecvența lungimii de undă. Profesorul Groszovski avea misiunea de a încerca să identifice printre aceste detalii eteroclite de piese care-i erau furnizate, pe cele susceptibile a fi necesare cercetărilor efectuate pe malurile Tamisei.

Așteptarea acestora devenea presantă mai ales după cumpărarea de către englezi a resturilor unei rachete germane de la o țara neutră – Suedia.

După un schimb de mesaje, doctorul Jones acceptă ca schemele tehnice făcute de inginerul Antoni Kocjan ci cele cincizeci și cinci de kilograme de piese considerate esențiale

[48] De fapt, responsabilii anchetei asupra armelor secrete germane ignorau la data aceea natura exactă a carburantului folosit de bomba zburătoare, pe care-l presupuneau că era peroxid de hidrogen. Examinarea a două V-1 căzute intacte în Anglia în iunie 1944 urma să le demonstreze că se folosea gazolină de calitate inferioară. Peroxidul de bidrogen servea numai pentru catapulte

să fie trimise în Marea Britanie cu viitorul avion care asigura legătura cu Rezistența poloneză.

Această operațiune, cunoscută sub numele de cod „Podul", a avut loc în noaptea de 25 spre 26 iulie 1944. Un avion Dakota din Escadrila 267 a aviației regale britanice, pilotat de căpitanul John Culliford, aterizează pe o veche pistă aparținând aviației germane lângă Cracovia.

Aceasta fusese anterior balizată de patru sute de oameni cu făclii. Personalități politice, printre care vechiul lider al partidului socialist, Tomasz Arcizewski, au luat loc în aparat. Decolarea era cât pe ce să se transforme însă într-o tragedie. Această manevră devenită dificilă pe un teren dezafectat de o ploaie torențială se complică în urma unei defecțiuni survenite la sistemul hidraulic al avionului.

Roțile au rămas blocate. Puțin a lipsit pentru ca Culliford să nu-și incendieze aparatul. El luă înălțime abia în momentul în care o patrulă motorizată germană se apropie de Motyl (fluturele) – numele de cod al acestui aerodrom improvizat. Reîntoarcerea la Brindisi, de unde venise aparatul Dakota, se efectuă fără dificultăți.

Trei zile mai târziu piesele atât de mult așteptate soseau la Monkton street unde se aflau serviciile de informații ale Ministerului Aerului.

Capitolul XI

Hazardul la lucru

Odiseea rachetei 4089

La 16 iunie, pe când se afla la Blizna, Dornberger fusese căutat la telefon de la Cartierul general al führerului, din Rastenburg. Fu întrebat, pe nepusă masă, dacă recent avuseseră loc încercări de trageri la Peenemünde.

Intrigat de această întrebare insolită, chemă la rândul său Centrul de experimentări. I se afirmă că în zilele trecute nu fuseseră lansate nici o A-4, nici F.Z.C. 76. Se grăbi atunci să retransmită aceste cuvinte liniștitoare aghiotantului führerului. Contrar așteptărilor, ele au fost foarte rău primite, deoarece un obiect asemănător unei rachete căzuse pe teritoriul suedez. Ambasadorul Suediei îi adresase lui von Ribbentrop o notă de protest.

La aceste cuvinte Dornberger simți un frison pe șira spinării. Era oare posibil ca tehnicienii să fi comis o asemenea greșeală grosolană? Îl chemă de astă dată pe von Braun pentru a clarifica situația.

La 13 iunie, ora 16,30 o rachetă purtând numărul

matricol 4089 fusese lansată de pe bancul de încercări nr. 7. Era vorba de un model modificat prevăzut cu sistemul de control radio al rachetei antiaeriene „Cascada", care fusese dirijată de un operator spre țintă.

La data aceea acest prototip nu exista încă decât pe schițe, dar fusese utilizat un A-4 ca vector pentru a i se experimenta sistemul de radioghidaj. Racheta se ridicase normal cu încărcătura sa de colorant menit să marcheze punctul ei de impact cu marea.

Dispăruse însă foarte repede în nori. Controlorul de zbor, un tânăr inginer, conducea pentru prima oară o lansare de rachetă, îngrozit la gândul că ar putea vedea aparatul îndreptându-se spre sud, cu riscul de a recădea pe un oraș german, îi modificase direcția spre nord.

Cu excepția acestui detaliu, experiența fusese satisfăcătoare. Patrulele de vedete au cutreierat în zadar Baltica în căutarea urmelor de colorant care ar fi trebuit să se vadă la suprafața valurilor.

Au revenit dezolate. Neliniștit, von Braun ordonase secției „Ghidaj și control" să treacă la verificări aprofundate. A doua zi fusese informat că o rachetă se sfărâmase în Suedia meridională.

Dornberger a fost convocat la „bârlogul lupului". Führerul în persoană i se spusese cu multă „delicatețe" – voia să-l admonesteze. Așteptându-se la orice, își pregătise apărarea. Putea afirma, aceasta era de altfel cauza principală a neliniștii lui Hitler, că Aliații nu puteau bruia impulsurile radioelectrice. A-4 nu era radioghidată.

În caz că agenții lor aveau acces la relicve, serviciile secrete britanice vor ajunge inevitabil la concluzii eronate. Când ajunse la Cartierul general al führerului, Hitler nu-i mai spuse nimic.

Ba mai mult, adăugă că acest incident însemna un lucru excelent. El demonstra suedezilor că puteau fi bombardați de pe teritoriul german. Această posibilitate îi va face mai cooperativi în viitor. Cu această concluzie, odiseea rachetei rătăcitoare a fost înmormântată, cel puțin în Germania.

La mai puțin de cinci minute de la pleeare, racheta „A-4 Cascada" se prăbușise la 160 kilometri spre nord într-un lan de grîu, nu departe de Kalmar.

Apariția ei provocase o oarecare agitație în împrejurimi. Suflul exploziei răsturnase un bărbat împreună cu calul său, din fericire fără urmări grave. O jumătate de oră mai târziu, armata teritorială suedeză se prezentase lângă epavă, pe care curioșii o considerau a fi un avion aliat sau german.

Examinarea acestei rachete necunoscute a fost încredințată unor ofițeri aviatori. Ei au adunat resturile – unele fiind foarte importante – și le-au transportat la Stockholm.

De fapt, părți întregi – îndeosebi camera de combustie și turbopompa ei – se păstraseră bine sub efectul unei explozii care survenise la câteva mii de metri de la sol.

Pe de altă parte, lipseau multe piese din cauza împrăștierii lor pe o mare suprafață. Poliția invită pe locuitorii din împrejurimi, în special pe copii, să predea ceea ce găsiseră. Percheziționile efectuate au permis să se

recupereze câteva relee electrice, câteva bobine, câteva circuite și chiar rulmenți cu bile de „fabricație suedeză".

Rezultatele acestei a doua percheziții au fost trimise inginerilor de la serviciile de cercetări ale aviației, cu misiunea de a examina acest aparat ciudat. Trebuie să recunoaștem că n-au dat dovadă de prea mult zel.

S-au mulțumit cu o examinare foarte superficială. Guvernul suedez adresă formal o notă de protest lui von Ribbentrop, deoarece ajunsese la convingerea că era vorba de o rachetă germană. Apoi grămada de fiare a fost depozitată într-un hangar închis cu cheia. Relicvele lui A-4 ar fi ramas aici desigur multă vreme dacă niște ziariști din domeniul științelor n-ar fi profitat de acest incident pentru a consacra un articol rachetei cu carburant lichid.

Întâmplarea a făcut ca acesta să ajungă în mâinile unor funcționari de la ministerul britanic al Aerului. La cererea doctorului Jones, doi ofițeri din aviația britanică, specializați în disecarea avioanelor, căpitanii Charles Burder și Gordon Wilkinson, s-au îmbarcat separat pentru Suedia în calele unui avion Masquito, purtând însemnele B.O.A.C.

Colegii lor din aviația regală suedeză nu le-au făcut nicio dificultate în acțiunea de a inspecta relicvele acestei rachete. Plecarea lor din Anglia fusese atât de precipitată, încât nu-și luaseră nici măcar nu aparat foto. Adjunctul atașatului de presă le veni în ajutor împrumutându-le aparatul lui.

Au reușit astfel să facă vreo sută de fotografii și să măsoare cu grijă fiecare piesă. Burder concluzionă în mod eronat că în acest caz carburantul era peroxid de hidrogen.

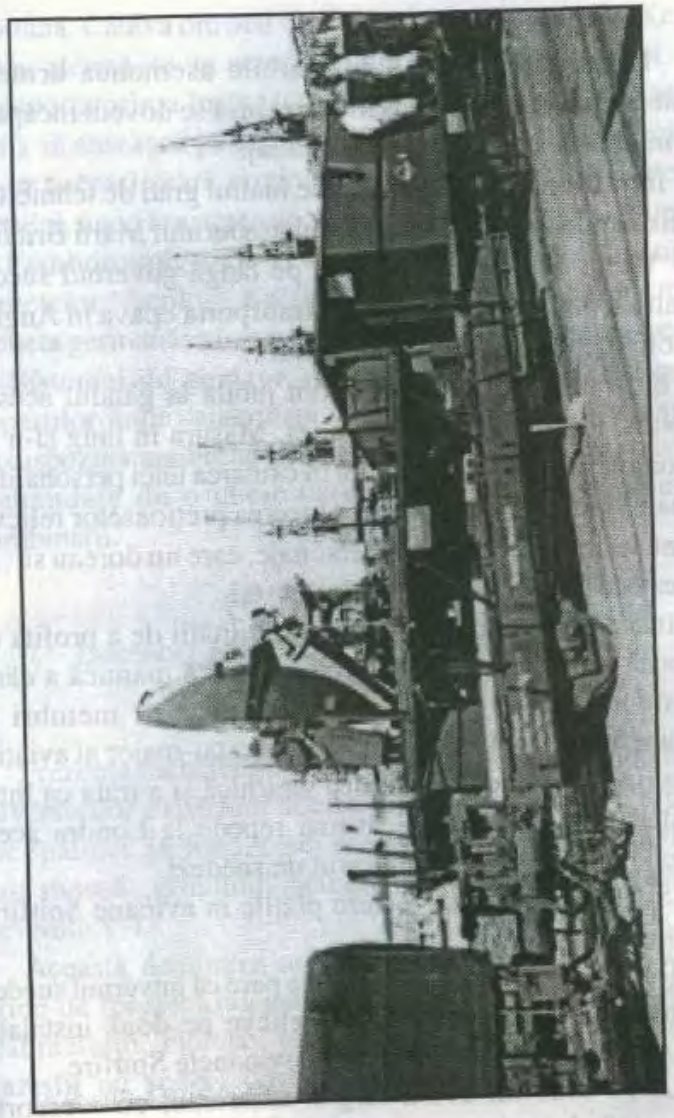

Stație radar germană ambarcată pe tren

După părerea lui erau vizibile asemenea urme în sistemul de alimentare. Wilkinson însă se dovedi incapabil să înțeleagă sistemul de radioghidaj.

Îngrozit, ca și colegul său, de înaltul grad de tehnicitate atins de această armă, sugeră ambasadorului Marii Britanii, Sir Victor Mallet, să intervină pe lângă guvernul suedez pentru a obține autorizația de a transporta epava în Anglia, Acolo o puteau verifica în laborator.

Între timp, la Londra, un om jubila la gândul acestei capturi. Era doctorul R. V. Jones. Măsura în lung și-n lat culoarele Ministerului Aerului în căutarea unei personalități capabile să-l sprijine pentru aducerea prețioaselor relicve. Iritat de atitudinea acestor personaje, care nu doreau să „se amestece", îi scrise generalului Portal.

Insistă în scrisoarea lui asupra utilității de a profita de această șansă unică de a diseca o rachetă inamică a cărei existență mai era încă contestată de unii membri ai Cabinetului. Îl sfătui chiar pe șeful de stat-major al aviației britanice de a trece peste calea ierarhică și a trata ca între militari, pentru a aduce cât mai repede la Londra acest trofeu, indiferent de prețul cerut de suedezi.

Sugeră chiar să se regleze plățile în avioane Spitfire, dacă era nevoie.

Târgul a fost repede încheiat. Se pare că guvernul suedez se mulțumi să schimbe aceste relicve pe două instalații radar, marfă mai valoroasă decât avioanele Spitfire.

La 16 iulie un avion-cargou american, cu o escortă puternică de avioane de vânătoare, ateriză pe coasta

scoțiană. Câteva ore mai târziu, locotenent-colonelul Ketth Allen ateriză pe un aerodrom din apropierea Londrei. El transporta prima încărcătură de fragmente de A-4. Restul urma să sosească pe cale maritimă câteva zile mai târziu.

În aceeași seară prețioasele relicve erau la Ministerul Aerului, unde le aștepta doctorul Jones. Au fost apoi trimise la Farnborough unde se afla Centrul de studii asupra rachetelor. Acolo, „Big Ben", cum fusese supranumită racheta germană, a fost reconstituită în cel mai mare secret.

Sistemul de ghidaj a reținut în mod deosebit atenția experților anglo-americani. Ei au descoperit cu stupoare un dispozitiv antibruiaj structurat pe baza unor filtre acustice comandate de o cheie care oferea cinci milioane de combinații.

Uneori se întîmplă
Doctorul Jones devine victima propriului său succes

Prezența rachetei germane înlătură ultimele îndoieli ale adversarilor existenței acestei arme. Îndoiala făcu repede loc spaimei. În fond, cinci săptămâni mai târziu Londra a fost supusă „grindinii" neîncetate a bombelor zburătoare, devenite V-l.

Această denumire se datora faptului că erau primele arme de represalii devenite operaționale. Acum membrii Cabinetului, inclusiv lordul Cherwell, erau convinși că naziștii nu se vor opri la acest stupid robot subsonic.

Suferințe mult mai mari așteptau capitala. În mijlocul zăpăcelii un om se bucura. Era Reginald Victor Jones.

Nu numai că i se adeveriseră afirmațiile, dar era capabil, de altfel nu făcea nici o taină din asta, să declare că inamicul a și fabricat aproape o mie de rachete, fără să fi fost stânjenit cât de puțin de aviația Aliată. Dar cum putuse Jones să descopere acest detaliu precis? Elucidarea acestui lucru ne obligă să ne întoarcem cu câteva luni în urmă.

Încă din martie 1944 Jones presupunea că germanii își puneau la punct armele secrete în Polonia. Un raport primit de la Armata secretă poloneză, care făcea legătura între experiențele cu bomba zburătoare și SS, îl determinase să trimită un avion de recunoaștere deasupra Bliznei la jumătatea lunii aprilie.

În ciuda camuflajului admirabil, pe fotografii se distingea o catapultă pentru bombe. O a doua misiune de recunoaștere, efectuată la 5 mai, marca dispariția catapultei. În schimb se vădea o activitate sporită pe căile ferate. La începutul lunii iunie îi parvenise un document nesperat.

Erau borderourile de transport ale aparatelor, „Geräte", expediate la intervale regulate de timp de la Blizna la Peenemünde. Erau notate seriile de numere de la 17064 la 18000. Prima dificultate consta, evident, în a defini natura exactă a acestor „Geräte".

Pentru Jones era vorba, fără îndoială, de rachetele ale căror resturi se reîntorseseră la Peenemünde. Înainte de a-și afirma punctul de vedere, Jones trebuia să demonstreze că Blizna era un centru de lansare a rachetelor.

După cum s-a mai văzut, în doctorul Jones hiberna un suflet de detectiv. În consecință, ceru un set cu fotografiile efectuate în timpul recunoașterii aeriene din 5 mai. Le examină toată noaptea.

În zori descoperi o pată mica albă pe un vagon tras pe o linie de garaj al unei căi ferate înguste ce deservea o parte retrasă a trenului. Era o rachetă. Acest detaliu scăpase ochilor experți de la Centrul de interpretare fotografică de la Medmenham. Acum avea dovada. Rachetele observate pe cerul polonez proveneau de la Blizna.

Se abținu însă să facă cunoscută existența borderourilor de transport. Prefera să păstreze această „bombă" pentru mai târziu. Printre relicvele provenite din Suedia, îi atrase atenția o placă mică neagră.

Cuvântul „Geräte" urmat de numărul rachetei era marcat cu litere albe. Obținuse dovada: „Gerät" însemna rachetă, iar borderourile de transport purtau desigur numerele de serii reale. O simplă scădere i-a permis să conchidă că inamicul fabricase cel puțin 936 rachete.

Asemenea unor mesageri din antichitate care purtau veștile proaste, doctorul Jones urma să plătească scump această descoperire senzațională. Primul ministru fu informat de lordul Cherwell. Furia sa explodă în consecință: „Ne-am lăsat surprinși" – exclamă el acuzându-i pe cei de la cercetarea aeriană că dormiseră în ultimele săptămâni.

Mânia lui nu mai avu margini când află că principiul

rachetei cu carburant lichid era cunoscut în Marea Britanie, dar nimeni nu-și dăduse osteneala să-l informeze. Churchill dori să știe cu orice preț cine oprise raportul doctorului Wheeler, adjunctul doctorului Crow.

Acest document demonstra cu lux de amănunte că puteau fi construite rachete cu rază mare de acțiune și o greutate de cincizeci de tone.

De fapt, lordul Cherwell nu era străin de această conspirație a tăcerii. Oare nu reproșase el în termeni vehemenți lui Wheeler că-și pierduse timpul pentru o asemenea treabă?

Dar date fiind funcțiile sale ministeriale, lordul Cherwell era intangibil. Sir Alwyn Crow era aproape la fel de greu de atins. Atunci furtuna se abătu asupra lui Jones. Un adevărat tir încrucișat se abătu asupra lui.

Descoperirile lui erau pentru a doua oară ridiculizate la Centrul de interpretare fotografică. Locotenent-colonelul Kendall, șeful anchetei oficiale la Medmenham, aprecie că venise momentul să plătească cu aceeași monedă acestui inoportun, care-și vâra nasul peste tot.

Se grăbi așadar să-i scrie lui Archibald Sinclair, ministrul aerului, pentru a-i semnala cât de primejdios era să lase interpretarea fotografiilor aeriene în seama unui amator, care în alte condiții „confundase" locomotiva cu o rachetă.

Era o lovitură directă. Prins între două focuri, doctorul Jones ar fi trăit fără îndoială „un moment greu", dacă lordul

Radar folosit pentru dirijarea focului artileriei antiaeriene

Cherwell, dintr-un rest de decență, nu i-ar fi venit în ajutor, încredințând această misiune lui Duncan Sandys, un alt „amator".

Urmări nefaste
Guvernul englez se resemnează în fața bombardamentelor cu rachete

Obținerea rachetei germane îi liniști pe membrii Cabinetului. Dovada existenței sale fusese făcută. Nu mai rămânea decât să se treacă neîntârziat la analize.

Pentru prima dată Cherwell, Crow, Wheeler, Lubbock și alți tehnicieni englezi deveniseră conștienți de întârzierea lor în materie de rachete.

Erau cu toții uluiți de precizia aparatelor de ghidaj, de camera de combustie – rămasă intactă –, de turbopompa de alimentare și îndeosebi de cele patru „obloane cu gaz" care asigurau stabilitatea aparatului în timpul zborului. Această manevră fusese considerată drept imposibilă de către vocile cele mai autorizate din Anglia.

Totuși nu s-a ajuns la o unanimitate de păreri în ceea ce privește natura carburantului utilizat. Fuseseră descoperite pete brune și roșii pe pereții rezervoarelor.

Dar alte pete, de astă dată de culori vii, albastre și violete, erau de asemenea evidente. Acestea din urmă au fost atribuite prezentei fluoresceinei, un colorant utilizat pentru determinarea punctului de cădere în mare.

Se angajase atunci o adevărată bătălie de expert pentru a afla dacă A-4 folosea drept carburant peroxidul de hidrogen sau un amestec de oxigen lichid și alcool[49]. Din păcăte, primul produs fu reținut. Ministerul Economiei de Război era perfect informat de impulsul dat în Germania producției de oxigen lichid.

Ea atingea atunci un nivel mult superior nevoilor cerute de sudură sau de munca în mină. În consecință, uzinele de peroxid de hidrogen au fost declarate obiective prioritare. O nouă idee a maiorului Kenny – gafele lui anterioare nu-i stânjeniseră avansarea – a dat semnalul operațiilor. Kenny afirmase cu tărie că cele două clădiri mari de la Peenemünde, de fapt atelierele de montaj ale rachetei, și una din ridicăturile de pământ de formă circulară, în realitate un banc de încercare, erau fabrici de peroxid de hidrogen.

Cu precizia sa obișnuită, Kenny adăugase chiar că aceste unități erau capabile să producă două mii de tone pe an. Obiectivul fusese deci precizat. La 18 iulie, 377

---

[49] În decembrie 1943 un ofițer superior german declarase că racheta folosea drept, carburant oxigenul lichid și alcoolul. Serviciile de informații comunicaseră acest detaliu inginerului Isaac Lubbock, adeptul folosirii oxigenului lichid în Marea Britanie. Acesta afirmase atunci că utilizarea unui asemenea produs era imposibilă din cauza dificultăților de grupare. De asemenea, el a pus accentul pe peroxidul de hidrogen, tinzând spre concluziile doctorului Jones

de cvadrimotoare din Flota 8 aeriană au atacat Peenemünde, ca centru de producție a peroxidului de hidrogen.

La 4 august 221 bombardiere au reluat atacul, urmate, la 25 august, de încă 146 aparate.

Nici măcar un strop din acest carburant n-a fost vreodată fabricat la Peenemünde.Mai exista un aspect asupra căruia experții n-au ajuns la o părere unanimă, anume greutatea încărcăturii explozive transportate de racheta germană.

La 16 iulie, ziua sosirii ei la Londra, ea a fost evaluată între trei și șapte tone de către doctorul Jones. Opt zile mai târziu, Duncan Sandys o estima la cinci-zece tone. La 2 august profesorul Ellis a readus-o la patru tone. Acest detaliu avea totuși o importanță capitală pentru Cabinet.

Începând cu 27 iulie ministrul de interne, Herbert Morrison, recomandase evacuarea unui million de londonezi. În cele din urmă, lordul Cherwefl, după ce primise în prealabil acordul lui Jones și Crow, a adresat o notă primului ministru pentru a-1 informa asupra inutilității acestei măsuri, dată fiind greutatea explozivă relativ redusă a rachetei și îndeosebi șansele minime de a putea bruia sistemul ei de radioghidaj.

La rândul său, doctorul Jones căzu în capcana rachetei „suedeze". Prin echipamentul său radio, ea nu era tipul A-4, ci o rachetă antiaeriană „Cascada".

Venirea cadoului polonez — un compartiment al pilotajului automatic al unei rachete A-4 – va pune în cele din urmă capăt acestui optimism.

Examinarea acestei piese importante a demonstrat că nu era posibilă nici o apărare împotriva rachetei germane.

(continuarea în numărul 3 al colecției)

BIBLIOGRAFIE

1. Emil Străinu, *OZN în arhivele militare secrete*, Editura Majadahonda, București, 1995
2. Emil Străinu, *Serviciile secrete și fenomenul OZN*, Editura Z- 2000, București ,2000
3. Emil Străinu, *Fenomenul OZN și serviciile secrete*, Editura Solaris, București, 2009
4. Emil Străinu, *Un OZN pentru Hitler*, Editura Solaris, București 2009
5. Joseph P. Farrell, *Reich of the Black Sun - Nazi secret weapons the Cold War allied legend*, New York, USA
6. Luigi Romersa, *Le Arme Segrete di Hitler*, Ed. Mursia, Roma
7. Victor Debuchy, *L' etrange histoire des armes secretes* d' allemandes, Paris
8. Roger Marty, *Les armes secretes de Pennemunde*, Paris
9. Jaques Bergier, *Agents secrets contre armes secretes*, Paris